

ONS ZEELAND PANORAMA

23 JUNI 1938 — No. 25

LOSSE NUMMERS 15 CENT

EEN MIDZOMERAVONDFUIF

LEES VOORAL: EEN BRITSCH SPION IN HET ROODE RUSLAND

EEN CHINEESCHE ROUWSTOET

*Hoe de zonen van
het Hemelsche Rijk
hun dooden begraven*

Verschilt reeds in eigen land en in de overige landen van Europa een begrafenis naar den aard van de bevolking en naar gelang van de streek, waarin zij plaats vindt, onder de oostersche volken krijgt deze plechtigheid wel een geheel eigen en buitenissig karakter. De smart om het verlies van een dierbaren doode uit zich daar op een totaal andere manier, en ook de uiterlijke kenteekenen van den rouw manifesteren zich op volstrekt andere wijze. In onze westersche landen treft over het algemeen meer de droefgeestige, sombere stemming,

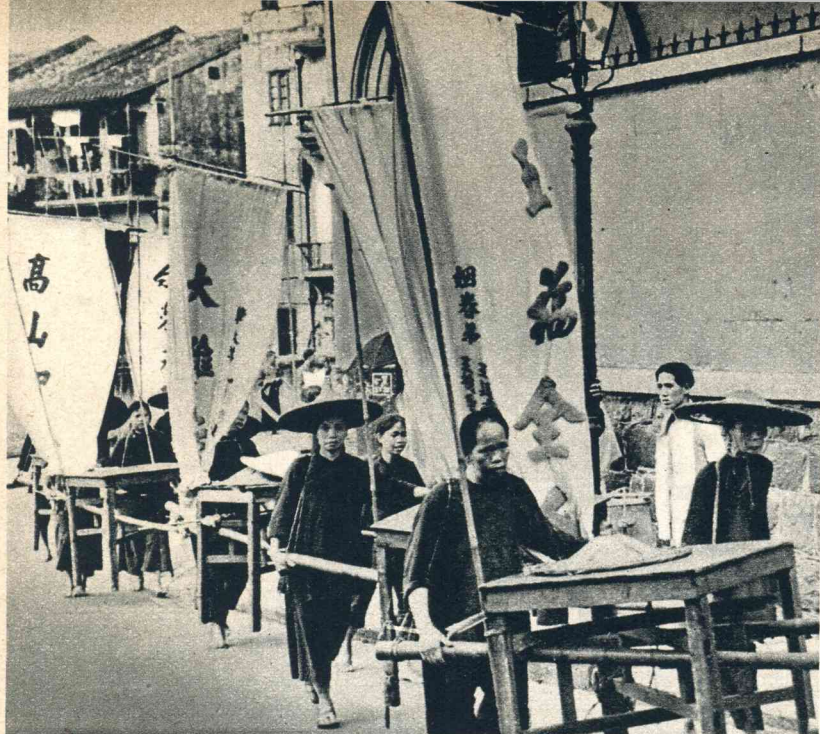
De algemeene deelname der bevolking gaat uit naar den eersten zoon van den overledene, die straks de plaats van den vader in den grooten familiekring zal innemen. Zijn dienaren ondersteunen hem. Op de zijden vaantjes aan de bloemenmand, welke hij aan een bamboestok meedraagt, prijken zijn naam en die van zijn broeders.

Twceëndertig dragers torsen het stoffelijk overschot, opgebaard in een pagodeachtigen borenbouw, schitterend versierd met zijde en bloemen. Hoe machtiger de overledene, hoe hooger in waardigheid en rang, hoe meer dragers. Dit aantal klimt telkens met vier op, beginnend met vier. Bij den keizer steeg het indertijd tot honderdtweeëndertig.

Links: Behalve een overkleed uit licht gaas geweren, dat over de witte grof linnen bestaande witte rouwkleeding wordt geworpen, dragen de familieleden een met papiersnippen versierd bamboestaafje, dat hen kenmerkt als directe nakomelingen van den overledene. Ook zij worden door dienaren ondersteund bij hun droeren-gang naar de laatste rustplaats van hun vader. Rechts: Na de zonen komen de dochters. Aan de tot halverwege bloote armen herkent men de dochters. In China mogen buiten begrafenisplechtigheden overigens alleen gehuwde vrouwen halve of korte mouwen dragen. Wilt ten overvloede vrouwen bij een begrafenis „niet zien mogen en niet gezien mogen worden”, dragen ze een grof geweren doek over het hoofd. Ook zij worden ondersteund door dienaren.

„Hij was goedig”. „Hij was verstandig”. . . . zoo vertellen de vrienden van den doode. En het zijn deze uitroepen, welke, op ranen genaaid, door honderden koelie-rrouwen in den stoet worden meegedragen. De tafels zijn slechts bestemd om de aan bamboestengels gehechte ranen in de tempels hourast te geren.

Treurmuziek is bij zoo'n rouwstoet onontbeerlijk. Niet minder dan rijf van deze „muziek-kapellen” trokken mee in den stoet. Het eigenaardige is wel, dat de speciaal voor deze gelegenheid ontworpen witte kleding, met blauwe figuren bestikt, slechts eenmaal mag worden gedragen.

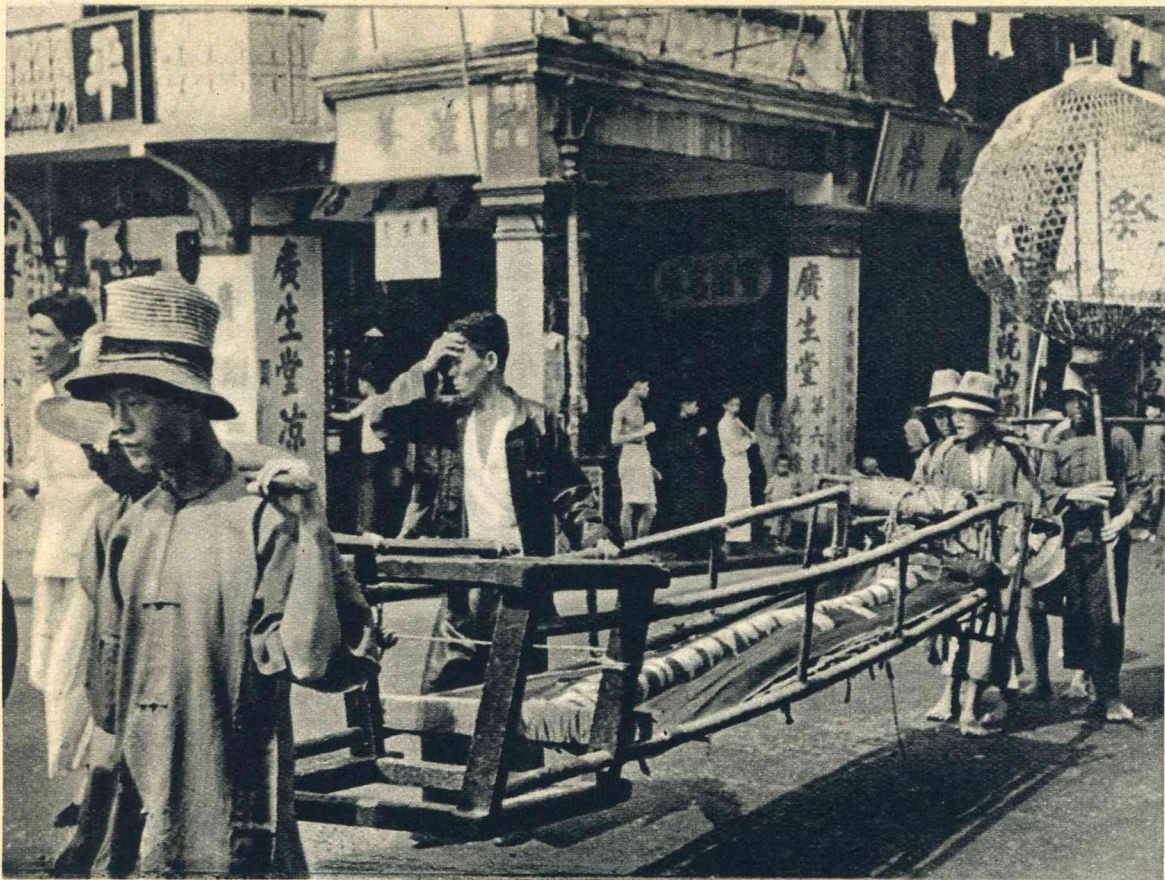
die zich uit in stille geslotenheid en in donkere kleden en gewaden. In het oosten daarentegen gaat de teraardebestelling vaak vergezeld van allerlei voor ons westerlingen onbegrijpelijke luidruchtigheid en misbaar, en van een plechtigheid, te bonter, grooter en indrukwekkender, naarmate de overledene een man was van aanzien en macht. Zoo is in China de begrafenis van een rijk en invloedrijk man een openbare plechtigheid van den eersten rang, die geen Chinees gaarne zou willen missen. Een plechtigheid ook, waarmee vaak groote sommen gelds gemoeid zijn, en waarvoor men zich van den kant der familie zoowel als van de zijde der belangstellenden vaak groote uitgaven pleegt te getroosten.

Onze Chineesche foto-correspondent zond ons 'n uitgebreide reportage van zulk 'n Chineesche begrafenis. Een zekere Chang — 'n naam die in de Chineesche nomenclatuur even veelvuldig voorkomt als in ons dierbaar vaderland de naam Jansen — een zekere Chang dan, een rijke en machtige kunst-

Herauten in speciaal en alleen voor deze gelegenheid ontworpen costumes dragen de raandels, die door de vrienden en rakgenooten van den overleden handeldsman te zijner eer werden verraardigd.

Belangstelling voor den stoet in de straten van Hongkong.

De lievelingsboom van den overledene, een berkeboom, mag hem niet overleven. Daarom werd de berk afgezaagd, om, rustend op een vlaggedoek, den doode naar diens laatste rustplaats te vergezellen.

maecenas, oprichter en beschermer van de plaatselijke theaterschool, was overleden, en werd door zijn familie, mitsgaders vrienden, kennissen en beschermelingen, ten grave gedragen. Deze geruchtmakende gebeurtenis nu kan de lezer aan de hand van de op deze bladzijden gereproduceerde foto's als het ware op den voet volgen. Hij zal er tal van treffende en pittoreske bijzonderheden bij opmerken, in staat om hem eenigszins een idee te geven van wat er bij zoo'n Chineesche begrafenis in werkelijken zoowel als in figuurlijken zin allemaal komt kijken.

De kinderen, leerlingen der theaterschool, waarvan Chang de beschermmer was, dragen bloemenoffers voor haar overleden heer uit.

Slechts voor dezen éénen dag ontworpen werd het rouwcostuum, dat deze leerlinge der tooneelschool aan heeft, een kleurig en schitterend bewijs van hulde voor den overleden maecenas.

Achter den uiterst gevarieerden optocht aan rijden langzaam en met kransen bedekt de auto's, waarin de Europeesche vrienden van den overledene dezen de laatste eer komen bewijzen: modern geleide van een naar oeroude zede ingerichten en indrukwekkenden rouwstoet.

Gestoken in een klee van zware gele zijde volgen twee der allerkleinste leerlingen van de tooneelschool den langen stoet.

De nieuwste Douglasmachine, de DC-4, het grootste en snelste verkeersvliegtuig ter wereld, wordt voor het eerst naar buiten gerold.

Monsters veroveren de lucht

Enkele weken geleden is op een zonnigen Californischen middag de schitterende „Douglas Commercial Airplane No. 4” — gewoonlijk afgekort tot het nuchtere en toch geheimzinnige DC-4 — uit de constructiehallen der Douglas-fabrieken te Santa Monica door een grommenden tractor naar buiten gerold op het ruime privé-vliegveld der wereldvermaarde fabriek en meteen schenen de reuzen DC-3 en DC-2, die in de nabijheid stonden, kleine baby-toestelletjes vergeleken bij het stalen, glinsterende monster, dat zijn gepolijste vischsnuut voor het eerst in den wind stak.

Deze nieuwe Douglasmachine, reeds maandenlang enthousiast beschreven en bezongen, is het summum, het toppunt van menselijk vernuft en kunnen op het gebied der burgerluchtvaart; het is een mijlpaal, waarop latere geslachten dankbaar zullen terugzien; een wondervliegtuig, welks bouw werd mogelijk gemaakt doordat de kopstukken der elkaar beconcurrerende Amerikaanse luchtlijnen de handen ineen hebben geslagen en noch op kosten noch op tijd of moeite behoefde te worden gelet.

De DC-4 is het grootste en tevens het snelste verkeersvliegtuig ter wereld. Het weegt bijna driemaal zoo zwaar als de DC-3 (zooals bekend bij de K.L.M. in gebruik) en heeft een vleugelspanning van ruim tweeënveertig meter. Het geraamte heeft 'n lengte van ruim negenentwintig en 'n halven meter en 'n hoogte van goed zeven meter. Overdag kan het vliegtuig, behalve zijn bemanning van vijf koppen, tweeënveertig passagiers vervoeren, des nachts dertig. Bovendien nog drie en een halve ton post en goederen.

De topsnelheid van dit monstervliegtuig bedraagt 386 kilometer per uur op 8000 voet hoogte.

Natuurlijk heeft de Douglasfabriek vóór alles gezorgd dat bij de fantastische afmetingen en structuur van de DC-4 de veiligheid voorop stond. Een veilig, betrouwbaar vliegtuig vormt den hoogsten trots van iedere luchtvaartmaatschappij. Vandaar dat de vier motoren, die 5600 pk. kunnen ontwikkelen, zoo sterk zijn, dat twee, zelfs twee aan dezelfde zijde der vleugels, in staat zijn het vliegtuig op 'n hoogte van 7000 voet op vaart te houden en al zou een der motoren weigeren, dan nóg kan het toestel van den grond komen en, zij het met geringere snelheid, zijn vlucht volbrengen.

De DC-4 is een der eerste verkeersmachines, die 'n cabine hebben met geperste lucht. De temperatuur en de luchttoevoer kunnen op iedere hoogte zoo geregeld worden, dat de passagiers nergens ongemak van ondervinden, ook niet al stijgt de machine tot zeer

De fantastische DC-4 Het grootste verkeers- vliegtuig ter wereld

grote hoogte om een onweersbui of 'n gebied van rukwinden te ontwijken. De snelheid wordt hierdoor zeer verhoogd, de afstanden tezelfdertijd verkort! De normale in gebruik zijnde verkeersvliegtuigen kunnen op een hoogte van 14000 voet vliegen, de DC-4 kan zonder eenig bezwaar voor de passagiers tot 'n hoogte van 22.900 voet stijgen. Een geweldig verschil dus.

Een zeer interessante nieuwigheid bij de DC-4 is het groote landingswiel in den neus, waardoor het vliegtuig op den grond horizontaal wordt gehouden, in vliegpositie. Vooral tijdens nachtvluchten zullen de passagiers bij het landen niet meer die onplezierige gewaarwordingen opdoen, waardoor menige „nieuweling” nu nog wordt opgeschrikt. Ook 't blind landen wordt erdoor vergemakkelijkt.

Het personeel van de DC-4 — twee piloten, 'n monteur, 'n steward en een stewardess — hebben de beschikking over alles wat zij maar nodig kunnen hebben. Er zijn bijvoorbeeld elf radiozend- en ontvangsttoestellen aan boord, verder een telexmachine voor het opnemen van weerberichten, terwijl de monteur haast even goed is toegerust als zijn vakgenooten op den begane grond in de hangars.

De passagiers kunnen zich in weelde baden. Steeds heerscht er een aangename temperatuur in de cabine, hoe koud het buiten ook is; er zijn elektrische kookapparaten, stroomend water etc. etc. De stoelen en bedden zijn vanzelfsprekend zeer comfortabel; de cabine is in twee verdiepingen verdeeld, zonder dat daarbij de ruimte eng werd. In de benedenverdieping bevinden zich tweeëndertig ramen, in de bovenverdieping zestien.

Geschiedenis van den bouw

Zooals boven reeds gezegd, is de bouw van de DC-4 mogelijk gemaakt door de samenwerking der verschillende groote Amerikaanse luchtvaartlijnen. Het initiatief hiertoe werd genomen door A. Patterson, den president der United Air Lines.

„Alleen als wij met elkaar samenwerken kunnen we vliegen, anders leggen wij er geld bij toe,” was

z'n kernspreuk en in het voorjaar van 1936 teekenden de vier grootste Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen een contract, waarin ieder zich verplichtte gedurende anderhalf jaar zich financieel niet te interesseren bij den bouw van 'n „monstervliegtuig” dan alleen de DC-4.

De gezamenlijke kennis van de piloten, monteurs en ander technisch personeel van deze luchtvaartmaatschappijen stond ten dienste van den bekwamen ingenieursstaf der Douglasfabrieken.

Alvorens werd overgegaan tot den bouw van het prachtige DC-4-toestel, door den koenen geest van Donald Douglas ontworpen, zijn er drie toestellen van hetzelfde type gebouwd op kleinere schaal, een zelfs geheel van hout, en hiermede hebben de ingenieurs zulke ijzingswekkende en hardvochtige proeven genomen in windtunnels, ovens, op draaibanken, in laboratoria en in de constructiehallen der fabriek, dat deze proeven alleen reeds een vermogen verslonden.

Toen ten laatste tot den bouw van de eigenlijke DC-4 werd overgegaan, bleven de ingenieurs hardnekkig ieder onderdeelje der kostbare machine, hoe klein ook, uiterst secuur onderzoeken, alvorens het mocht worden gemonteerd. Geen wonder, dat 't behalve het grootste en snelste ook het duurste vliegtuig ter wereld is geworden!

De bouwkosten ervan bedroegen maar even één miljoen zeshonderdvierendertigduizend zeshonderd-twaalf dollars. De kosten der volgende DC-4-toestellen zullen \$ 447.000 bedragen. Eerst wanneer de machine bewezen heeft aan alle eischen te voldoen, zullen de verkeersmaatschappijen dit type aankopen en op haar lijnen in gebruik stellen. Het risico droeg Douglas grotendeels zelf!

De droom, waarmede Donald Douglas zoovele jaren heeft rondgelopen: het bouwen van een monster-verkeersvliegtuig, dat aan alle eischen van snelheid, veiligheid en comfort zou voldoen, is nu bewaarheid geworden.

Er stak iets plechtigs, iets roerends, iets historisch in het moment, dat de trotsche machine, voortgetrokken door 'n nietigen tractor, uit de donkere constructiehal naar buiten rolde in de stralende zon. Drie jaren van moeizaam werken, van zoeken en tasten, van slagen en mislukken, van ontdekken en scheppen waren daarmede afgesloten. Een glansstuk van de moderne techniek was gereed.

Moge het de rol, die het is toebedacht, tot volle tevredenheid en glorie van zijn makers, met succes vervullen.

Dieren fotografeeren zichzelf

Nachtelijke bedrijvigheid in 't Dierenrijk

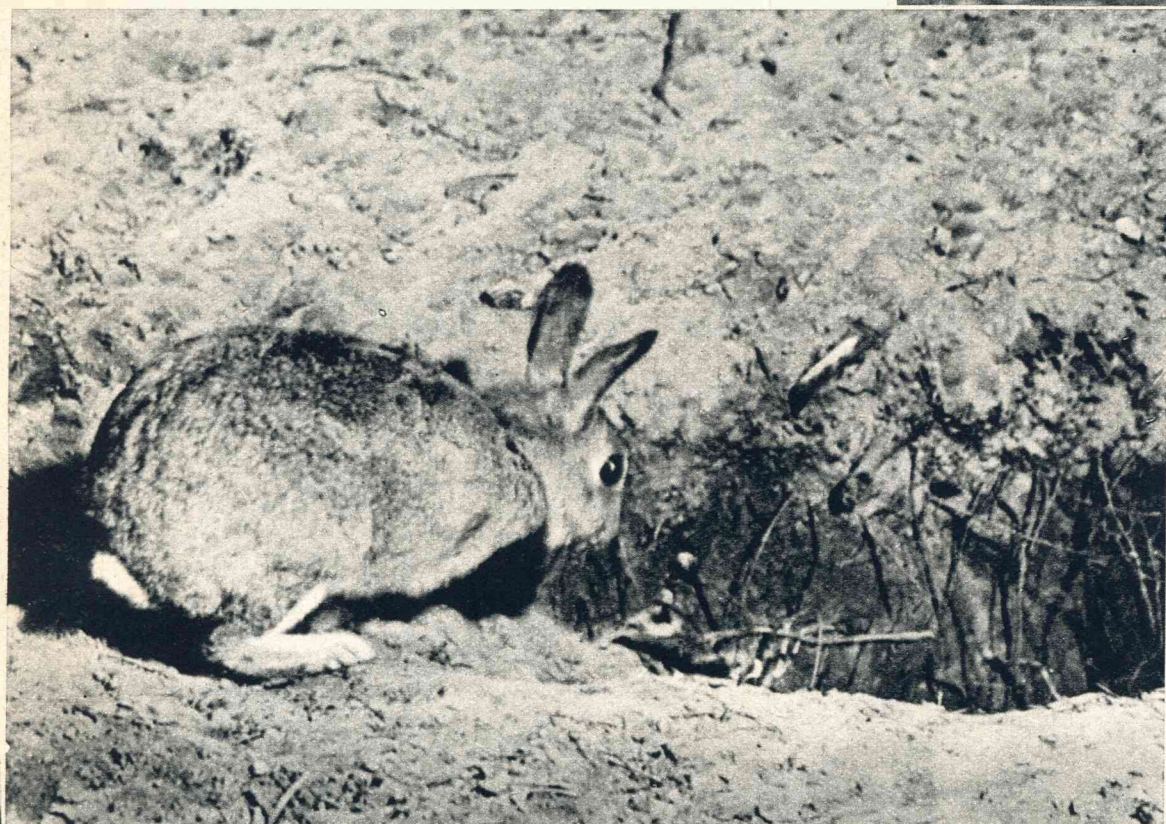
Er valt allereerst een groeiende belangstelling te bespeuren voor de natuur en het moderne foto-apparaat biedt hierbij dikwijls verrassend goede diensten. Het is thans niet meer noodig, dat men om een dier in zijn natuurlijke omgeving te fotografeeren, urenlang verdeckt opgesteld moet zitten wachten voor het hol van een wild konijn bijvoorbeeld of bij het nest van een schuven vogel.

Men kan de dieren heel goed zich zelf laten fotografeeren, als men maar de

De camera loert op buit! Het maanlicht doet het bosch glanzen, stilte heerscht alom, de nachtdieren komen uit hun hollen te voorschijn . . .

Bovenstaande foto werd 'n fractie van een seconde te laat opgenomen: het wilde konijn staart star van schrik in de richting waartoe het onheil verwacht en is op het punt het hol binnen te vluchten.

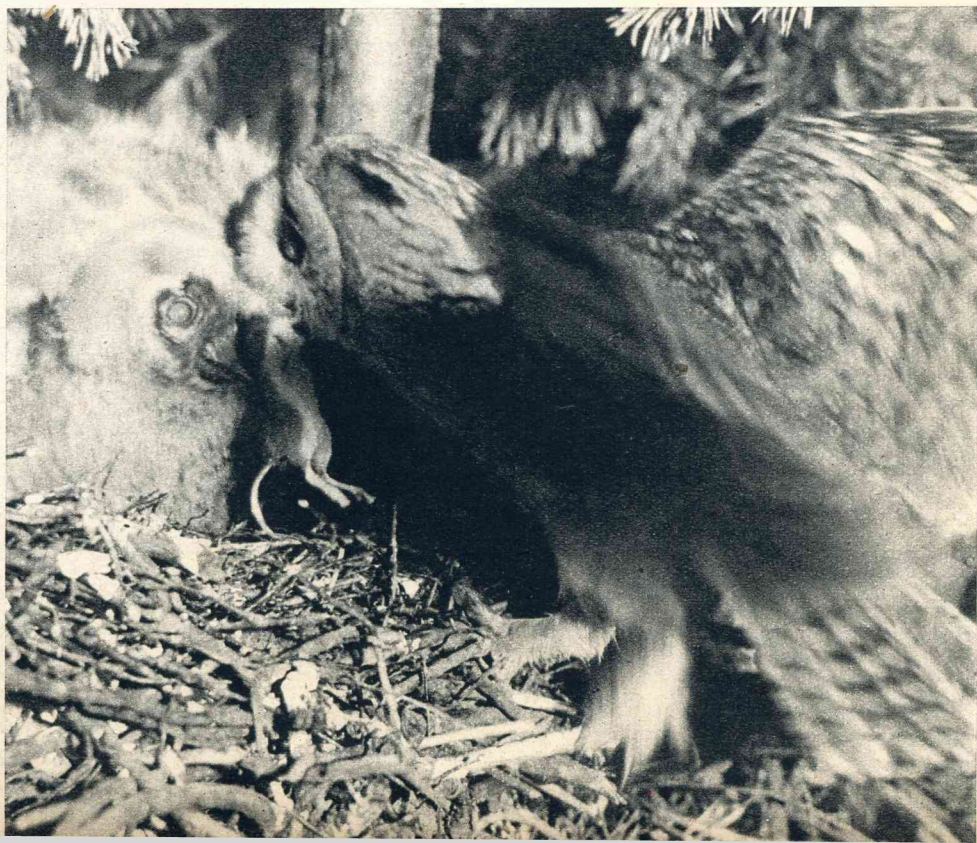
voorbereidingen daartoe secuur treft, een beetje geluk heeft en zich niet spoedig laat ontmoedigen.

Geduld is een schoone zaak en dit geldt vooral voor den serieuzen natuurfotograaf.

Allereerst dient opgemerkt, dat het niet voldoende is een modern foto-apparaat en alle mogelijke hulpstukken te bezitten, want het blijft een eerste vereischte dat men precies weet waar de dieren, die men

Een zeer zeldzame foto van een uil, op het oogenblik, dat hij het jong een veldmuis brengt. Dergelijke foto's stemmen den natuurfotograaf zeer dankbaar: alle moeite was nu inderdaad niet vergeefs!

Links: Bunzing, gefotografeerd bij het verlaten van zijn nest.

De wezel draaide zich bliksemsnel om toen 't helle licht in de duisternis opschoot.... maar niet zóó vlug of de camera wist de spanning en verwondering van 't dier vast te leggen.

Als in gedachten verdiept kwam de das uit z'n hol toen het vacublitz hem „in 't zonnetje" zette. Verstoord keek de das op, juist toen 't fototoestel afknipte.

met camera en blitzlicht wil verschalken, zich bij voorkeur ophouden. Iemand die niets van de natuur kent en zich zonder meer aan 't fotografeeren van dieren in bosch en heide wil zetten, kan beter thuis blijven. Een zekere kennis van de gewoonten en 't leven der dieren is voor ernstig werk op dit gebied absoluut noodig.

Een groot gedeelte van onze inheemsche dieren komt vooral des nachts uit de schuilplaatsen te voorschijn, alleen als zij jongen hebben kan men ze overdag wel 'ns ontmoeten. Het is dus uiterst moeilijk hen overdag te fotografeeren.

Voor het maken van foto's der nachtdieren blijft dus niets anders over dan zijn toevlucht te nemen tot blitzlicht. Blitzpoeder is voor dit doel niet bijster geschikt; het wordt gauw vochtig en ontwikkelt dan niet voldoende lichtsterkte, terwijl men ook met brandgevaar rekening moet houden. Beter is dus vacublitz te gebruiken, hoewel ook dit z'n nukken heeft.

Maar alle technische hulpmiddeltjes helpen niets als de fotograaf niet weet waar zijn camera op te stellen. Ten eerste moet hij nagaan langs welk punt het dier vast en zeker zal passeeren. Ieder dier heeft zijn eigen paadje en het is zaak dit uit te zoeken. Vervolgens moet men weten waar het dier zijn schuilplaats heeft en hoe het nest gebouwd is. Men kan echter het dier ook naar een bepaald punt lokken door aas uit te strooien. Op deze plek nu brengt men, nadat het fototoestel, met behulp van een boomstaf bijvoorbeeld, in de nabijheid is opgesteld, het „contact" aan. Dit „contact" is niets anders dan het uiteinde van twee blank gemaakte draden. Men verwijdert dus van 'n bepaald gedeelte van het snoer het isolatieband; den eenen draad bedekt men met zand en het uiteinde ervan buigt men om tot een oog. Men laat nu het einde van den anderen draad vrij zweven, maar steekt 't wel door 't oog van den eersten, zoodat bij de geringste aanraking ervan contact ontstaat. Zoodra nu het dier met zijn poot op den vrij zwevendenden draad trapt, ontstaat er contact: de zelfontspanner van het fototoestel, dat op $\frac{1}{5}$ seconde staat ingesteld, komt in werking, tegelijkertijd ontvlamt het vacublitz en op 't moment dat de lichtsterkte hiervan het grootst is, knipt 't toestel af.

Het dier is verschalkt; dat het geschrokken door het plotselinge felle licht vaak op de vlucht slaat, bewijzen bijgaande foto's.

De camera is zelfs den slimmen vos te slim af!

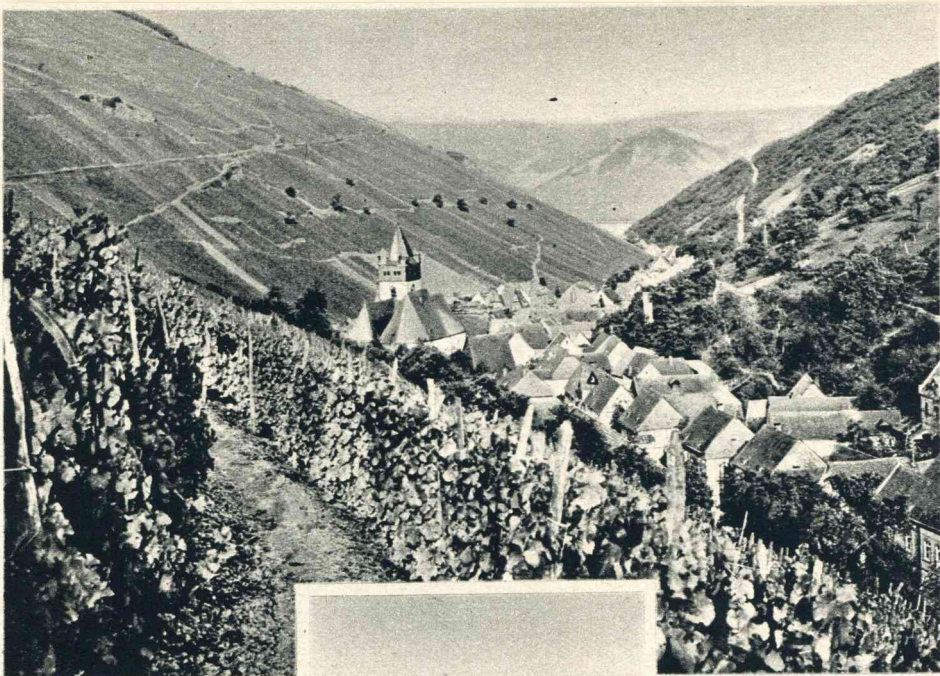
RIJNLAND

DE NEDERRIJN

De havens van Neuss en Düsseldorf tot Emmerik zijn bont van wimpels in alle kleuren. 's Morgens en 's avonds en ook in het middaguur luiden over de golven de klokken van de kerken en kathedralen van St. Willibrord te Wezel, St. Victor te Xanten, dat eens Troja heette, St. Martinus en Aldegundis te Emmerik; klokken uit de torens van steden en dorpen, die tusschen oude muren honderden oude herinneringen aan het verleden bewaren. Over den stroom en de groene weideoevers, over de velden en verweg over de donkere in den damp van den namiddag verbleekende heide welft zich de wijde groote hemelkoepel, zóóver, dat men tot aan den horizon als in het oneindige staart.

De kleine dorpen zijn eilanden in den zomerschen vloed van gouden arenvelden; witte bloesemeilanden in het voorjaar. Lustig draait op den heuvel de molen met zijn groote wieken en vroolijk knalt de zweep van den voerman, als de zware breede wagens, rijk opgetast met den rijpen oogst, langs muren en torens van oude kasteelen de dorpen inrijden. Overal in stad en dorp ruikt men den heerlijken geur van weide, akker en rijpe vrucht. Het is alsof de velden zich in de stad zelf bevinden. Stad en land zijn hier werkelijk één en ook de industrie is met het land verbonden. Er zijn dan ook geen eigenlijke stadsmensen aan den Nederrijn, de aarde is hier té dichtbij. De aanwezigheid van de prachtige rivier, de hemel met zijn eindeloze verten, het heerlijke landschap met zijn vol-

Boven: Steeg bij Bacharach aan den Rijn, vanuit het oosten gezien.

Links: Neuwied a.d. Rijn. Dijkpromenade met het restaurant „Deichkrone“.

komen stilte werken zóó sterk op den mensch in, dat hij nooit zijn directe verwantschap met de natuur verliest. En wanneer men een der oude stadjes met de steeds nog te herkennen oude trotsche vestingwerken aan den Rijn ziet liggen, dan begrijpt men, dat in dit land, waar Saksen en Franken zich vereenigden, een bevolking ontstond, die vlijt en ondernemingsgeest aan koenen durf paarde. Wie de wijde van het landschap verstaat en de kleine dingen niet over het hoofd ziet, wie niet alleen oog heeft voor het groote, maar ook voor het schijnbaar nietige, die herkent de ziel van het landschap in beelden en altaren, in snijwerk en monumenten van de eens zoo belangrijke Nederrijnse kunstschoon van Kalkar, Xanten en Wezel.

Donkere kasteelgrachten en begroeide oeroude torens, groote z.g. „Meren“ het overblijfsel van overstromingen, stille kolken tusschen donkere dennen op de heide, het bloeiende wollegras, zijn de beelden van dit stille landschap. Op de zandige hoogten links en rechts van den stroom bloeit in den zomer het heidekruid.

Een land, een hemel en een rivier — en menschen als goede bekenden. Oude kasteelen, waaromheen de kastanjeboomen ruischen; heidehoogten, groene weidevelden en rijpende bouwlanden; oude steden, zooals Kleef met den Zwanenburcht, Krefeld met den Waterburcht, Linn en Duisburg met de grootste binnenhavens der wereld.

Een rijk en schoon land, het gebied van den Nederrijn. Het ligt daar in een heerlijke rust en gelatenheid als met den schemer der eeuwigheid overglansd.

Het Duitsch Verkeersbureau te Amsterdam C., Kalverstraat 111 en het Landesfremdenverkehrsverband Rheinland e. V. Bad Godesberg geven kosteloos alle inlichtingen.

KLEVE (Kleef)

De boschrijke, mooie stad van Maurits van Nassau met haar ouden Schwanenburg.

DUISBURG

a.d. Rijn met de grootste binnenhaven van de wereld — vooraanstaande Westduitsche opera — eerste rang hotels — voorname café's — gezellige bier-restaurants.

KREFELD

de zijde-stad aan den linker Neder-Rijn. Uitgangspunt voor tochten.

DÜSSELDORF

de elegante Duitsche stad

viert haar 650-jarig jubileum als stad.

12—21 Aug. 1938: Groote jubileum-feestweek.

WUPPERTAL

en het mooie Bergische Land — een cultuur- en ontspanningscentrum — (Elberfeld-Barmen) wereldberoemde zweefbaan — dierentuin.

REMSCHIED

de hooggelegen bergstad in het midden van het Bergische Land, noodt uit tot een verblijf voor herstel of gedurende het weekend. Boschrijk landschap met vele bezienswaardigheden. Gezochte standplaats voor uitstapjes in het verdere Bergische Land. — Prospectussen bij het Verkeersamt Remscheid.

KÖLN

(Keulen)

leuke dagen — vroolijke avonden —

gezellige reizen in het Land van den Rijn.

Informaties over Hotels aan het Hoofdstation.

DÜREN

Uitgangspunt tot den Noord-Eifel.

BONN

de Beethovenstad aan den Rijn

Inlichtingen: Städt. Verkehrsamt.

MONSCHAU

Het romantische Eifelstadje in de rotsketel der Rur. Inlicht. door Verkeersverein.

MÜNSTEREIFEL

Het belangrijkste Kneipp-kuuroord van West-Duitsland. — Prospectussen.

HONNEF

met Rhöndorf. Kuuroord in het Zevengebergte.

ANDERNACH

met zijn middeleeuwsche bouwwerken en Rijnplantsoenen. — Prospectussen. — KONIGSWINTER-Zevengebergte plaats voor uitstapjes en herstel aan den Rijn.

RENGSDORF

het geneesk. klimaatkuuroord op de Rijnheuveld. Treinaansluiting over Neuwied, vandaar postauto.

KOBLENZ

met Rijn, Moezel en Lahn.

Het geliefde reisdoel van Nederlanders.

KYLLBURG

(Eifel) Kurhotel en Pens. Eifeler Hof. Groote Hotel v. d. Eifel. (Hotel Schulte.) 200 bedden. P. v. RM 5.50.

TRIER

aan de Moezel, Duitslands oudste stad.

Een reisdoel der geheele wereld.

BOPPARD

a. d. romant. Rijn, prachtige plaats voor rustbehoevenden; fraaie bosschen.

BAD AACHEN

Het bad voor reumatiek

(Aken)

Historische stad, mooi gelegen bij den Eifel.

Kurhotel „Der Quellenhof“ Het hotel waar gij u thuis voelt. Therm. badh. met therm. zwemb. Hotel Kaiserbad Eigen geneeskrachtige bronnen. Kamers met alle comfort.

BAD NEUENAUH

Nabij den Rijn. Het geneeskrachtige bad tegen suiker-, maag-, darm-, lever-, gal- en nierziekten. Kurconcert. Allerlei sport. Hooge wijnbergen.

Groote mooie bosschen. Aang. wandelingen. Nieuwe Drink- en Wandelhal.

BAD KREUZNACH

Sol- en Radiumbadplaats

Bijzond. gunstig. resultaten bij Rheumatiek, Ischias, Licht, Vrouwen- en Kinderziekt.

BAD MÜNSTER a. St.

heerlijk gelegen aan de Nahe met warmwater-, zoutwater- en radiumbronnen. 24 minuten per sneltrein v. den Rijn (bij Bingen). Buitengewone geneesk. resultaten bij reumatiek, jicht, ischias, vrouwenziekten, kinderziekten. Rosien, zwemmen, tennissen. Vaste tarieven voor volledige kuren.

DE RIJN-BOOTTOCHT

moet U maken!

Een vrolijk leven en bedrijf heerscht er op de groote witte schepen der Köln-Düsseldorfer Rheindampfschiffahrt Voortreffelijke keuken en wijnen aan boord.

„De Rijn in Vlammen“

den 11/6 Nederrijn (Duisburg)

prachtige Belichting der Oevers van den Rijn: den 2/7 Zevengebergte (Bonn)

den 30/7 Middenrijn (Koblenz)

Tuin-architectuur, plantenteelt, tuintechniek, tuincultuur, 470.000 M² groot.

ESSEN

MEI-OCTOBER

RIJKSTUINTENTOONSTELLING

het bloemenwonder aan de Roer

Bloemenwonderen, tuinfeesten, lichtfontein, vuurwerk, concerten, dansen. Talrijke restaurants en café's, vroolijke rondritten met den Lilliputtrein.

Het Walchersche rijwielpad door het duin — is er een idyllischer uitstapje denkbaar voor de vroege zomersche dagen?

Prachtig geboomte overhooft het Walchersche duin-rijwielpad onder Valkenisse.

Een goede pleisterplaats in het Walchersche duin.

ZEELAND OP DE FIETS

De fiets is in Zeeland universeel vervoermiddel. En 't balanceren met de paraplu is voor een fietsende Bevelandsche een van jongs af aangeleerde kunst.

Maar beter voor een fietstocht is het, wanneer de zon straalt over het lachende Zuid-Beveland.

„Het wakend oog”, de oude gevelsteen in het zoogenaamde „Leugenhuis”, een oud gebouw aan de kust van Terschelling, tuurt met starren, scherp blik over het water. Het heeft stormen gezien en het zag schepen ten onder gaan tusschen de gevaarlijke banken. Het zag keer op keer onvermoeibare mannen zoeken naar het Lutinegoud; zag gedeeltelijk slagen, volkomen mislukken. Thans is er spanning in den steenen blik: de Karimata heeft kansen!

WAKENDE OOGEN OP TERSCHELLING

Alle blikken gericht op de Karimata

Nuchtere avonturiers op zoek naar goud

Groot is de zee en groot zijn haar geheimen. Er steekt steeds iets bekoorlijks in, de eindeloze golven af te zoeken gewapend met een kijker. Kleine, zwarte stippen op de randlijn van zee en lucht groeien aan tot stampende vrachtdampers, tot zon-bestraalde luxe-stoomers of visscherspinken, rustig wiegend op de deining. Maar dubbel loonend is het, thans van de blanke Terschellinger duinen te turen naar de Karimata, den grootsten tinbagger-molen ter wereld, het monster van ijzer en staal, dat gulzig zich dag en nacht vastbijt in den taaien bodem der zee; rukkend aan schelpen, wier en zand, hout en ijzer. Met taaien, onverzettelijken wil graven nuchtere avonturiers — Nederlandsche ingenieurs, die alles tot in kleinste bijzonderheden hebben berekend, en koele koopmansgeest — naar het Lutinegoud. Zal het lukken? Glinstert ginds de zon op de goudstaven? Hoe ver zijn ze? Wat zit er in de emmers? Iedereen kijkt

.... het jonge meisje midden onder 't werk, de kleine jongen pas uit school

.... de kleuter, die van goud noch zilver weet

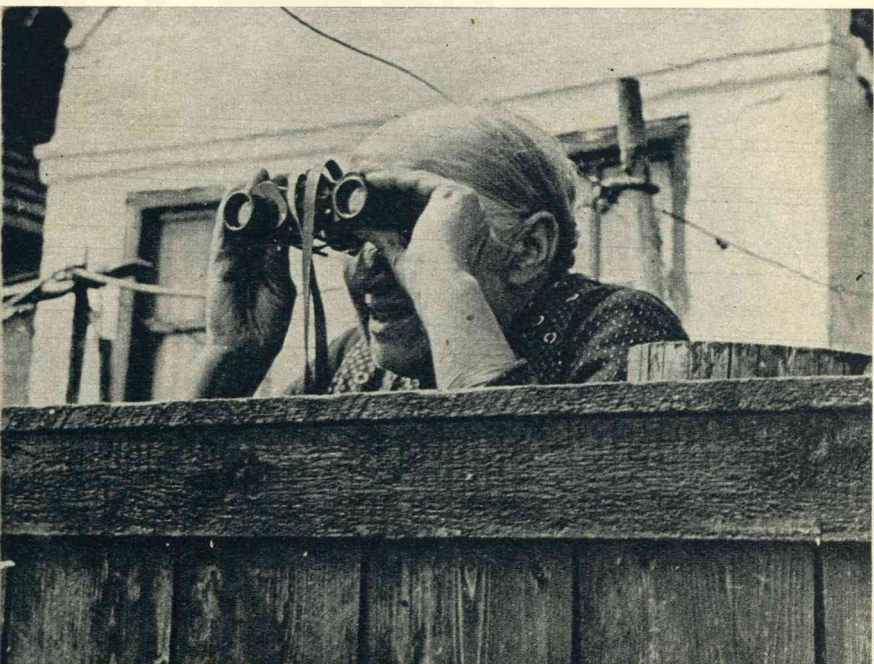
De chauffeur, die met z'n autobus zoo vele nieuwsgierigen naar het Terschellinger strand bracht en op zijn manier een stukje der „onderneming” werd

.... de oude zeeman, van kindsbeen af met de deinende golven vertrouwd

.... de cameraman, fotoreporter, die iederen dag zijn uitkijkpost beklimt

.... de visschersweduwe roer het witte geveltje van haar kraakhelder huisje; allen kijken, allen turen naar één stip; het zijn de wakende oogen van Terschelling, de verre wachters van de Karimata, in rook en stoom gehuld bezig aan een oud en toch modern avontuur. Goud! Voor vele miljoenen. Zoo dichtbij en toch ver af!

*De boog kan niet den heelen dag gespannen zijn,
en dan geeft een buurpraatje de begeerde afleiding
in Rilland.*

Uit Bevelandsche Dorpen

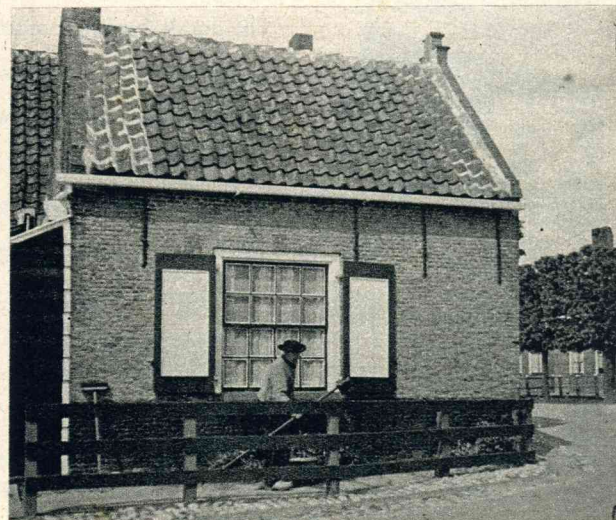
*Als de hitte drukt, dan zijn
voor de paarden een dronk
en een voetbad welkom in
het koele wed van Oostdijk.*

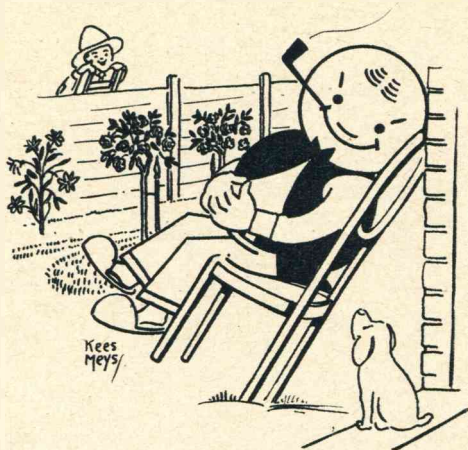
*Zomermiddag voor het mooie
huis Avondlicht in Kruiningen.*

*Over de dijkruin van Waarde brengt de middagwind
wat verkoeling na een warmen dag.*

*Al is 't ook warm, het Vrijdagsche werk mag maar niet
blijven rusten!*

De wereld vol zon. — Mijn tuintje vol bloemen. —
Mijn hart vol zomer. — Mijn pijp vol IBIS-shag. —
Mijn hoofd vol prettige gedachten. — Mijn rozenstruiken vol rose en rood en zacht-geel. — Die rozen-geur en die geur van mijn pijpje IBIS..... — Wät een zomer! — Wät een zon! — Wät een lekker tabakje, die IBIS. — Kom bij me zitten, buurman, en geniet van het leven. Bewonder mijn tuintje. Geniet van m'n rozen en steek 'r 'ns een pijpje van mijn IBIS op. — De zon, de zomer en Dobbelsmann.... die maken 'n man tevreden.

Dobbelsmann.... lekker, man!

Waarom
er geen erger
insectenvijand is dan
FLIT

Flit doodt beslist, omdat Flit een combinatie is van onovertroffen insectendoodende middelen. Elke bus Flit bevat een product, waarvan de krachtige werking bewezen is. Eisch dus Flit en weiger ieder twijfelachtig namaakproduct. De Flit-soldaat is Uw waarborg

VERTEGENW.: KERKHOFF & Co. — NASSAUKADE 373 — AMSTERDAM

John Moonley redt zijn figuur

door Eyre Murphy

Het was gebeurd. Zoroaster kwam als zevende over de eindstreep. Zijn kleuren schoten omhoog naar het topje van den vlaggemast, luidspreekers schalden het uit over de renbaan en de radioreporter op de tribune verkondigde het aan de rest van de wereld: Zoroaster was in de Dublin-sweepstake-rennen als zevende over de eindstreep gekomen.

John Moonley stond duizelend van zijn zitplaats op. Er hing een mist voor zijn oogen. Zijn handen beefden en zijn mond hing open. Een man naast hem keek hem aan en klopte hem op zijn schouder. „Wat mankeert je, vriend?”

John Moonley beantwoordde zijn bezorgden blik met een dwaas glimlachje. „Zoroaster.... ik....” stotterde hij. De menschen in zijn nabijheid verhieven zich. Door den mist heen zag hij, dat zij hem aanstaarden. Zij gaven hem de hand en lachten en knikten. En als de wind zoo snel ging het nieuwtje langs de tribune: de winnaar van Zoroaster was zelf op het veld aanwezig.

Duizend pond. Een fortuin, binnen enkele minuten gewonnen. De menschen rekten hun halzen. Er ging een hoeraatje op en John Moonley lachte zijn dwaas lachje. Duizend pond. Pretoria. Goudvelden. Portugeesch Afrika. Een graf in de rotswoestijn. Duizend pond. Een wirwar van gedachten stormde op hem aan, voerde zijn halve leven mee, wervelde rond in zijn hoofd en trok weer af. En intusschen trachtte hij voetje voor voetje door de menigte heen te dringen. Het lukte na veel moeite, maar aan den voet van de tribune maakten de journalisten en fotografen zich van hem meester. Hulpeloos, onwennig in die drukte, gaf hij zich aan hen over.

„Hoe heet u....?” „Wat doet u voor den kost?....”

Werktuiglijk gaf hij antwoord op die onbescheiden vragen. „John Moonley, dertig jaar oud, pas uit Zuid-Afrika terug.”

„Lang in Zuid-Afrika geweest, meneer Moonley? In de diamantdelverijen gezeten?”

„Tien jaar. Jawel, Beersmijnen. Al tijd onfortuin gehad. Later de heele Unie doorgezwoven en de Britsche Westkust langs. Toen in Angola gevestigd geweest.”

„Angola is Portugeesch Afrika, nietwaar?”

John Moonley knikte. „Portugeesch Afrika. Van alles en nog wat gedaan. Meest naar mineralen gezocht. Goud, wolfram en diamanten. Een hard leven, maar paarden, die de haver verdienen, krijgen ze niet. Nooit geluk gehad. In Angola werkte ik drie jaar samen met een kameraad, een zekeren Patrick O'Connell uit Dublin. Hij stierf in de woestijn. Koorts. Toen ben ik teruggegaan. Dat is alles....”

De camera's klikten en de journalisten noteerden. En langzaam maakte de gelukkige winnaar zich uit de menigte los en verdween eenigszins wankelend naar den uitgang.

„John Moonley,” mompelde Heleen O'Connell peinzend, op een door de tropenzon gebruid gelaat in de krant starend. „Vaders compagnon in Afrika. Ik wou dat ik hem eens kon spreken.”

Zij had van haar vaders dood niet meer vernomen dan het weinige, dat de Engelsche consul in Loanda haar had

geschreven, toen zij zijn schamele bezittingen weken later ontving. Zij herinnerde zich dat haar vader zich waardeerend over John Moonley had uitgelaten en de gedachte kwam bij haar op hem een brief te schrijven. Misschien was hij met al dat geld nog niet te trotsch om haar eens op te zoeken en haar iets meer omtrent het noodlottig einde van haar vader mee te deelen.

Aan dien inval dankte John Moonley het, dat hij twee dagen later via de krant en de bank, waar hij het geld van zijn lot had opgenomen, een brief ontving, die geschreven was met een steile meisjeshand. Aanvankelijk schonk hij er niet meer aandacht aan dan aan de vele andere uiteenlopende epistels, die hij de laatste dagen ontvangen had. Het was wonderlijk hoeveel menschen in Dublin en daarbuiten bereid waren den „nieuwen rijke” belangeloos van advies te dienen wat hij met zijn geld moest uitvoeren. Toen hij echter zag van wien die brief afkomstig was, kreeg hij een lichten schok.

Uit zijn portefeuille haalde hij een foto voor den dag en legde deze voor zich op tafel. Het was het portret van een twintigjarige meisje, blond, met een kuiltje in haar kin en een paar vriendelijke oogen. Drie jaar lang had dit portret de hut gesierd, die hij en Pat O'Connell in de Angolawoestijn betrokken hadden. Hij herinnerde zich nog de woorden, waarmee Pat het tegen den wand had geprikt.

„Het is voor haar, dat ik Engeland op dezen leeftijd nog verlaten heb, John. Als zij er niet geweest was, zouden ze me gerust in het werkhuis hebben mogen opsluiten.”

Pat had zaken gedaan in Dublin, maar die waren misgegaan door de ongunst der tijden. Toen was het idee bij hem gerijpt zich in Afrika een nieuw bestaan te scheppen. Heleen zou hem volgen zoodra hij een bescheiden positie had gevonden, maar zoover was het nooit gekomen. De positie bleef uit en hij had Heleen zelfs nooit iets kunnen sturen om haar leven te veraangename. Hij had zijn avontuur niet langer dan drie jaar overleefd; de woestijnkoorts had er plotseling een eind aan gemaakt. Toen hij dood was had John een graf voor hem opgebouwd in de rotswoestijn en daarna de autoriteiten in Loanda kennis gegeven van zijn dood. Zijn bezittingen had hij aan den consul afgedragen, behalve het meisjesportret, waarvan hij geen afstand had kunnen doen. Drie jaar had het de hut gesierd en in die jaren was dat meisjesgelaat hem even vertrouwd geworden als zijn eigen in den gebarsten spiegel, die aan den tegenovergelegen wand hing.

Zoo was het portret daar blijven hangen, tusschen een paar platen van de Graphic en de Sketch. En korten tijd later, toen de eenzaamheid hem te drukkend werd en hem na een tienjarige afwezigheid een stil heimwee naar het vaderland beving, had hij het meegenomen. Bijna dagelijks had hij het in zijn handen gehad, doch thans herinnerde hij zich, dat hij Pat O'Connell en het portret van zijn dochter sinds drie dagen vergeten had. Zóó geheel werd hij in beslag genomen door de gedachte aan zijn onverwachten rijkdom.

Duizend pond. Hij kon nog niet goed wennen aan de gedachte, dat hij zooveel geld zijn eigendom kon noemen. Het was nog pas zeven weken geleden,

dat hij als tremmer van „The Green Erin” in Dublin aan wal was gestapt, met niet meer dan negentien pond in zijn zak en een tamelijk somber toekomstbeeld voor oogen. Hij had het een verkwistende dwaasheid genoemd, toen hij zich door een lotenverkooper had laten overhalen een sweepstakelot te kopen, maar Fortuna, die hem zoo lang met een minachtend oog had aangezien, was hem thans gunstiger gezind geweest. Met duizend pond viel er iets te beginnen in het leven en hij was nog jong genoeg, om een nieuw bestaan op te kunnen bouwen.

Al die gedachten gingen hem door het hoofd, terwijl hij peinzend naar dat meisjesportret zat te staren. Die blauwe oogen blikten hem vriendelijk aan en evenals in de eenzaamheid in de Angola-woestijn kreeg hij ook thans weer het gevoel niet alleen te zijn. Waarom had hij haar eigenlijk niet opgezocht, nadat hij in Dublin teruggekeerd was? Hij had het zich vast voorgenomen toen hij op de terugreis was, maar het was er nooit van gekomen. Thans vroeg zij het hem zelf en hij bekende zich, dat hij niets liever deed.

„Morgen,” besloot hij, terwijl hij het portret ophorg. Dien dag verliet de gedachte aan het meisje hem niet meer. 's Avonds kreeg hij plotseling een inval. Pat en hij hadden drie jaar lang alles eerlijk samen gedeeld — de groote teleurstellingen en de kleine vreugden, de groote hoop en de nooddrift van de eenzaamheid. Zij waren vrienden geweest en hij wist dat Pat's dochter hard moest werken voor haar brood. Het was zijn plicht haar een deel te geven van zijn onverwachten rijkdom. Niet als een geschenk, maar als een deel waar zij recht op had. Hij was overtuigd, dat Pat in deze omstandigheden eveneens zoo gehandeld zou hebben.

„De helft van het lot voor Pat,” dacht hij, toen hij dien avond naar bed ging en lang lag hij nog na te denken in welken vorm hij het haar moest aanbieden. Totdat hij ook deze moeilijkheid had opgelost.

Heleen O'Connell kwam den volgenden dag uit haar betrekking, toen zij dicht bij het bouwvallige huisje, dat zij bewoonde, werd aangesproken door een meneer, dien zij terstond herkende.

„Dag, juffrouw O'Connell...”

„Dag, meneer Moonley,” glimlachte zij ernstig.

„Hoe kent u mij?” vroeg John Moonley verrast. Zij was precies, zooals hij haar zich had voorgesteld; niet zoo erg groot, slank en met weelderig blond haar.

„Uit de krant,” antwoordde zij prompt. „Maar hoe kent u mij?”

„Van uw portret in de hut, die uw vader en ik bewoonde,” antwoordde hij glimlachend.

Zij keek hem even verbaasd aan. „O ja, mijn portret,” viel het haar plotseling in. „Maar ik heb het niet teruggekregen bij het goed, dat me gestuurd werd.”

John Moonley beet zich even op zijn lippen. Toen kwam hij met de waarheid voor den dag. „Ik was er zoo aan gewend dat ik het maar gehouden heb. Bent u er boos om?”

„Volstrekt niet,” zei ze een beetje

bevreemd, naar 't scheen, maar toch glimlachend. Zij had intusschen de deur ontsloten en John Moonley volgde haar een sober gemeubileerde kamer binnen. Aanvankelijk vlotte het gesprek niet erg, maar toen hij over het leven en zwoegen in Angola begon, werden zij vertrouwelijker. Hij bleef eten en toen de klok zeven uur sloeg herinnerde hij zich met schrik, dat om half acht de laatste trein vertrok. Al dien tijd had hij vergeefs naar een geschikte gelegenheid gezocht, om aan zijn plan van den vorigen dag uitvoering te geven, doch thans begon hij er plotseling over, zich verslikkend in zijn woorden.

„Ik heb het prettigste voor het laatst bewaard, juffrouw O'Connell,” zei hij glimlachend.

„Het prettigste?” keek het meisje hem verwonderd aan.

John Moonley knikte. „Pat en ik hadden dat lot samen,” hernam hij ernstig. „U hebt toch wel gelezen...”

„Van uw fortuintje op de rennen? Natuurlijk, anders had ik nooit geweten, dat u teruggekeerd was. Maar hoe bedoelt u dat — samen?”

„Wel, we hebben het samen betaald. Wij hadden afgesproken dat ik een lot zou kopen in Loanda en we hebben het geld ervoor verrekend. Toen kwam dat ongeluk ertusschen, maar het lot was gekocht. U hebt dus recht op de helft van den prijs.”

Er kwam een uitdrukking van ongelooft in Heleen's oogen. „Ik geloof er niets van,” sprak zij overtuigd.

„Geloóft u er niets van?” herhaalde hij verbluft. „Wel, dan zal ik u overtuigen. Hier hebt u het boekje, waar in we alle uitgaven opschreven. Pat... uw vader, bedoel ik, hield het bij. Kijkt u maar eens naar de laatste notities. Zij staan er een beetje vreemd bij, beverig zal ik maar zeggen, maar hij had het toen al erg te pakken.”

Met dezelfde ongeloovige uitdrukking nog in haar blik keek zij het beduimelde notitieboekje in, dat hij voor haar neerlegde. Zij herkende terstond het schrift van haar vader en bekeek de uitgaven voor gereedschap, levensmiddelen, tabak en water, dat door kaffers uit Loanda moest worden aangedragen. Nieuwsgierig sloeg zij eindelijk de laatste aantekening op. Haar oogen vlogen over de twee regels: „Voor gezamenlijke rekening van John Moonley en Pat O'Connell: een sweepstakelot”. En daarachter het cijferteken van één pond...

Een oogenblik zat zij onbeweeglijk en verward, terwijl er een warm gevoel naar haar hart opkroop. Met vochtig glanzende oogen keek zij hem aan. „Wie te veel bewijzen wil, bewijst niets, John Moonley,” zei ze met een vergeefsche poging, om aan haar stem een strengen klank te geven. „Ik zou u misschien geloofd hebben, als u onzen naam met een dubbele l aan het eind had geschreven.”

John Moonley keek haar verbluft aan. Toen stak zij hem haar hand toe. „'t Was zeer edelmoedig, John Moonley,” zei ze met verdacht glinsterende oogen. En John Moonley wist zijn figuur niet anders te redden, dan door haar hand vast te houden, waartegen Heleen O'Connell niet het minste bezwaar bleek te hebben.

Een eenvoudige, doch perfecte huidverzorging zonder opge- maakte oogen of wenkbrauwen bereikt men door een

„MAKE-UP” van LESQUENDIEU PARIS

Alle Lesquendieu producten, o.a. ook tegen zonnebrand, zijn in eerste klasse zaken verkrijgbaar

KING

Met KING in de auto,
Op 't meer, in de trein,
Met KING op de tandem
Of fiets - dat is fijn!

Op al onze tochten
Naar hei, bos of zee,
Gaaf als verkwikking
Steeds KING met ons mee!

KING is hygiënisch
En zuivert de mond,
En daarbij, als hoofdzak,
Voor ieder gezond!

En is soms het lichaam
Vermoeid in elk lid,
Je neemt maar een KING,
en dra ben je fit!

ONTBOEZEMING VAN EEN
GEREGELDE GEBRUIKER

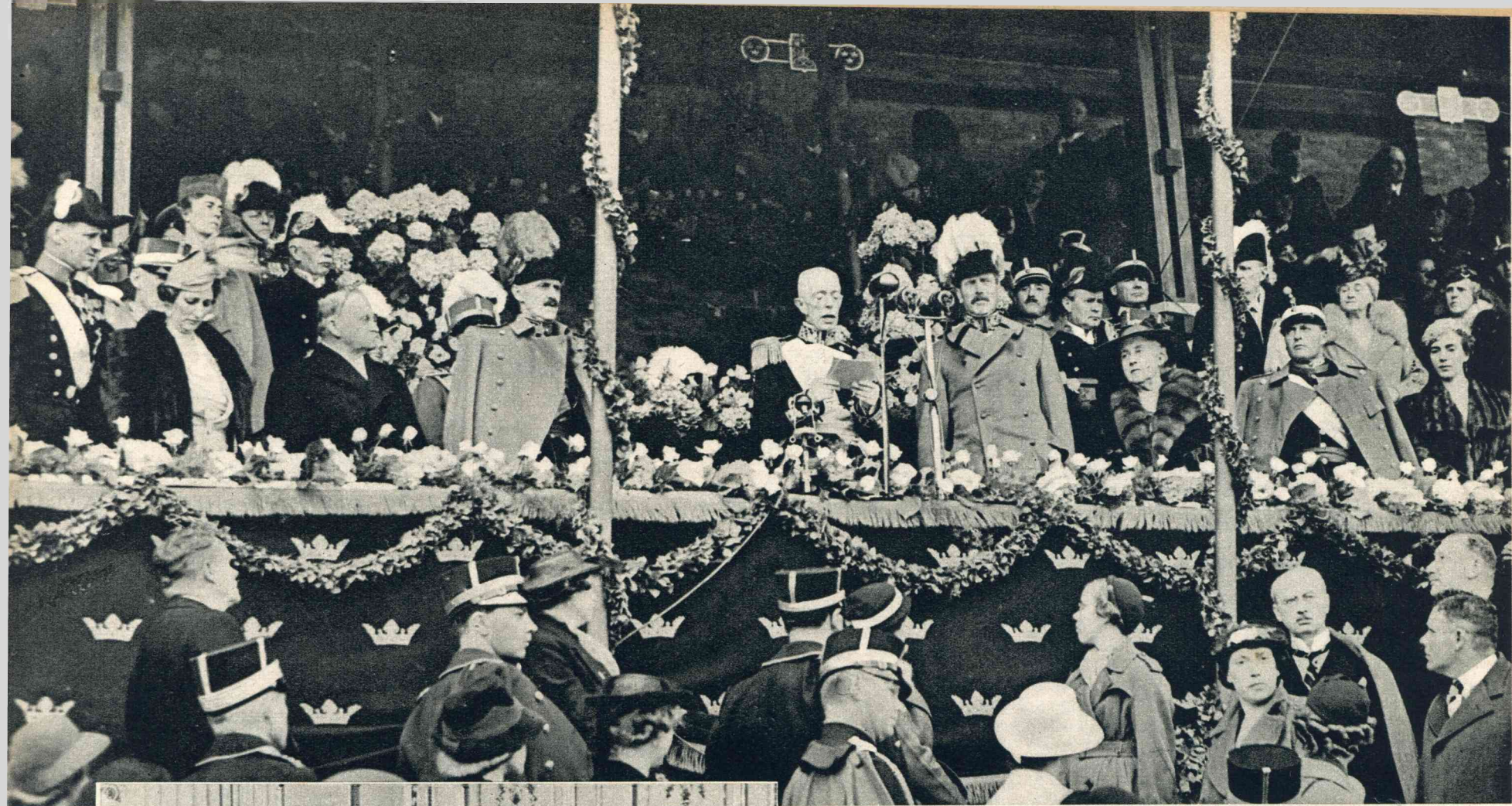
De natuur in met de
natuurzuivere KING

FIRMA TONNEMA & CIE. • FABRIKANTEN VAN KING PEPERMUNT • SNEEK

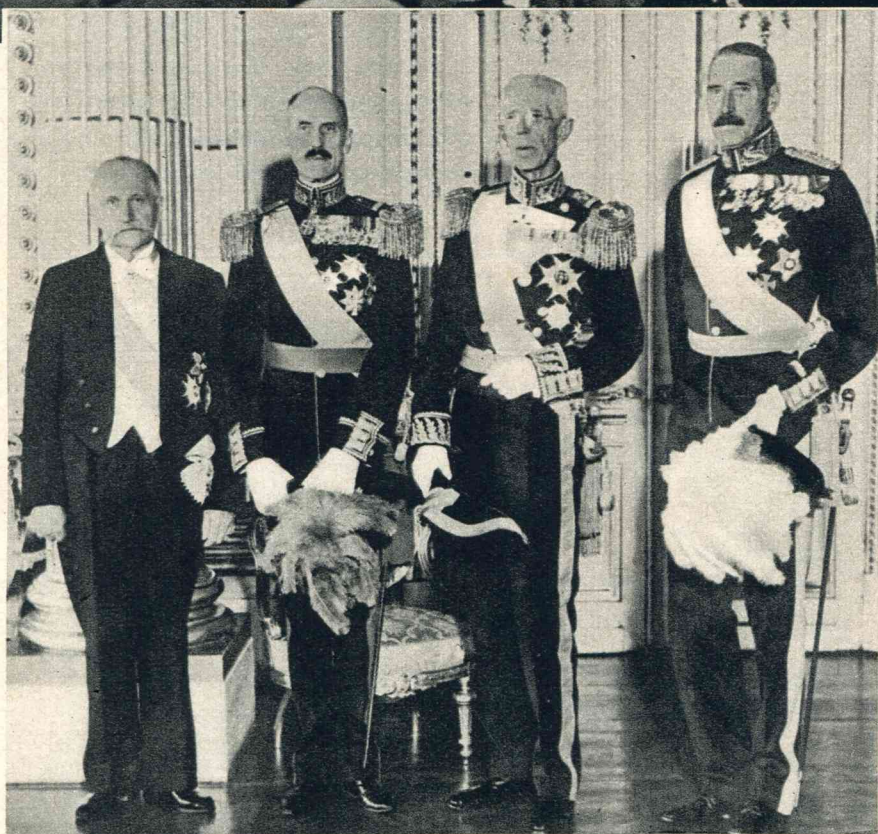
MEDEDEELING

Het spijt ons dat we aan vele aanvragen om een gebonden exemplaar van „NAPOLEON EN ZIJN ZOON” door Pierre Nezelof niet konden voldoen. Alle gebonden exemplaren zijn eenige weken na de verschijning geheel uitverkocht.

Ingenaaide deelen kunnen, zoolang de voorraad strekt, nog geleverd worden. Doet uw bestelling snel, voordat ge teleurgesteld wordt.

Koning Gustaaf op de tribune van het stadion te Stockholm, op het oogenblik dat hij, voor de microfoon, het Zweedsche volk dankt voor de talloze blijken van sympathie. In gezelschap des konings bevinden zich van links naar rechts: prins Frederik van Denemarken, kroonprinses Martha van Noorwegen, president Kallio van Finland, koning Haakon van Noorwegen, de koning van Zweden, koning Christiaan van Denemarken, groothertogin Hilda van Baden, kroonprins Olaf van Noorwegen en kroonprinses Ingrid van Denemarken.

Van rechts naar links op onze foto: koning Christiaan van Denemarken, koning Gustaaf V van Zweden, koning Haakon van Noorwegen en de Finsche staatspresident Kallio.

BIJ DEN TACHTIGSTEN VERJAARDAG

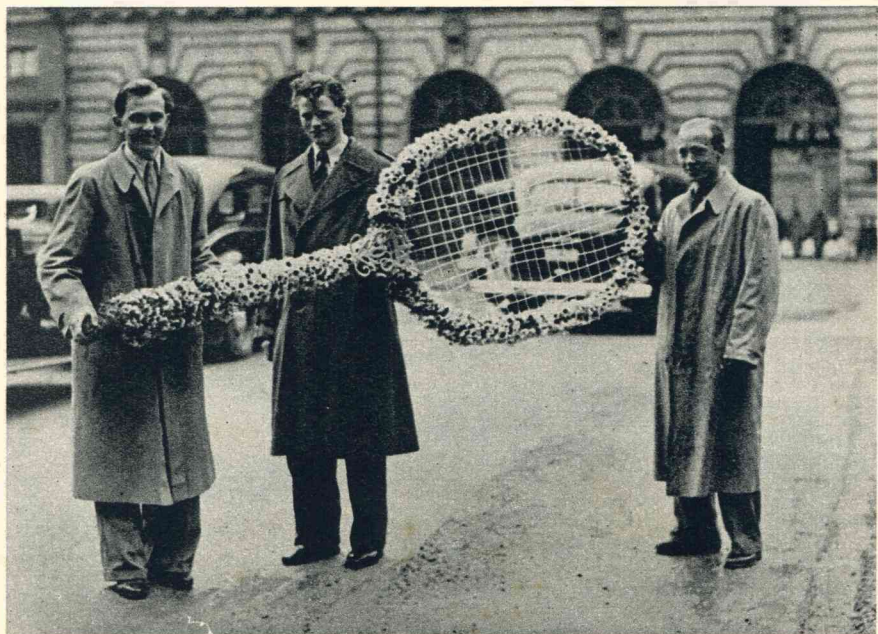
VAN

ZWEDENS KONING

Zoowel binnen- als buitenland hebben gewedijverd om den tachtigsten verjaardag van koning Gustaaf V van Zweden te maken tot een grootsch betoog van levendige en diepgevoelde sympathie. Zweden vooral heeft dien verjaardag met praal en pracht gevierd en tal van hooggeplaatste persoonlijkheden woonden de feestelijkheden bij. Onze fotoserie brengt u enkele der voornaamste gasten in beeld.

Prinses Sibylla van Zweden, echtgenote van den oudsten zoon van den kroonprins, woonde op 16 Juni j.l. de groote militaire parade bij, die ter gelegenheid van 's konings verjaardag in de omgeving van Stockholm werd gehouden. Hier ziet men de prinses in de koninklijke loge, in gezelschap van haar twee kinderen, prinses Margaretha (links) en prinses Brigitte.

De Zweedsche tennisspelers hebben hun vorst een zeer origineel cadeau gegeven in den vorm van een reusachtig met bloemen versierd tennistraket. Een delegatie der sportverenigingen op weg naar het slot met dit typische embleem van koning Gustaaf's meest geliefde sport.

Door 't plotseling smelten van de sneeuw zijn de bergstroomen van Noord-Zweden buiten hun oevers getreden en werden de landerijen overstroomd. Op vele plaatsen wordt de situatie bepaald hachelijk, daar de woeste rivieren geweldige massa's hout — millioenen geveldde stammen, die langs de oevers stonden opgestapeld — met zich meevoeren. De spoorbrug bij Vännäs loopt groot geraar vernield te worden.

VARIA

Nicolaas Horthy, de rijksbestuurder van Hongarije, riedt onder groote belangstelling zijn zeventigsten verjaardag.

Vorige week werd door de Savoia Marchetti S.83 een groote goudzending van Londen naar Brussel vervoerd. De machine nam telkens een ton goud mee en vloog de route drie maal op één dag. Voor elken overtocht had het vliegtuig, dat een topsnelheid bezit van 268 mijl per uur, ongeveer 'n' uur nodig. De totale waarde aan goud, dien dag vervoerd, bedroeg bijna zes millioen gulden.

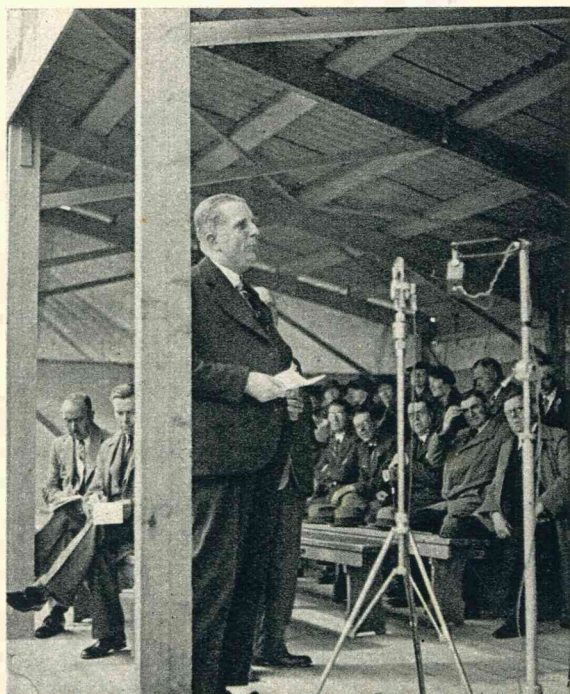
Als er niet de directeur-generaal van den Landbouw zelf geweest was om te verzekeren, dat kennis, durf en vastberadenheid van den Zeeuwschen boer hem ervoor behoed hebben, dat de depressie hem terneerdrücken zou — wel, dan zouden er nog altijd de Zeeuwsche boeren geweest zijn, die op de Goesche tentoonstelling, waarmee de Landbouwdagen besloten zijn, overtuigend bewezen hebben, wat die kennis, die durf en die vastberadenheid tegen die depressie vermochten.

Zelden maar krijgt de buitenstaander gelegenheid, een inzicht te erlangen in de vervolmaking van het bedrijf, vervolmaking van het product van den Zeeuwschen landbouw tevens. Was het geen openbaring, die

De kampioenstier kijkt er geen steek vriendelijker om, dat hij als de held van den dag gerierd wordt.

Goesche Landbouw- tentoonstelling

Al vroeg in den morgen verdrong zich een menigte belangstellenden voor de toegangen tot het vele hectaren groote tentoonstellingsterrein in den Wilhelminapolder.

Een glorieus feit was het voor den Zeeuwschen landbouw, dat ir. Roebroek, de directeur-generaal van den Landbouw, de expositie op de eere-tribune in 't middenveld opende met een zoo waardeerende rede.

Dat zijn er van het echte Zeeuwsche ras.

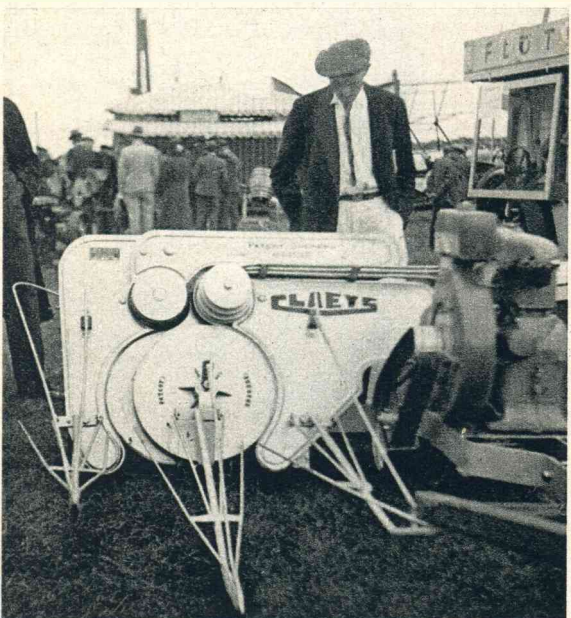

Nu kunnen ze van de Zeeuwsche klei beweren wat ze willen, maar tegen zóó'n ploeg is toch de zwaarste grond niet bestand!

Wat 'n gemak en 'n tijdsbesparing levert in oogsttijd niet zóó'n transporteur!

En de nieuwe vlastrekmachine dan, die zeker tien man slaat! Is 't wonder, dat in de Zeeuwsch-Vlaamsche dorpen om industrie geschreeuwd wordt?

Dit was nog maar een klein gedeelte van het uitgestrekte en dichtbezette tentoonstellingsterrein: de afdeeling paarden trekt hier bijzonder de aandacht.

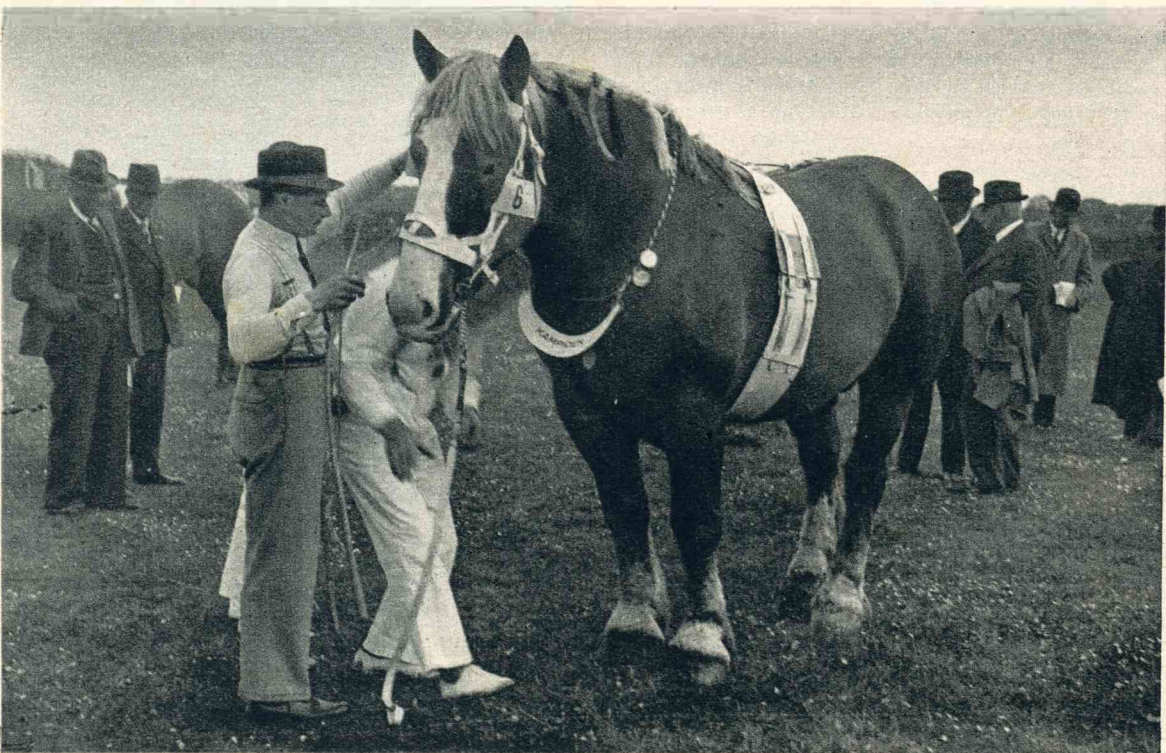
De kampioen-fokstier herstelt zich van de keurings-oprinding.

ontzagwekkende verzameling machtige landbouw-werktuigen, vernuftige machines, die al het noodige werk steeds grondiger en steeds sneller verrichten: maai- en dorschmachines, aardappelrooiers, vlastrekkers, hooischudders, stroobinders, machinale ploegen en eggen, formidabele tractors!

Maar waren niet evengoed een openbaring het prachtige fokvee, de volmaakte land- en tuinbouw-producten? Denk eens aan die demonstratie van wat de Veilingvereniging Zuid-Beveland bereikte door selectie en verpakking van het Zeeuwsche fruit.

Neen, het was geen wonder, dat waarlijk niet te tellen duizenden naar Goes bleven stroomen om zulk een wapenschouw van den Zeeuwschen landbouw aan te zien. Daar viel te bewonderen, daar viel te leeren — en daar viel vertrouwen te stellen in de toekomst van een landbouwgewest, dat ook in zorgelijke tijden den moed, den arbeidslust, den waren boerentrots vertoont, die arbeid en product veredelen tot wonderen van volmaaktheid.

Waar doen ze dat ons Zeeuwen na?

De kampioen-dekhengst krijgt bewonderaars.

*Een lachende
mond... - met
blanke tanden*

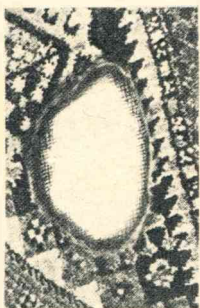
is een charme die iedere vrouw moet bezitten! Ook U moet deze bijzondere charme behouden... en beschermen door Uw tanden regelmatig te borstelen - minstens tweemaal per dag - met het krachtige, aromatische schuim van Colgate's Tandpasta. Het geeft de tanden een hagelblanke glans, zonder het tandglazuur aan te tasten. Bovendien verwijdert het de gevaarlijke voedselresten, die na elke maaltijd in tandscheurtjes en -spleetjes achterblijven. Zo voorkomt U tandbederf en bent zeker van een zuiveren, aangename geurenden adem.

COLGATE

In tubes van 30, 50 en 80 cent.

HET ZUUR IN UW MAAG ZOU EEN GAT IN HET VLOERKLEED KUNNEN BRANDEN

Wanneer Uw spijsvertering U pijn bezorgt, ligt de oorzaak hiervan meestal in een teveel aan zuur in Uw maag. Weet U, dat dit zuur zoo krachtig is, dat het een gat zou kunnen branden in een dik pluche vloerkleed? Dit is bewezen door scheikundigen. Zij druppelden wat zoutzuur (dat dezelfde samenstelling heeft als maagzuur)

Originele foto van een vloerkleed, verbrand door maagzuur.

op een tapijt en dit zuur brandde hierin inderdaad een gat van ± 15 cm. Indien dit reeds het geval is met een vloerkleed, zult U zich kunnen voorstellen, welke uitwerking dit zuur heeft op Uw maag. Bevrijdt U zelf van dit zuur door na den maaltijd - of steeds wanneer U pijn voelt - Digestif Rennie pastilles te nemen. Rennie is een pastille, die gemakkelijk in den mond oplost, zich dan met het speeksel vermengt en daardoor een onmiddellijke uitwerking heeft. Het bevat bestanddeelen, die het zuur absorberen en neutraliseren, en andere bestanddeelen, die de spijsvertering krachtig bevorderen en zodoende voorkomen, dat zich weder overtollig zuur vormt. Digestif Rennie pastilles zijn zeer smakelijk en dan ook bijzonder prettig te nemen.

Digestif Rennie Pastilles zijn verkrijgbaar bij alle apothekers en erkende drogisten a f 0.40 per pakje en f 1.25 per groot pak.

Nummer Negentien

door Philip Dickson

Elken morgen prompt half negen stapte de bescheiden gekleede jongeman dicht bij den strandweg van Brighton op den bus van lijn 14 naar het noordelijk stadsgedeelte en elken avond precies om tien minuten over vijf reed hij met denzelfden bus weer naar den strandweg terug. Hij leek ongeveer vijfentwintig jaar oud en te oordeelen naar zijn heerachtig voorkomen was hij een kantoor- of winkelbediende met een matig salaris.

Jerry Dickson had vasten conducteursdienst op dien bus en kende het jongmensch reeds drie jaren. Hij wist niet wat hij uitvoerde en hij interesseerde er zich ook niet voor. Alleen beschouwde hij hem als eenigszins zonderling. Tot die meening was hij in den loop der jaren gekomen door een vreemde onhebbelijkheid van 't jongmensch. Doorgaans gedroeg hij zich gewoon en sprak of bemoeide zich met niemand. Op zekeren dag kreeg Jerry mr. Johnson voor een week tot klant, een bekenden bankier, wiens auto in de reparatie was. Toen hij den eersten morgen instapte zag hij, dat het jongmensch beleefd zijn hoed voor den bankier afnam, alsof deze hem zeer goed bekend was. Mr. Johnson wierp hem een verwonderden blik toe, negeerde zijn groet en ging zitten. Den tweeden morgen groette het jongmensch den bankier echter niet, doch keek onverschillig voor zich uit.

Misschien zou Jerry hier niets opvallends in hebben gevonden, indien dezelfde gebeurtenis zich in den loop der jaren niet vaker had herhaald. Nu eens was het een heer en dan weer een dame, die hij bij het opstappen in den bus met een zweem van een glimlach en een tikje aan zijn hoed groette, maar in negen van de tien gevallen kreeg hij géén groet terug. De menschen van uiteenloopen den stand en positie, die hij kende, of althans méende te kennen, kenden hem blijkbaar niet en negeerden hem straal. Hoogst zelden ten minste kreeg hij een groet terug en dan geschiedde het nog zóó aarzeland, dat het den schijn had, of zoo iemand niet onbeleefd wilde zijn.

Bus 139 van lijn 14 had zoo zijn vaste klanten. Jerry was niet de eenige, wien dit zonderlinge gedrag opviel. Soms vroeg een van de vaste passagiers wel eens wie dat jongmensch toch was en wat die zonderlinge onhebbelijkheid om totaal onbekende menschen te groeten te beteekenen had. Op dergelijke vragen bleef Jerry het antwoord echter altijd schuldig — hij was het jongmensch als een zonderling gaan beschouwen en namen slotte geen notitie meer van zijn gedragingen.

Drie jaar lang reed het jongmensch dagelijks met Jerry Dickson op en neer. Toen miste hij hem op een dag. Twee maanden lang keek hij tevergeefs naar hem uit, totdat hij hem op een morgen opnieuw aan de halte zag verschijnen. „Ik heb u gemist, meneer,” zei hij glimlachend.

„Ziek geweest,” antwoordde het jongmensch. „Niet erg, maar ik moest toch het bed houden.” Hij betaalde en ging

zitten en van dien dag af reed hij weer geregeld mee.

Ongeveer een maand later stapte er twee halten voorbij den strandweg een jongedame op den bus. Jerry Dickson kende haar — het was de dochter van een zekeren mr. Lloyd, die in Londen woonde en in Brighton een zomervilla bezat. Het meisje was nuffig, sprak met het geaffecteerde accent van het Oxford-college en keurde niemand ooit een blik waardig.

Zoodra zij den bus binnentrad, zag Jerry zijn zonderlingen passagier den hoed lichten. De jongedame keek hem verwonderd aan, ging zitten en deed even ijskoud als een Siberische winter. Naar haar gelaatsuitdrukking te oordeelen was zij gekwetst door de beleefdheid van den zonderling.

Een paar halten verder stond het jongmensch op en begaf zich naar het balkon, om aan de volgende halte uit te stappen. Er stond een werkmans naast Jerry, die beleefd zijn pet voor het jongmensch afnam.

„Hoe gaat het, meneer?” vroeg hij.

„Uitstekend, dank je; en met u?” informeerde het jongmensch.

„Als een vischje, meneer; als een vischje, gelukkig.”

De bus stopte, de twee drukten elkaander hartelijk de hand en het jongmensch stapte af. Toen de bus vertrok, kwam de jongedame naar het balkon.

„Volgende halte, conducteur.”

„Om u te dienen, dame,” zei Jerry beleefd. Toen wendde hij zich tot den anderen passagier. „Kent u dien meneer, die zooeven afstapte?” vroeg hij vertrouwelijk.

„O ja, heel goed,” antwoordde de ander. „Nummer negentien...”

Jerry ontstelde en keek tersluiks naar de jongedame, om wier mond een hekelend, minachtend trekje verscheen.

„Nummer negentien!” Hij maakte een beweging naar zijn voorhoofd. „Gesticht, bedoel je? Of...”

De ander begon te lachen. „Welneen, van de brigade, conducteur. De strandreddingsbrigade. Ze dragen een nummer, geen naam. Vier jaar geleden heeft ie me voor dood uit het water opgehaald. Kranige jongens — ze hebben al honderden menschen gered, die zich te ver in zee hadden gewaagd. Maar je ziet nooit hun naam in de krant en belooningen nemen ze niet aan. Mooi, maar ondankbaar werk, conducteur. De meesten geven zich niet eens moeite hun redder te leeren kennen, nadat ze over den eersten schrik heen zijn. Maar daar geven ze niet om, ze doen hun werk uit menschelevendheid. Die daar afstapte is pas hersteld van een zware bronchitis. Die had ie opgelopen, nadat hij een zekere juffrouw Lloyd bewusteloos uit zee had opgevischt...”

Nummer negentien rijdt nog elken avond met buslijn 14 mee en neemt zoo nu en dan zijn hoed af voor menschen die hem niet of slechts aarzeland terug groeten. Maar een zekere juffrouw Lloyd heeft Jerry Dickson nooit meer in den bus gezien.

MARTINI

opwekkend - smakelijk - gezond - pittig

WIJZIGING GRATIS ONGEVALLERVERZEKERING

In verband met het bepaalde in artikel 9 der verzekeringsvoorwaarden brengen wij ter kennis van onze abonnees, dat aan artikel 3 wordt toegevoegd:

f 25. — indien het ongeval (vallende binnen de grenzen van deze voorwaarden) de eenige en rechtstreeksche oorzaak is van de breuk van een boven- en/of onderarm of van de breuk van een boven- en/of onderbeen.

Athletiek. — De Middelburgsche atletiekver. E. M. M. organiseerde Zaterdag regionale wedstrijden op het gemeentelijk sportterrein, die onder goede leiding vlot verliepen en een flinke belangstelling trokken. Spannende strijd in de 100 m. heeren B-klasse.

Mej. P. Parent won het nummer hoog-springen voor dames en evenaarde het Zeeuwsche record.

De heer J. Parent wist het nummer hoog-springen voor heeren te winnen, daarmee bewijzend, dat de familie Parent aanleg heeft voor dit nummer.

Zeeuwsche Sport

Een atletiek-wedstrijd is een sportfeestje als hij gehouden kan worden onder de zoo ideale omstandigheden als die waarvan de Middelburgsche atletiekvereniging „E. M. M.” j.l. Zaterdag profiteerde bij de regionale wedstrijden. Een groote deelname verdeeld over vele nummers gaf een zeer groote drukte en levendigheid aan het wedstrijdterrein, dat voor een dergelijken wedstrijd veel te bekrompen is, waardoor het programma in de war gestuurd wordt. Op prettige, sportief-kameraadschappelijke wijze hebben de dames en heeren, meisjes en jongens atleten hun nummers afgewerkt. De prettige sfeer bij dezen wedstrijd deed weldadig aan en daarom is deze wedstrijd alleen meer en betere propaganda voor de atletiek geweest dan alle wedstrijden van het vorig seizoen te zamen. Nu geen gekibbel en geharrewar, geen demonstraties van overdreven club-genegenheid, maar een kalmte, waardige en correcte afwerking van een mooi atletiek-programma. Athletiekend Zeeland heeft zich gerehabiliteerd!

Als gewoonlijk vond het feestje zijn hoogtepunten in de diverse loopnummers, waarin het voor het meerendeel niet aan spanning ontbrak, omdat geen enkele wedstrijd voor één der atleten een walk-over werd. Wat het meest in het teken van de algemeene belangstelling stond, was het loopen van den Singelloop-winnaar van Opdorp, die met die overwinning een eind gemaakt had aan de absolute overheersching van de Vliessingsche lange-afstandloopers en die

Een zeer spannend nummer was de 800 m. heeren, dat door van Opdorp werd gewonnen....

dezen middag zijn reputatie te bevestigen kreeg. Zou het een revanche worden? Het is geen revanche geworden doch een bevestiging van zijn kracht en een bevestigend antwoord op de vraag of zijn tactiek op den Singelloop een berekende was. Ook nu weer heeft van Opdorp op de 3000 meter gewonnen door zijn verstandige loop-tactiek en zijn bewonderenswaardige uitbuiting van een enorme dosis reservekracht in de laatste ronde. Niet minder goed liep zijn tegenstander Roelse (A.V. '35), die in de laatste ronde in van Opdorp zijn meerdere moest erkennen na een zeer fraaie race geloopt te hebben.

Tot de meest vermeldenswaardige bijzonderheden behoorden de vier nieuwe Zeeuwsche records t. w. op de 100 meter B-klasse met 11.7 sec. gemaakt door G. de Pagter (A.V. '35). Een zeer onverwachte recordverbetering, welke ook den maker zelf verraste. Op de 800 meter was het van Opdorp, die niet minder dan 2.2 sec. van het bestaande

... die na een fraaie strijd met Kambier ook beslag wist te leggen op het nummer 3000 m. Een moment tijdens het duel. Kambier aan den kop.

record afknabbelde en 't op 2 min. 10.8 sec. bracht. De 4 x 400 meter-ploeg van A.V. '35 liep een prachtrace en ondanks het zeer slechte loopen van één van de vier en het hierdoor verloren terrein wist de ploeg te winnen en het record te brengen op 3 min. 54.4 sec., ook al een flinke druk. Ook Marathon wilde een duet in het zakje doen en veroverde het 4 x 100 meter-record in 55.4 sec. bij de dames-estafette, daarmee het bestaande record met 3 1/2 sec. verbeterend. Een flinke dames-ploeg. In de heeren-C-klasse op de 100 m. liep J. v. d. Runstraat (A.V. '35) een mooie race in 11.8 sec. A.V. '35 is bezig het 100 meter-terrein te veroveren.

Marathon doet van zich spreken op hink-stap-sprongjuniores, waar Slooves de Marathon-kleuren hoog hield door met 11.42 meter te winnen. Bij kogelstooten was het Matthijssen, eveneens van Marathon, die ver baas bleef over de concurrentie en met 11.37 meter winnaar werd.

Parent, de sympathieke hoogspringer, verrichtte ook nu weer op de van hem bekende kalme manier zijn goede prestatie en kwam tot 1.60 meter. Als deze springer wat meer in de Amerikaansche richting ging, kon hij nog een veel betere prestatie leveren. Bij het vérspringen kwam alleen van Roon (E.M.M.) over de 6 meter, wat niet behoeft te ontmoedigen, omdat zeker een vijf- of zestal zeer jonge atleten de 6 meter benaderen, waardoor de kans op vooruitgang zeer groot is.

Op de dames-nummers is Marathon nog steeds de beste, doch voor de tweede en volgende plaatsen komt een geweldig gedrang van E.M.M. en Achilles, zoodat er nu reeds strijd is en op een enkel nummer een E.M.M.-dame op de eerste plaats kwam.

Er staan ons in dit onderdeel mooie wedstrijden te wachten. Er is trouwens over de geheele linie zeer veel jeugd en dat is het wat ons de Zeeuwsche atletiek-toekomst hoopvol doet inzien.

De zomercompetitie korfbal bewijst wel, dat deze sport steeds meer populair wordt in Zeeland. Een record aantal clubs is thans bij den Zeeuwschen korfbalbond aangesloten. Te Middelburg had de ontmoeting plaats tusschen Swift I en Madjoe I, die in een verdiende 3-2 overwinning van Swift eindigde. Links: Een moment tijdens dezen wedstrijd. Rechts: Een gevaarlijk moment voor den korf van Swift.

EEN OCEAAN VAN WOLKEN

De lucht is voor den mensch als de antichambre van den hemel. Immers, het is door de gast-deeltjes, welke den onmetelijken luchtkoepel samenstellen heen, dat ons de stralen bereiken, welke ons door de verschillende hemellichamen worden toegezonden, en waardoor we deze leeren kennen en onderscheiden. Verwarmd door de zon vertoont de lucht, bij condensatie van den dampkring, de meest verscheiden en wonderbaarlijke aspecten in de grootste variatie van vormen en kleuren. We zullen onze lezers echter, bij het beschouwen van deze fotografische reproducties, genomen niet uit de lucht, maar vanaf enkele hoogere gedeelten van onze planeet, niet meenemen in hoogdravende technische beschouwingen. Bezien we liever het interessante en het poëtische van het geval. Immers, levert het voorbijkomen van het wolkendek reeds vanaf den begaanen grond een vaak fantastisch en boeiend schouwspel, hoeveel indrukwekkender is het verschijnsel van den in beweging zijnden dampkring, welke onzen aardbol in vele lagen omringt, wanneer men het van grootere hoogte beschouwt, en als het ware een blik werpt achter de hemelcouliissen.

Ieder, die ooit in het hooggebergte vertoefde of een luchtreis maakte van eenige betekenis, kent dat eigenaardige verschijnsel en bevond zich op een gegeven moment in of boven de wolken, plotseling afgesneden van de onmiddellijke omgeving.

Wolkenslierten drijven over het Berner Oberland en om de toppen van den Mönch.

En dan ziet men ze aan zijn oogen voorbijglijde, kleurig of wit, naar gelang van haar belichting, of zwaar, luchtig of machtig imposant naar gelarharer samenstelling en vorm, de wolkgevaarten als schepen geruischloos voortschuivend door het hemelruim. Dan kan men zich slechts vermeten in de verrassenden aanblik en het steeds wisselend schouwspel, dat onze Nederlandsche dichter P. J. H. Boutens in zijn „Stemmen” bezong, en met een citaat waaruit we deze regelen zeker passend kunnen besluiten:

Ik dreef naar Oost en West, naar Noord en Zuid
Op glansgespannen wiek ;
In volle zeilen floten blijde buien
Zachte muziek.

Ik zag in klare sterrestille meren
Een wonderbleek gezicht,
Maar huiverblij als het zich weer kon keeren,
Naar zonne- en manelicht.

Over de groene landen, over blanke straten,
Over der schoone menschen vreugde en rouw
Over hun slaap- en doodgehevene gelaten.
Vergleed ik als een lichte schatw.

Nu valt dezelfde zee waaraan ik ben ontstegen
Om einder avondros :
Laat mij vergaan in eindelijken regen —
Laat, zon, mij los.

*Als een zee van wolken vult de
dampplaat het dieper gelegen dal,
en wekt den indruk van een be-
vroren Noorsche fjord. Een z.g.
nevelmeer, gezien vanaf den Rigi.*

*Een wolkenlaag kruipt langzaam
tegen het bergmassief omhoog.
Daarboven straalt de zon aan
den helderen hemel. Aan den
voet van den berg valt de regen.*

*Cumuluswolken verzamelen zich
om de hoogste toppen, bedekt
met eeuwige sneeuw.*

AAN VAN KEN

En dan ziet men ze aan, zijn oogen voorbijglijden,
kleurig of wit, naar gelang van haar belichting, ijl
of zwaar, luchtig of machtig imposant naar gelang
harer samenstelling en vorm, de wolkgevaarten als
schepen geruischloos voortschuivend door het hemel-
ruim. Dan kan men zich slechts vermeien in den
verrassenden aanblik en het steeds wisselende
schouwspel, dat onze Nederlandsche dichter P.C.
Boutens in zijn „Stemmen” bezong, en met een
citaat waaruit we deze regelen zeker passend kun-
nen besluiten:

Ik dreef naar Oost en West, naar Noord en Zuiden
Op glansgespannen wiek;
In volle zeilen floten blijde buien
Zachte muziek.

Ik zag in klare sterrestille meren
Een wonderbleek gezicht,
Maar huiverblij als het zich weer kon keeren,
Naar zonne- en manelicht.

Over de groene landen, over blanke straten,
Over der schoone menschen vreugde en rouw,
Over hun slaap- en doodgehevene gelaten.
Vergleed ik als een lichte schauw.

Nu valt dezelfde zee waaraan ik ben ontstegen,
Om einder avondros:
Laat mij vergaan in eindelijken regen —
Laat, zon, mij los.

Het avontuurlijke en romantische leven van een Britschen spion in het ROODE RUSLAND

EERSTE HOOFDSTUK

Glinsterende sneeuw. Blauwgroen licht van hooglampen, zwaaiend in een scherpen wind. Schildwachten in 't grijs, in hoge kragen gedoken. Zilverig blinkende bajonetten, opstekend van geweren. Een trein, die denderend aanrijdt voor het donkere gebouw van een grensstation, dat Kalisch heet. De sombere kaalheid van een groote, slecht verlichte wachtkamer. Vreemde reizigers, fluister-gesprekken voerend. Vinnige kou buiten, verstikkende hitte binnen. Wolken stoom, telkens als er een deur opengaat.

Het doolhof op het dak

Er waren maar weinig reizigers op dat kleine lijntje het oude Rusland in. Twee of drie Duitse handelsreizigers, die tegelijk met mij de grens waren overgekomen; een stuk of twaalf menschen uit de stad, wachtend op een vroegen trein naar Lodz of Warschan; een groep boeren, onhandig en verlegen rondsloffend.

Soldaten met geweren bij iedere deur...

Uit een lijst in een hoek van het vertrek keek de Tsaar neer, strak, maar niet onvriendelijk. „De geheimzinnige Tsaar van alle geheimzinnige Ruslanden.” Naast hem het bedroefde gezicht der Tsaritsa. Er onder, in een smallere lijst, een kleine jongen in matrozenpak. Ook hij had een vriendelijk gezicht. Het had iets weg van de gezichten der heiligen, die mat neerzagen in een anderen hoek, koperen beelden, waar een flikkerend lichtje in een rood glaasje voor hing.

Aan den vuilen bruingelen muur tikte een groote klok met geel glas haar wijzers voort naar het uur van middernacht, en sloeg. Buiten, verweg, hieven kerkklokken een grillig gelui aan. Een kellner met een vlekkerige, slecht passende pandjesjas haalde een opgebruikten kalender van den muur en hing een nieuwen op, die het verrassende dagteekende 1 Januari droeg. Ik merkte op, dat vette restanten van papieren versiersels een soort morsige vroolijkheid aan de muren gaven. De begrafenisachtige kellner deed geen poging om leven te wekken. De enkele zwijgende of fluisterende reizigers keken naar den datum en namen nog een slokje thee.

Een paar mijlen naar 't westen, in de wereld, waar ik uit kwam, was het jaar 1909 al dertien dagen oud.

Ik was niet verdacht geweest op die kalenderverrassing. Ik had vergeten, dat het oude Rusland met zwaren tred dertien dagen achter Europa aan kwam sukkelen. Toen de sloffende kellner mij een nieuw glas thee met citroen bracht zei hij: „Znorym godom.” Wat ik antwoorden moest wist ik niet, maar ik begreep, dat hij me Gelukkig Nieuwjaar wenschte.

De geluiden in de wachtkamer klonken uit met doordringende felheid. Het getik van de klok overheerschte. Lepels in theeglazen tinkelden een steelsche begeleiding. De kellners aanvaardden met korte antwoorden bestellingen. En soms gierde er buiten woest een stoomfluit.

Met jeugdige verwondering dronk ik den zurigen drank en de vreemde gewaarwordingen in. Waarom was ik hier? Waar wou ik heen? Waar kwam ik vandaan? Aan het laatste dacht ik niet meer. Ik was nog erg jong en romantisch. Het verleden beteekende weinig, de toekomst alles. Geheimzinnigheid en muziek hadden mij getrokken. Het donkere en raad-selachtige Rusland der Tsaren... het lyrische Rusland van Rimsky-Korsakof... het hartstochtelijke Rusland van Tsjaikofsky... dat waren de Ruslanden, die mij aantrokken.

„Waar komt u voor?” vroeg de stugge officier, aan wien ik mijn pas ging toonen. Ik antwoordde: „Om muziek te studeeren.”

Ik ging terug naar mijn stoel, om binnen op den trein te wachten.

Aan den ingang der wachtkamer stond een bedelaar, een dier uitgestootenen van de menschelijke samenleving, zooals men ze in West-Europa nergens ziet. Hij kreunde een bede voor ieder, die passeerde,

De geschiedenis van „ST 25”

DOOR
SIR PAUL DUKES
voormalig chef van den
Britschen geheimen dienst
in Sovjet-Rusland

hoog er diep bij en maakte een kruis. De onbeschrijflijke smerigheid van dien armzaligen stakker boeide me. Toen het nieuwe jaar sloeg, verliet hij zijn post en ging de tafels rond, van de gelegenheid gebruik makend om nog eens extra te vragen. Wat anderen hem gaven wist ik niet. Ik gaf hem een halven roebel. Hij keek naar het geldstuk, knielde op den vloer neer, greep den zoom van mijn overjas en kuste dien. Toen hij de zaal was rondgeweest kwam hij bij mij terug, bleef naast me staan en brabbelde lang met een zangerige stem.

„Was sagt er?” vroeg ik m'n naasten buur.

„Er segnet Sie,” antwoordde hij. „Hij zegent u, en hij zegt, dat hij in de toekomst kan zien; wat u zoekt zult u niet vinden, zegt hij, maar u zult meer vinden dan u zoekt.”

Ik voelde me verlegen en ongemakkelijk onder zooveel attentie, en wou maar, dat de man wegging. Hij ging ook, opeens, met een gebaar, alsof hij mijn verlegenheid begreep; hij ging weer bij de deur staan en keek niet meer naar me. Ik was blij, toen de trein werd afgeroepen.

Ik had maar weinig geld, en moest dus werken, om verder te kunnen komen. Ik zat (en sliep) nog

Sir Paul Dukes, de geheime Britsche agent in Sovjet-Rusland, met wiens spannend relaas wij deze week aanrangen.

in menige wachtkamer, voor ik de duizend mijlen tusschen Kalisch en St. Petersburg had afgelegd. Toen ik daar aankwam, kende ik Rusland en de

Russische taal aardig goed. Den bedelaar uit Kalisch heb ik nooit vergeten. Jaren later, na de revolutie, heb ik eenige

malen in wachtkamers geslapen tusschen dichte zwermen boeren, die hem gelijk waren.

Ik heb eens een Russischen edelman over de Russische boeren hooren zeggen: „Die hondenkinderen moesten allemaal met een steen om hun nek in zee worden gegoooid.”

Denzelfden edelman heb ik hooren zeggen: „Een minister of gouverneur van een provincie, die geen steekpenningen aan wil nemen, is geen heer.”

Ik heb vele weken tusschen de boeren van dien edelman doorgebracht, ik heb met hen omgegaan en met hun kinderen gespeeld. Ik vond niet, dat ze verdienden in zee te worden gegoooid met steenen om hun halzen. Het heele dorp noemde me „oom Maan”, want toen ze me vroegen, waar ik vandaan kwam, had ik gezegd, dat ik van de maan was komen vallen. Dat was een gelukkige vondst: ze boezemde het geloof der onzekerheid in. Toen het halve dorp eens ziek was, 's winters, zuiverde ik tal van huisjes van vliegen, luizen, wandluizen en torren. Het ongedierte werd bij emmersvol opgescheept en naar buiten gegoooid, in de sneeuw. De boeren vonden het tooverij. Het was slechts insectenpoeder. Maar de „maandokter” kreeg er gezag door en werd in staat geacht, alle ziekte te verdrijven.

Die boeren waren naïef, ja, ongeletterd, vaak nog halve wilden; maar zij hebben groote kunstenaars geïnspireerd, en zij hebben de rijkste volkstaal van Europa geschapen.

Zij hebben de revolutie niet veroorzaakt, en toen ze kwam, begrepen zij haar niet. Zij dachten dat Konstitoetsia (de Constitutie) de vrouw van den president was. Ze waren 't er mee eens, dat er een republiek moest komen — mits er een goede Tsaar werd gevonden, om haar te besturen. De vergoddelijking van Lenin, na zijn dood en na de verzaking van het communistische experiment, vulde een groote leegte. Die maatregel was een bewijs van een helderen blik bij de nieuwe heerschers.

Ik voelde me in St. Petersburg thuis, zoodra ik er was. Ik had in 't begin geen omgang met de grooten der aarde, al kwam 't daar later toe. Ik ging regelrecht naar het Conservatorium, speelde voor de examen-commissie mijn schooljongenscomposities en werd toegelaten. Hiermee eindigde een pelgrimstocht van twee jaren. Maar toch was ik nog een jongen, uit Engeland weggelopen, met heel mijn aardsch bezit in een handkoffer.

Tot het tweede jaar van den wereldoorlog behield ik de overtuiging, dat de muziek mijn roeping was, en daartoe werkte alles mee. Toen ik van het Conservatorium kwam, was Albert Coates dirigent van de keizerlijke Marinsky-opera. Hij stelde me aan tot repetitor voor de solisten. Maar weldra werd mijn muzikale loopbaan afgekapt. In 1915 werd de Engelsch-Russische Commissie ingesteld, en ik kreeg een uitnoodiging daarvoor te werken, omdat ik goed Russisch kende. Begin 1916 verliet ik het Marinsky-theater. Het werd mijn taak, de heele Russische pers bij te houden, en dat bleek een ontzaglijke taak, want van 1914 tot het begin der revolutie in Maart 1917 werd het aantal kranten bijna tienmaal zoo groot. Ondanks de militaire censuur en de speciale censuur in verband met Raspoetin was de persvrijheid onder den Tsaar zeer groot, met den lateren communistischen tijd vergeleken. Albert Coates had gezegd, dat ik bij de opera terug kon komen na den oorlog. Maar wie kon voorzien, dat „na den oorlog” in Rusland zoo'n aparte betekenis zou hebben?

In 1915, toen de zwakke Tsaar het oppercommando over het leger van grootvorst Nicolaas had overgenomen — op aanstoken van Raspoetin — werd zelfs de oorlog in de publieke belangstelling op de tweede plaats geschoven, achter de loopbaan van den „schurkachtigen monnik”.

Raspoetin was eigenlijk geen monnik, al speelde hij die rol. Hij was een doodgewone boer. Maar zijn aanhangers noemden hem, bij gebrek aan een anderen titel, wel eens *staretz*, welk woord ongeveer vertaald kan worden met „ouderling”. Zoo noemde men

De Tsaar gefotografeerd tijdens een militaire inspectie in 1917.

religieuze bedelaars en pelgrims. Het is een der zonderlingste verschijnselen in de historie, dat het Russische hof zich zoo overgaf aan den invloed van dien moezik, die nauwelijks zijn eigen naam kon zetten, en toch met zijn gefluister in het oor van den Tsaar of de Tsaritsa de gezamenlijke meeningen van staatsraden, senaat, synode en parlement overstemde.

Ik heb Gregory Raspoetin gezien. Dat kunnen er niet velen zeggen, want hij werd streng bewaakt, als hij in de hoofdstad kwam, en kwam overdag zelden op straat. Ik hoorde van den Engelschen leeraar van den Tsarewitsj, dat Raspoetin dien middag naar het keizerlijk paleis Tsarskoje Selo zou gaan — als ik zóó laat naar het station ging, kon ik hem zien. Raspoetin kwam inderdaad. Hij werd vergezeld door een paar mannen, waarschijnlijk detectives, maar die bleven bij den ingang achter; hij ging alleen het peron op. Hij had een blauwzijden Russisch hemd aan (misschien het hemd, dat de keizerin voor hem gemaakt had), een boersche jas, een zwarte broek en hooge laarzen. Er kwamen lange haren onder zijn muts uit. Een ruige baard verborg zijn keel. Maar het meest trokken de aandacht zijn kleine scherpe oogen, die snel in alle richtingen keken. Het was bijna niet te gelooven, dat die lompe boer de ongekroonde Tsaar aller Russen was, dat hovelingen en dames, die de hoogste titels in den lande droegen, voor hem kropen, dat ministers en gouverneurs op zijn bevel werden aangesteld en afgezet. . . . Maar de schuld ligt niet bij Raspoetin. Raspoetin was slechts zooiets als een puist — een uitwendig verschijnsel van de giften in het bloed van het Russische organisme. Raspoetin werd mogelijk, doordat de Russische samenleving ziek was. De revolutie was even onvermijdelijk geweest, als het bederf in een anderen vorm was uitgekomen.

Raspoetin's naam verscheen nooit in druk. De pers kon hem niet eens noemen. Een ijzeren censuur schrapte zelfs de beginletter „R” of de veelzeggende woorden „zeker iemand”. De pers, eendrachtig, probeerde vrijheid van spreken af te dwingen — en in de tweede helft van 1916 verschenen de kranten met heele blanco of zwartgemaakte kolommen: de censuur had de stukken er eenvoudig uitgelicht. Maar de leege kolommen waren welsprekender dan volzinnen. Met de verbeelding vlamde bij het volk de verontwaardiging op. De ergste geruchten deden de ronde, toorn groeide tot haat, en luid waren de protesten tegen de „duistere machten”, die Rusland in hun greep hielden.

Er werden complotten gesmeed, hier om redenen van persoonlijke wraak, ginds met het doel, Rusland van die pest te bevrijden. Half December 1916 werd Raspoetin vermoord; het is nooit geheel opgehelderd, hoe en door wie. De verklaringen der samen-zweersders liepen uiteen, en de beweringen van hem, die de grootste glorie voor zichzelf opeischte, werd door zijn bondgenooten niet beaamd.

Maar één ding was zeker: Raspoetin was dood. En toen begon de heksenketel der revolutie te zieden. Al moge de bedoeling dergenen, die den hatelijken parvenu uit den weg ruimden, goed zijn geweest, zij kozen hun oogenblik slecht. Want het was te voorzien, dat de Tsaar een paar dagen later de vrijgevege grondwet zou afkondigen, die zoo

dringend werd geëischt en die de revolutie had kunnen voorkomen. De Tsaar was persoonlijk wel populair, ondanks zijn zwakheid. De wrevel viel op de keizerin en op Raspoetin. Was de nieuwe grondwet afgekondigd, met aansprakelijkheid der regeering tegenover het parlement, men had den Tsaar als held gevierd. Maar na den moord op Raspoetin werd die stap uitgesteld, en de gunstelingen van Raspoetin werden niet ontslagen, maar in hun ambten bevestigd.

Aan het front . . . tegenspoed, verslagenheid en dood. In het land . . . oorlogsmoedheid en oorlogswarsheid. In de hoofdstad . . . gistende onrust, snelgroeiende opstandigheid, het kookpunt nabij. Voedselgebrek, het hongerspook, relletjes in de stoeten, die om brood kwamen — ziedaar de lont, die het dynamiet der revolutie tot ontploffing bracht.

De sneeuw schitterde in den kouden zonneschijn, den middag van den 11en Maart 1917. De Nefsky Prospekt — de Champs Elysées van Petrograd, zooals St. Petersburg sinds 1914 heette — lag bijna verlaten. De atmosfeer stond strak van spanning, en uit de omringende wijken scheen een gedempte gromp te stijgen als van vele stemmen. Booze, hartstochtelijke stemmen, rollend als verre donder, terwijl in het hart der stad alles stil en kalm was. Hier en daar stond, of stapte afgemeten, een bereden patrouille. Er waren bloedvlekken op de witte sneeuw en van het einde der Prospekt kwamen nu en dan nog de knallen van geweren.

Wat lagen die lijken daar stil! Hun tanden grijsden afzichtelijk. Wie waren het en hoe stierven zij? Wie wist het of vroeg er naar? Misschien een moeder of vrouw. . . . Vroeg in den morgen was er gevochten. Een volksooploop, een kreet, een bevel, een salvo, paniek, een leege straat, stilte. . . . en een groepje lijken, roerloos in den ijsigen zonneschijn!

Dwars over den breeden weg lag een kordon politie, als soldaten verkleed, en nu en dan schietend. De vernommung was een poging tot misleiding, want men wist, dat de soldaten aan de zijde van het volk stonden.

„Nu komt het,” moest ik onwillekeurig steeds herhalen, en ik stelde me een grooten bevrijdenden ommekeer voor, verschrikkelijk misschien, maar toch vurig verhoopt. „Nu komt het gauw. . . . morgen. . . . overmorgen. . . .”

Wat een dag, dat morgen! Ik zag de eerste opstandige regimenten uittrekken en het arsenaal door de razende menigte plunderen. Aan den overkant der rivier drongen de soldaten de Kresty-gevangenis binnen. Machinegeweren, bediend door de politie-agenten van den onwijzen minister Protopopof, schoten van vele daken neer op de menschenmassa's beneden. Uit een schuilhoek zag ik zoo'n tooneel aan. Het volk greep zoo'n beambte en gooide hem over de borstwering op straat. Met een zwaren slag viel hij op de steenen. Open leek alles heel stil, toen ik over den weg naar zijn levenlooze lichaam keek, hoewel van andere punten de eentonige zang der machine-

geweren nog klonk. Dringende menigten golfdend rondom de Doema, en tegen den avond, toen de Tsaristische politie op de Nefsky Prospekt uiteen was gejaagd, steeg er een machtig gemompel op, met ontzag gefluisterd door millioenen lippen: *Revolutie!* Een nieuw tijdperk daagde. Ik stelde mij een kolossalen slinger voor, bezwaard met de opgekropte ontberingen en ellenden van honderdtachtig millioenen menschen, die plotseling in beweging was geraakt. Hoe ver zou die uitzwaaien? Hoe vaak? Waar en wanneer zou hij tot rust komen, na uitputting van dien ontzaglijken, verborgen voorraad kracht?

Dien avond laat stond ik voor de Doema, die het brandpunt der omwenteling was geworden. Niemand werd binnengelaten zonder toegangsbewijs. Ik vond een plaatsje midden tusschen de hekken, en toen er niemand keek, schoot ik op, sprong over een hek en rende door de heesters naar de groote portiek. Daar zag ik al gauw kennissen — vrienden uit studiedagen. Wat een schouwspel binnen het paleis, te voren zoo kalm en waardig! In alle zalen en gangen lagen soldaten, doodop, bij troepen te slapen. De geweldige wandelgang was bijna tot het plafond volgestouwd met wapens en munitie en allerlei bagage. En ik ging meewerken, om van de Doema een revolutionnair arsenaal te maken.

Al vroeg begon ik te vermoeden, dat de gang der revolutie beheerscht kon gaan worden door een zekeren Wladimir Ilitsj Oeljanof, alias Nicolaas Lenin.

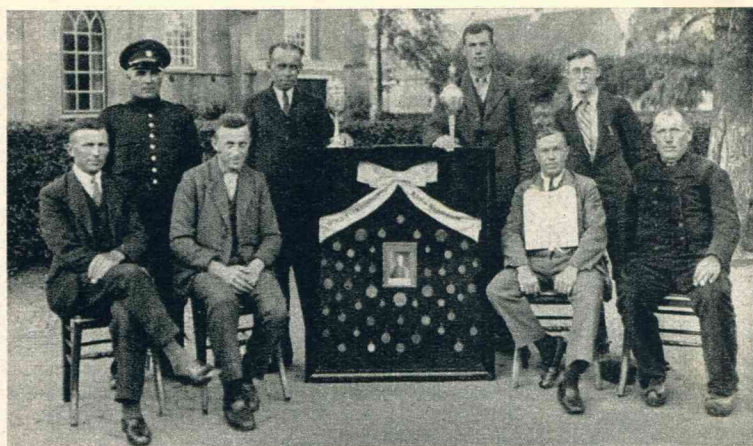
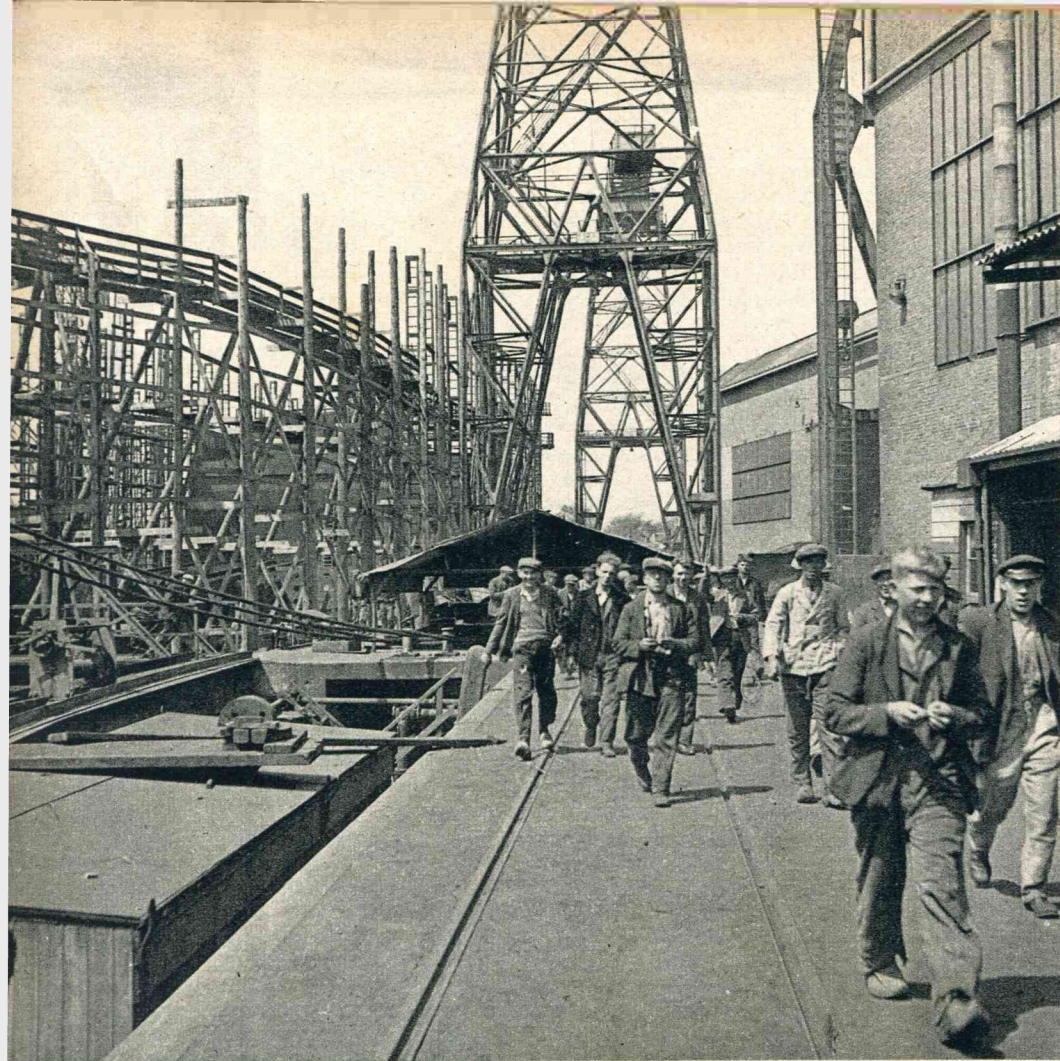
De gebeurtenissen hadden een snel verloop. De Tsaar had afstand gedaan en werkte voor tijdverdrijf in het park van het paleis. De almachtige Voorloopige Regeering vroeg zich af, hoe ze aan moest met de luidruchtige Sovjets van arbeiders- en soldaten-afgevaardigden, die pas ontstaan waren en eischten, dat de oorlog ophield. De veelprater Kerensky spande zijn longen in, om de kloof tusschen Doema en Sovjet te overbruggen. Maar reeds hoorde je op straat den naam „Lenin” noemen, soms met ontzag, meest met wantrouwen. Want er was nog een groep vurige revolutionairen, die onverzoend bleef met de Sovjet, en hun woordvoerders hadden geen ander spreekgestoelte dan de hoeken der straten en afgelegen vergaderplaatsen. Zij heetten de bolsjewiki, meerderheidsmannen; een naam, dien zij jaren te voren gekregen hadden op een onbelangrijke socialistische bijeenkomst in België. Op die vergadering hadden zij de meerderheid. Zij streden fanatiek voor de theorieën van Karl Marx. Hun leider schreef boeken en artikelen onder het pseudoniem „Nicolaas Lenin”. En zoo, terwijl de Voorloopige Regeering over den oorlog praatte, de Sovjet over vrede, Kerensky over vrijheid en het volk over voedsel, praatten de bolsjewieken in de straten en op de pleinen over Lenin.

De raadslachtige Lenin kwam een maand later plotseling aan uit zijn huis in Zwitserland, geholpen door Duitschland — dat zag er voordeel in, hem op Rusland los te laten. Ik was aan het station, toen hij uit den trein stapte. Ik zag, hoe hij ontvangen werd door een groep aanhangers, die kleine man met zijn Aziatische gezicht, bij het groote publiek totaal onbekend. Ik zag de uitdrukking in de oogen van die aanhangers. Ik repte me naar huis.

Vervolg op bladzijde 26.

Stratgerecht te St. Petersburg tijdens de revolutiedagen van 1917.

De Biggekerksche schietvereniging Nut en Genoegen vierde haar reertigjarig bestaansfeest. Van de oprichters is alleen nog de heer H. Kleinpier (rechts) over.

Voor Vlissingen is 't geen crisis meer! Ongekende activiteit heerscht er op de werren van De Schelde. Niet alleen staat er een record aantal schepen op stapel, maar bovendien is dezer dagen een aanvang gemaakt met den bouw der bestelde vliegtuigen, waarvoor een nieuwe hal in gebruik is genomen.

De wonderen zijn de wereld nog niet uit, zelfs niet in het stille, bescheiden Noord-gouwe op Schouwen.

In Zierikzee konden de grachten langzamerhand wel 'ns wat uitdieping en reiniging lijden: van den nood een deugd makend, laat men het karwei in werkverschaffing uitroeren.

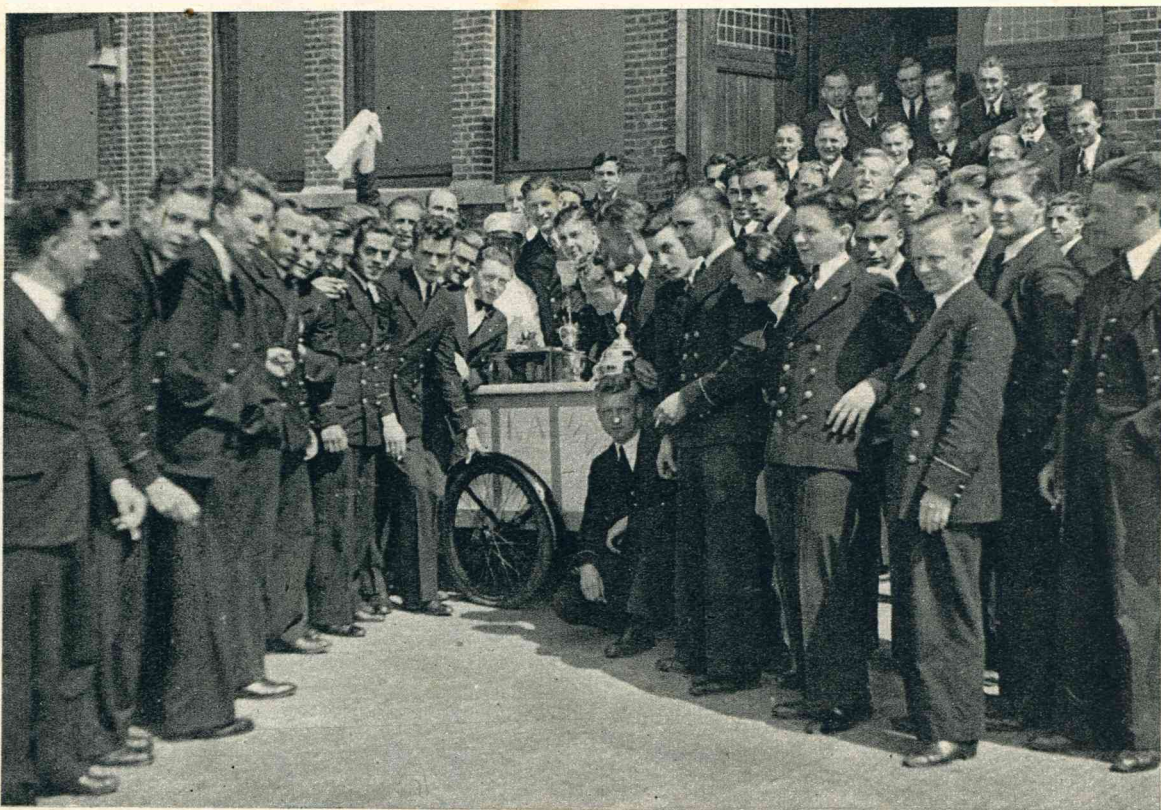
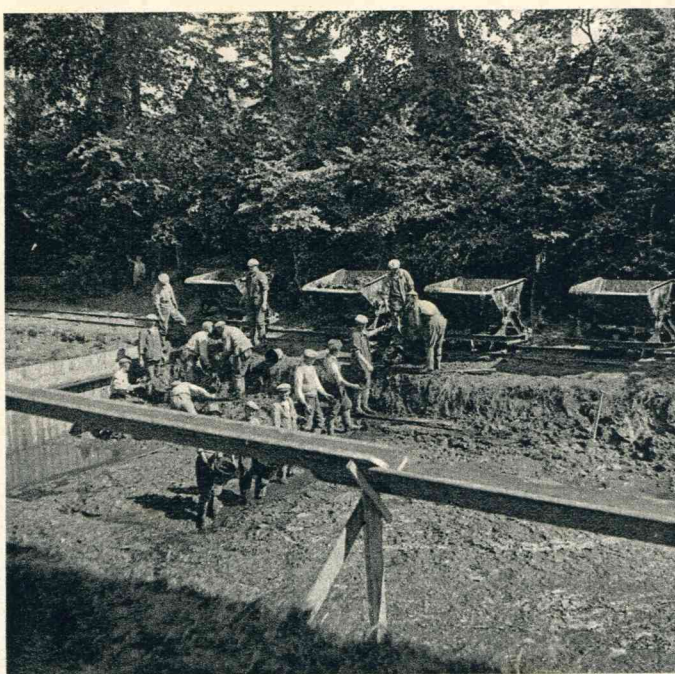
Op de Vlissingsche zeeraatschool zijn de examens begonnen. Geen wonder, dat de ijscoman aftrek vindt, wanneer de zweetkamertjes leegstroomen.

Zeeuwsch Nieuws

Neuzen wordt grootstad en het onooglijke oude wacht-lokaal van de provinciale booten moet er nu plaats maken voor een moderner gebouw.

Met den zomer komen de toeristen weer op de bootlijn Breskens-Vlissingen. Dan valt er weer wat te verdienen voor de muzikanten, die den tocht komen opvroolijken.

Burgemeestersfeest in Koewacht

Daar is met echt zuidelijke hartelijkheid en overdaad feest gevierd in Koewacht, toen Donderdag burgemeester G. Dierick als hoofd der gemeente werd geïnstalleerd. Aan die hartelijkheid en dat feestbetoon ontbreekt 't in Zeeuwsch-Vlaanderen toch niet, wanneer een nieuwe magistraat tegemoet getreden moet worden, maar hier bleek bovendien de ingenomenheid, dat een Zeeuwsch-Vlaming in deze functie werd benoemd, zoon van den afgetreden Koewachtschen burgemeester. Als iemand leeren wil, hoe men een burgemeester inhooft en fêteert: wel, het Koewachtsche voorbeeld geven onze foto's duidelijk weer.

Aan den ingang van de gemeente, bij de wijk 't Zand, was een lint gespannen, dat de nieuwe burgemeester bij aankomst moest doorknippen om zijn gemeente te kunnen betreden.

In 't Zand werden 's burgemeesters verloofde bloemen aangeboden en ronden de eerste begroetingen plaats.

Voorafgegaan door de muziek, door een rijwielcorps en door de traditioneele ruiterschaar...

...arriveerde de nieuwe burgemeester aan het gemeentehuis.

De buitengewone raadszitting, waarin de installatie plaats vond, was er eene van buitengewoon feestelijk karakter.

ZEEUWSCHE OMROEP

Hallo! hallo! hier is de persdienst van den officieelen Zeeuwschen Omroep. Het verder vertellen van deze berichten, in welken vorm ook, is geoorloofd.

Men meldt ons uit Zierikzee, dat een inwoner van die plaats een actie begonnen is voor een eigen vliegveld. Duizend gulden is er reeds beschikbaar. Met klem raden wij den ijveraars aan, niet overijld te werk te gaan. Wanneer zij nog even geduld oefenen, kunnen zij allicht te Schiphol of te Waalhaven een tweedehandsch veldje opdoen.

Uit 106 Zeeuwsche gemeenten ontvingen wij 4936 berichten over den jongsten aardchok, die, naar zich vatten laat, in Beveland het ergste was. Wegens tijdgebrek kunnen wij al deze tijdingen niet doorgeven. Wij moeten ons bepalen tot een typeerende mededeeling uit Breskens, waar de chef van 'n zaak vijf centimeter op zijn stoel verschoof en de jongste bediende 9,5 centimeter, waaruit wel blijkt, dat ook 'n aardchok rekening houdt met de wat gewichtiger functies.

De tentoonstellingen „Hoe teekent het kind in Indië?" worden nog steeds in de verschillende Zeeuwsche steden gehouden.

Dank zij deze exposities weten nu reeds duizenden provincie-genooten, dat het teekenen in de Oost door de kinderen met een papiertje en 'n potlood gebeurt!

Uit Kapelle-Biezelinge seinde men ons, dat in een ontstane ruzie op de veiling sommige telers en koopers geprobeerd hebben elkaar tot moes te slaan.

De bond van consumenten heeft terstond den keuringsdienst gewaarschuwd opdat de overblijfselen niet als vruchtenpulp aan een jamfabriek verkocht zullen worden.

Tijdens de groote landbouwtentoonstelling der Z.L.M. te Goes werden op een gegeven moment de bekroonde geiten voor de eere-tribune gebracht, om de autoriteiten te huldigen.

Een dezer heeren, die een sik droeg, zag in deze hulde, geheel ten onrechte overigens, een misplaatste grap en is boos weggelopen!

Te Aardenburg, schrijft onze agrarische medewerker, is een inwoner van die plaats gepromoveerd tot botermaker.

Of er al geen margarine genoeg gefabriceerd wordt, zuchten de veehouders.

Nabij Terneuzen is het Russische stoomschip „Roebel" op den Oostdam gelopen.

Dit schijnt de eerste maal in de geschiedenis van het geldwezen te zijn, dat de Russische munt omhoog is gegaan.

Te Vlissingen heeft de vereeniging voor heroepskeuze een vruchtbare bijeenkomst gehouden. Met algemeene stemmen is besloten, voortaan jongens met een eenigszins te korten arm te adviseeren zich te bekamen voor manufacturier, die alles nog per el verkoopt!

Uit Lamswaarde vernamen wij, dat de bestendig-blijven-bestaande feestcommissie in een speciale zitting besloot een aparte organisatie in het leven te roepen voor het regeeringsjubileum.

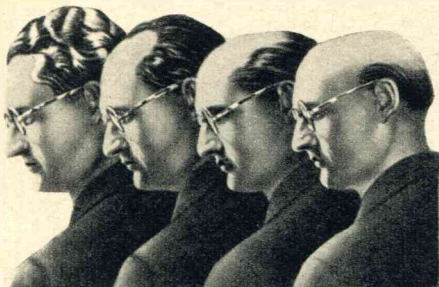
Het gevaar dat de heeren zich overwerken zullen, is nu bezworen.

Tot de volgende week, dames en heeren!

Dat is een leuk moment om even te kijken. Vooral als U vooruit al weet, dat het goed wordt, daar U de betrouwbare, snelwerkende nieuwe „Verichrome” film gebruikt. De film, waar duizenden fotoliefhebbers in de heele wereld dagelijks op vertrouwen.

Kodak
„VERICHROME”
 Verkrijgbaar bij alle
 Kodakhandelaren **film**

EEN HAAR VALT UIT

EN DAARNA WEER EEN...

Als U geen voorzorgen neemt, zult U kaal worden door Uw eigen fout. Grijp dan in, nu het nog niet te laat is. Voltooi iederen morgen Uw toilet door een friction Petrole Hahn, welke den haaruitval stopt, hoofdroos verdrijft en U een goede verzorging en schoonheid van Uw haardos verzekert. Reeds meer dan een halve eeuw wordt de heilzame en krachtige werking van PETROLE HAHN erkend, niet alleen door het publiek, maar ook door de doktoren, die het gebruiken en het met succes aanbevelen.

Overal verkrijgbaar in flacons à f.1.25, f.2.- en f.3.75. En gros: FIRMA A. MAAS, 239, O.Z. Voorburgwal, Amsterdam-C.

PETROLE HAHN

UITSLUITEND VERPAKT IN
 ZWART-ROOD ETUI! LET OP DE
 HANDTEKENING F. VIBERT.
 WEIGERT NAMAAK!

Het avontuurlijke en romantische leven van een Britschen spion in het

Roode Rusland

Vervolg van bladzijde 23.

Ik verving een zieken vriend als correspondent van de *Daily Chronicle*. Ik zond zonder aarzeling telegrammen over Lenin, nog vóór zijn aankomst. Sommige collega's lachten daar om; Lenin invloed... ph! Maar de namen van Lenin en zijn naaste medewerkers, Leon Trotsky en Gregory Zinofief (die in werkelijkheid Bronstein en Apfelbaum heetten), zouden weldra daveren langs den revolutionairen hemel als toenemende dondervlagen.

Zomer 1917 werd besloten, dat de Engelsch-Russische Commissie een eigen ambtenaar op het ministerie van Buitenlandse Zaken te Londen moest hebben, en ik werd voor dien post aangewezen.

Al was ik met die aanstelling in mijn schik, niet zonder spijt verliet ik op dat moment Rusland, voor 't eerst na acht en een half jaar. Het was Juli. De revolutie was vier maanden oud, en had nog het karakter van een bevrijdingsbeweging, al hingen dreigende wolken zwaar aan den hemel.

Ik had een werkruimte op de bovenste verdieping van het ministerie. Dagelijks kreeg ik stapels papieren en kranten voor me, waar ik rapport over uit moest brengen. Ik werkte vaak tot laat in den nacht, en bleef zelfs boven, als er een zeppelinaanval werd gesignaleerd. Als het licht uitging, keek ik door een raam naar het St. Jamespark, ik keek naar de zwenkende stralen der zoeklichten, luisterde naar de klimmen- en dalende geluiden der aanvallers in den zwarten hemel, naar het knetteren van geweren en het knallen van bommen.

Met mijn chefs besprak ik de kopstukken der revolutie. De bolsjewieken waren in Juli tegen de Voorloopige Regering in opstand gekomen. Vruchteloos. Lenin was naar Finland gevlucht, Trotsky en Zinofief waren gevangen gezet. In plaats dat hij ze doodschoot liet Kerensky ze los... om opnieuw door ze aangevallen te worden.

„Wie zijn dat, Lenin, Trotsky en Zinofief?” werd me herhaaldelijk gevraagd. Hun namen waren in West-Europa even weinig bekend als in Rusland.

Ik antwoordde naar beste weten. Hun verleden betekende weinig meer. Op de toekomst kwam het aan, en wie kon dat boek lezen?

„En groothertog zus en prins zoo, wat spelen die voor rol?”

„Die spelen heelemaal geen rol meer,” zei ik. Het leek toen ongelooflijk, maar het was waar.

Het Russisch front stortte even snel in als het Russisch verleden. Toen ik, na een ambtelijke reis naar Frankrijk en België, in November terugkeerde, vond ik een stapeltje sensationele berichten. De bolsjewieken waren andermaal opgestaan, nu met succes. Zij waren meester in Petrograd en hadden ook Moskou in hun greep. Nu zat Kerensky in de gevangenis — en de bolsjewieken waren niet zoo onnoozel, als hij was geweest. Zij bralden niet over „land der vrijheid” of „revolutionaire grootmoedigheid”! Kerensky bleef in zijn cel, met allen, die een half jaar te voren hadden aangedrongen op den troonsafstand van den Tsaar, de republiek hadden gesticht, trouw hadden gewild tegenover Ruslands bondgenooten in den krijg.

Tot in den nacht zat ik in die berichten verdiept. Toen ging het licht

uit — plotseling, als gewoonlijk. De boomen van het park leken, met hun vage omtrekken, de torens van een tovenaarskasteel. Een trompetsignaal klonk hel in de nachtlucht. Door heel de blinde stad zochten de menschen dekking, de ondergrondse liep vol vluchtelingen, families drongen bijeen in kelders. Morgen waren er weer meer wezen, en zelfs in dezen nacht van verschrikking werden er kinderen geboren, die eens zouden hooren van dezen gruwel zonder het ooit goed te kunnen begrijpen. En terwijl de indringers in kolossale, fantastische, onzichtbare machines dood van den hemel zaaiden, vervolgd door springende stralen van blauwwitte zoeklichten, kookte mijn geest — niet om dien zeppelinaanval (vreemd, zooals men daaraan wende!), maar om de berichten, die ik gelezen had. Ik wist niet, wat ik daar over zeggen moest.

Dat ergerde me. En snel rijpte de gedachte: ik zou vragen, of ik terug mocht naar Rusland, om weer met eigen oogen te zien.

Krak! Ik dacht vluchtig: dat moet dicht bij Oxford Street geweest zijn. Maar mijn gepeins bleef: „Ik moet terug... ik moet terug...”

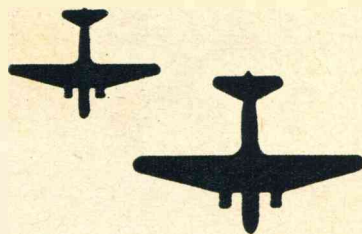
De verschrikking van het Vlaamsche front weergalmde in de straten der eigen stad, en verschrikking was er nu ook in de straten van Petrograd en Moskou... en de aanstichters daarvan waren naar Rusland teruggebracht door hen, die nu bommen neersmeten op de Londensche vrouwen en kinderen. Had ik maar mee kunnen vechten! Maar ik moest achter een bureau blijven zitten. Ze hadden me nodig, ik was een „specialist” — en ik moest rapport uitbrengen over berichten, die al dagen oud waren... maanden oud, in revolutionairen tijd omgezet.

„Ik moet terug...”

Dat zei ik tegen mijn chefs — en ik zag iets tintelen in hun oogen. Ik moest zelf alles maar regelen... En zoo begon ik in December 1917 een zwerftocht, met een pas als koerier en een aantal diplomatieke portefeuilles, af te leveren aan onze gezantschappen te Oslo, Stockholm en Petrograd... de inleiding, zooals blijken zou, tot mijn inderling bij den geheimen dienst. Ik moest een onderzoek instellen naar de mogelijkheid van hulpverlening aan het nieuwe Rusland, waar de ellende reeds groot was, en tevens rapport uitbrengen over al hetgeen ik waarnam.

Het eerste halfjaar van 1918 dwaalde ik heel Rusland door. De Amerikanen deden reeds menschevriend werk, en ik hielp hen zooveel ik kon — in 't begin hadden zij haast niemand, die Russisch kende — maar was het niet natuurlijk, dat ik vooral oog en oor had voor de zonderlinge gebeurtenissen overal om mij heen?

Rusland verkeerde in 1918 in een toestand van onbeschrijfelijke verwarring. De bolsjewistische regering van toen was van plan, met Duitschland vrede te sluiten en thuis af te rekenen met alle mededingers naar de volksgunst. Er kwamen dagelijks communistische decreten uit, het eene nog onuitvoerbaarder dan het andere. Koopen en verkopen werden gebrandmerkt tot misdaden, huizen en meubels werden gemeenschappelijk bezit verklaard, te beheeren door de communistische partij. Het vervoer lag stil, de steden hadden geen

**Uw
vacantiereis
per K.L.M.!**

**Goedkoop 5-daagsche
retours naar Parijs**

Van Amsterdam f 45.-

Van Rotterdam f 40.-

**Goedkoop 1-daagsche
retours naar Londen.**

**Binnenlandsche
Luchtverkeertarieven
verlaagd!**

KHASANA Soleil

de nieuwe, interessante
 kleur van KHASANA
 Rouge en Lippenstift,
 harmonieert volkomen
 met Uw zongebruinde
 teint, en schenkt U een
 verzorgd en natuurlijk
 uiterlijk. Tegen het ruw
 worden der lippen door
 de zonnestralen is
 KHASANA-Soleil een
 goed voorbehoedmiddel.
 Tegen weer en water
 bestand en kissproof.
 KHASANA-Soleil voor
 het gelaat: fl. 1.-, -.75,
 -.35, voor de lippen:
 fl. 1.25, -.90, -.75 en -.35.

Generaalvertegenwoordiging: J. WINKEL JZN.,
 Den Haag, Merwedestraat 47 · Telefoon 77 2395

voedsel of brandstof, en reeds was de bevolking overgeleverd aan de genade der gevreesde Tsjeka — de buitengewone commissie tot onderdrukking van contra-revolutie — die naar willekeur huiszoeking deed en arresteerde en doodschoot. De bewoners van elk huis werden getiranniseerd door het „huiscomité”, bestaande uit het personeel; dat gaf den bewoners een identiteitsbewijs en verblijfspermisatie, of zette ze op straat, al naar 't het comité behaagde. De dorpen en het land werden beheerd door „comité's van dorpsarmen”, samengesteld uit het minste soort ongetletterde boeren, bedelaars en landloopers, en waarvan eenieder uitgesloten was, die zich door zuinigheid en vlijt had opgewerkt. Die laatsten werden uitgescholden voor *koelaks* (letterlijk „vuisten” of „graaiers”) en hun eigendommen werden door de comité's in beslag genomen. De „middenboeren” — zij, die bezig waren vooruit te komen — door raddraaiers opgestoot, hielpen in 't eerst de armen, om de rijken te berooven en werden daarna zelf beroofd. De heffing van een oorlogsbelasting, een paar maanden later, kostte den nieuwen heerschers de sympathie van de heele boerenbevolking, want de verrijkte „armen” wilden niet betalen, omdat zij officieel arm waren, en de verarmde „rijken” konden niet betalen, omdat zij niets meer hadden. Zoo lag het heele stelsel tegen den grond, vóór het jaar één der communistische belediging voorbij was, en hiermee had het „zuivere communisme” in negen tienden der Russische provincies afgedaan. Toen trachtte de regeering de boeren met geweld te bewegen, hun graan voor niets af te staan, met de vage en idealistische belofte, dat de werkers in de stad hun wel eens schoenen en kleren en landbouwwerktuigen in ruil zouden geven. Maar de boeren doodden de gewapende afgezanten der bolsjewiki en begroeven hun voorraden graan, en zij gaven alleen iets af aan de waaghalzen van stedelingen, die den boer op gingen en hun goederen inruilden voor graan, ondanks de decreten.

De bolsjewieken, die op het plateland nog lang geen één tegen honderd stonden, hebben dit „kapitalistische euvel” nooit aangekund, al hielden zij razzia's in treinen en dorpen. De verboden handel bloeide door. Op de stadsepleinen was het vol door de „kapitalisten”, die pondjes aardappelen, boter of meel verkochten. De communistische leeraars bewezen met woord en lied en plaat en strijdkreet — met alles behalve metterdaad — dat het bolsjewisme gelijk had, maar het leven — en helaas nog erger de dood — bewees onverbiddelijk, dat het ongelijk had... althans met zijn gewelddadig en roofzuchtig optreden. Wanorde en verwoesting, haat, ellende, lijden, ziekte, dood — dat waren de prille vruchten van een communistisch systeem, dat (het doel daargelaten) meer in klassenhaat wortelde dan in liefde.

Het vreeselijke experiment duurde volle drie jaren; toen (begin 1921) kwam het bolwerk der revolutie zelf in opstand — Kronstadt, welks matrozen door Trotsky „de trots en de glorie der revolutie” waren genoemd. Lenin, de leider, zag het schrift op den muur, en riep: „Genoeg! Laat het uit zijn!” Met een moed, praktisch maar toch lofwaardig, brandmerkte hij de ontzettende proefneming als een mislukking, en ondanks een groep fanatieke volgelingen, wier leuze bleef: „communisme of vernietiging”, gaf hij zijn politiek dien volledigen draai, waardoor opbouw in plaats van afbraak kwam, rede in plaats van roof, leven in plaats van dood. Was Lenin groot, dan was het meer daarom dan om November 1917.

Maar zoover was het nog lang niet. Mijn herinneringen aan het eerste jaar bolsjewistisch bewind zijn een filmachtige reeks indrukken, verkregen door een zwerftocht van stad naar stad, soms een betrekkelijk geriefelijke reis — men kon nog wel eens een restantje van vroegere weelde te pakken krijgen — maar meestal een benauwing in volgepropte goederenwagens, een vastklemmen aan treden, een meebotsen op buffers of boven op wagens. Je was al blij, als je met een troep vervuilde boeren op den gangvloer mocht burken. Je moest je telkens na aankomst zooveel mogelijk onthuisen.

In Juni 1918, in het verre Samara, ontving ik een telegram van den Britschen consul-generaal te Moskou, met het verzoek, onmiddellijk daarheen te komen. Toen ik kwam, gaf hij me een geheimzinnig telegram van Buitenlandse Zaken. Er stond in, dat ik terug moest naar Londen, aanstonds. In de vrees, dat mijn werk niet voldaan had, wou ik weigeren, maar de consul-generaal ried mij aan, te gehoorzamen. Ik vertrok naar Archangel — het was in dien tijd een lange weg van Moskou naar Londen.

Via de Witte Zee, de Noordkaap, Noorwegen en de Noordzee kwam ik in Schotland. De controleerende ambtenaar te Aberdeen had order, mij met den eersten trein door te sturen naar Londen. Voor Kings Cross stond een auto klaar en die bracht me naar een pand in een zijstraat van Trafalgar Square. De chauffeur stapte uit. „Volgt u mij maar,” zei hij met een stalen gezicht. Wij gingen het gebouw binnen en een lift zoefde ons naar de bovenste verdieping.

Konijnenholen verwacht men onder den grond, maar op dat gebouw vond ik een warnet van konijnenholachtige gangetjes en hoekjes en hokjes. Mijn gids bracht me een trappetje op zoo smal, dat een corpulent man stellig was blijven steken, we sloegen allerlei hoekjes om en beklommen weer een trap en kwamen toen op het dak. Over een ijzeren bruggetje kwamen we in een nieuwen warwinkel, en juist toen ik duizelig werd, moest ik een kamertje in van een meter of drie in 't vierkant. Er zat een officier in kolonelsuniform. De onverstoorbare chauffeur diende me aan en ging.

De kolonel begon met de mededeeling, dat ik naar Londen geroepen was, wijl de geheime dienst gaarne gebruik zou maken van mijn ijver en werkkraft.

Hij gaf mij tijd, om van mijn verbazing te bekomen, en sprak heel vriendelijk. „We hebben grond om te vermoeden, dat Rusland weldra gesloten zal worden voor vreemdelingen,” legde hij uit. „We wilden iemand hebben, die daar bleef, en ons op de hoogte kon houden.”

Ik beriep mij op mijn taak voor Buitenlandse Zaken. Dat was allemaal al geregeld, zei hij. „Maar ja, als de risico en het gevaar u...”

Ik weet niet meer, wat ik zei, maar hij voltooide den zin niet.

„Goed,” hernam hij, „denkt u dan maar eens goed na en kom morgenmiddag terug.”

Hij belde, en een charmante jongedame kwam me den weg wijzen door het doolhof van gangetjes. Ik verliet het gebouw en ging in het park zitten. Met verwarde gevoelens dacht ik na over de uitnoodiging, die me gedaan was. Die uitnoodiging betekende natuurlijk een bevel. Maar ik kende den geheimen dienst in 't geheel niet, en 't was me een raadsel, hoe ze mij er geschikt voor konden vinden. Maar hoevelen onder de mannen in de loopgraven hadden zichzelf geschikt geacht voor den oorlog?

Wordt vervolgd.

MAAKT GELE TANDEN WIT.

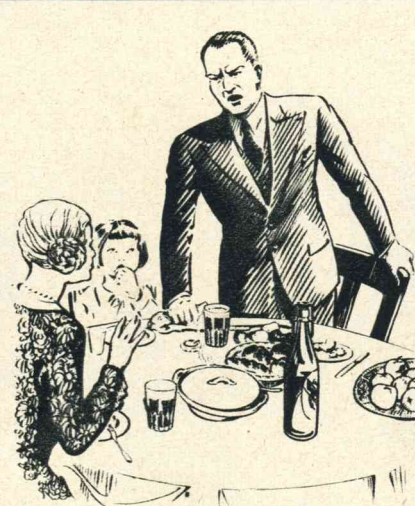
MACLEANS PEROXIDE TAND PASTA

MAAKT GELE TANDEN WIT - ANTISEPTISCH LONDON ENGLAND

GR. TUBE 50 ct.
KL. TUBE 35 ct.

Imp. BOROMAG, Keizersgr. 6
Amsterdam. Telefoon 48256

Thans brengen wij ook Macleans Peroxide Dentifrice à 35 ct. per doos en Macleans Peroxide Tandpoeder à 37½ ct. per bus.
„De beroemde Macleans artikelen zijn onmisbaar voor een juiste verzorging van het gebit. Gele tanden worden wit, evenals rookers-tanden.”

**Geef niet de schuld
aan de keuken van Uw vrouw
HET IS UW MAAG**

Een maag, die slecht haar werk verricht, of een trage of bemoeilijkt spijsvertering kan zenuwstoringen veroorzaken, die U neerslachtig maken en indien gij U niet in acht neemt, kan de neurasthenie en droefgeestigheid, die daardoor ontstaat, niet alleen Uw leven vergallen, maar bovendien dat van Uw huisgezin en omgeving. Verwaarloos daarom Uw maag niet, en daar bijna alle bezwaren der spijsvertering hun oorzaak vinden in overmatige aciditeit der maagsappen, dient zorg te worden gedragen, dat een dergelijke toestand van aciditeit verdreven wordt door het gebruik van een alcalisch middel zoals Gebismureerd Magnesium. Dit zuurwerend middel maakt vanaf de allereerste dosis het overmatige zuur onschadelijk, stuit de gisting van het voedsel en verzacht de geprikkelde vliezen der maag. Gebismureerd Magnesium doet de oprispingen, het gevoel van schroeïng, de maaguitzetting en alle bezwaren van dit orgaan, die het gevolg zijn van slechte spijsvertering, verdwijnen. Gebismureerd Magnesium is verkrijgbaar bij alle Apothekers en Drogisten à f 1.— per flesch of f 1.75 per groote flesch, die voordeliger is.

**GEBISMUREERD
MAGNESIUM**
verzekert U een goede spijsvertering

Droste
PASTILLES
ALTIJD WELKOM!

Spaart plaatjes
voor onze albums

**Kleine schrik
in het avonduur!**

Greta zit paf! Zooeven heeft zij zich gewasschen en... nu zij haar gezicht met Simi Speciaal wrijft is het watje zwart! Ja, dat milde gezichtswater reinigt het vuil uit de poriën en zorgt aldus voor de ademhaling van de huid. Het resultaat is een zachte, frissche teint. Men vergeet nimmer, 's avonds Simi Speciaal te gebruiken.

Simi Speciaal

MET KAMFER
EN HAMAMELIS
F0,75 - 1,40 - 2,10

VERKRIJGBAAR BIJ KAPPERS, DROGISTEN EN PARFUMERIEZAKEN
IMPORTEUR: J. WINKEL, MERWEDESTRAAT 47, DEN HAAG, TEL. 772595

Negerkoningen uit Fransch- Afrika

Het is voornamelijk in de kleine staatjes, waarmee de Afrikaan-
sche kusten als het ware bezaaid zijn, dat de negerkoningen
den glans van hun koningschap kwistig ten toon spreiden. Dank
zij hun hoge inkomsten uit de cacao- en palmolie-industrie,
kunnen zij zich de weelde veroorloven hun koninklijke gewa-
den te bestellen bij de beste Europeesche firma's, die meestal
gewillig aan al hun grillen inzake opsmuk en garneering vol-
doen. Wij brengen u enkele dezer merkwaardige koningstypen
in beeld.

Morho Naba Yatauga, vorst van Ouagadougou in den Franschen Soedan. Deze negervorst houdt er een omvangrijken hofstoet op na. Hij bestaat uit talrijke kamerheeren, hojschenkers, eerewachters en uit „Soronés”. Dit laatste is iets heel apart en vormt wat wij zouden kunnen noemen: het koninklijke muziekkorps. Het bestaat uit een aantal jonge negers, die op het eerste teeken van hun gebieder hun harpen moeten betokkelen.

De heerscher van Maou in den Soedan. Deze en andere vorsten uit het Fransche koloniale gebied hebben zeker hun typische eigenaardigheden, maar hun invloed en gezag vormen de sterige basis waarop rust en orde in het koloniale bezit gegrondvest blijven.

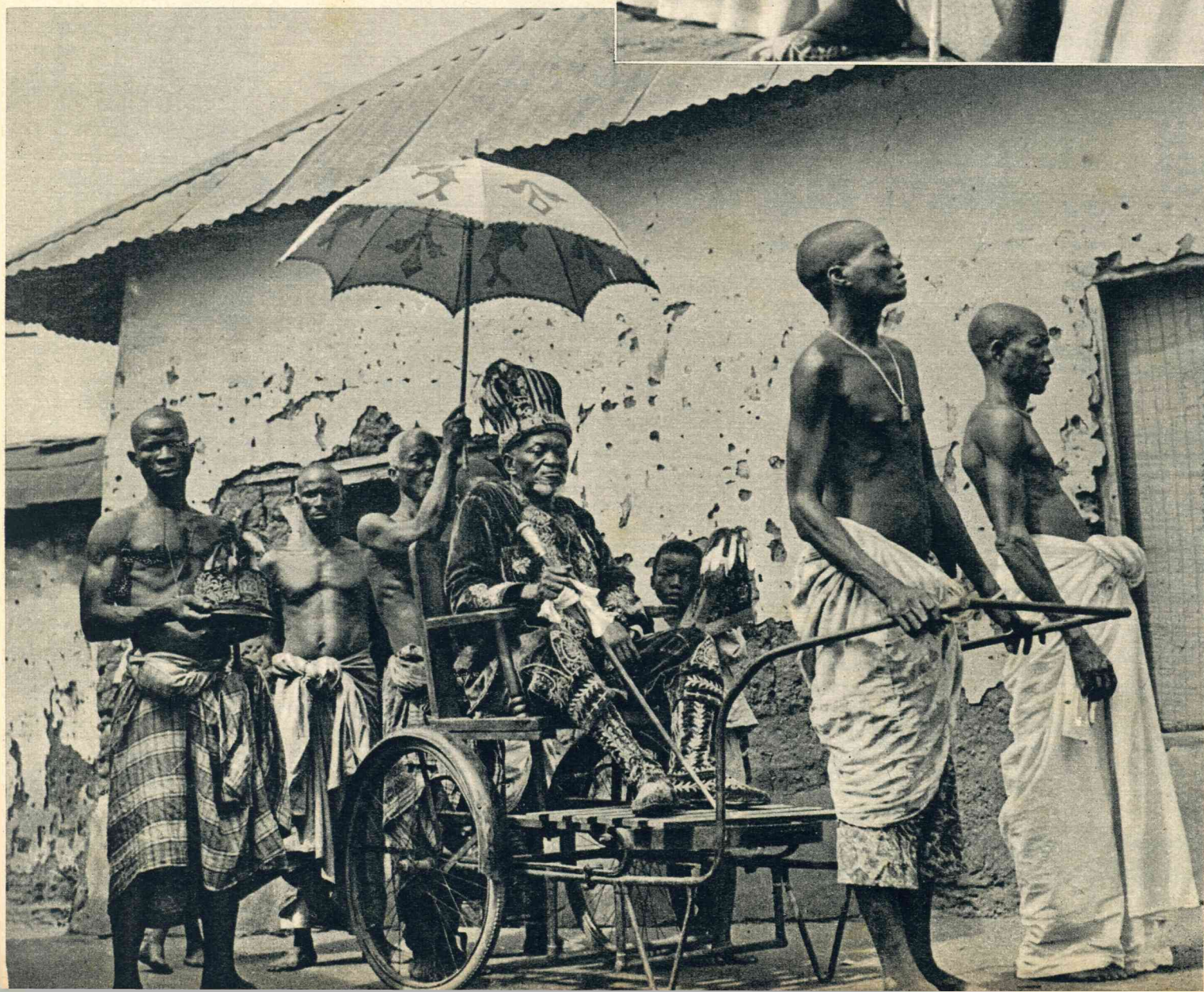

*Hiernaast links: Neger-
koninginnen zijn er na-
tuurlijk ook. Koning
Robert Behanzin uit
Abomey (Dahomey) pre-
senteert u hier zijn stoere
wederhelpt, die lief en
leed van zijn zwarten
koningstroon deelt. Ty-
pisch is wel de groote
wijzerplaat op den lin-
kerschouder dezer „in-
drukwekkende” vorstin.
Tijd is geld, zegt het
spreekwoord, maar hier
geldt: tijd is gezag.*

„Een vorst op wandel”, zou men onder deze foto kunnen zetten. Zijne koninklijke hoogheid hoort thuis in Anecho in Togo en doet niets liever dan zijn koninklijke staatsiedracht laten bewonderen door zijn groote en kleine onderdanen. Onder de nog geen millioen tellende inwoners van dezen staat doen meer dan veertig dialecten opgeld, zoodat 't „regeeren” hier werkelijk niet altijd van een leien dakje loopt.

Toen de Franschen in West-Afrika doordrongen en Dahomey wilden veroveren, vonden hun pogingen grooten steun bij den negerkoning van Porto Novo, koning Toffa. Diens zoon, Ghebeto, heeft het spoor van zijn vader gevolgd en draagt als uiterlijk kenteeken van zijn onwankelbare trouw den rijkelijk met gouden borduursel versierden kepi van zijn doorluchtigen vader.

Nog 'n merkwaardig type uit Dahomey. Porto Novo heeft de eer van 'n dubbel koningschap. Er is een koning-van-den-dag, Ghebeto, en er is 'n koning-van-den-nacht. Laatstgenoemde heeft echter al 'n vrij hoogen leeftijd bereikt, doet in pracht en praal niet onder roer zijn collega, maar maakt 't zich op moderne wijze wel wat gemakkelijker.

Flinke personen kunnen hun vooruitzichten verbeteren door het volgen van onze degelijke, schriftelijke opleidingen tot

AUTO-MONTEUR AUTO-DIESELMONTEUR of AUTO-EXPERT

Voor hen, die de lagere school bezochten en voor gevorderden. Laag maandelijks lesgeld. Studieboeken gratis. Leiding van wettelijk bevoegde en ervaren technici. Gratis hulp bij sollicitatie. Vraag zonder verplichting inlichtingen bij A.S.S.O., dir. J. van der Bij, hoofdonderwijzer, Nieuwe Plein 31, bij het station, Arnhem. Gebruik onderstaande bon of schrijf een brief.

BON Ik verzoek, zonder enige verplichting, inlichtingen omtrent de cursus voor

Naam

Straat en nummer

Woonplaats

Leeftijd

SCHUDT UW LEVER WAKKER

ZONDER SCHADELIJKE LAXEERMIDDELEN
en U zult 's morgens „kiplekker“
uit bed springen.

Iederen dag moet Uw lever minstens een liter gal in Uw ingewanden doen stroomen. Wanneer deze stroom van gal onvoldoende is, verteert Uw voedsel niet, het bederft. U voelt U opgeblazen. U raakt verstopt. Uw lichaam is vergiftigd en U bent humeurig, voelt U ellendig en ziet alles somber in.

De meeste laxeermiddelen zijn slechts lapmiddelen. U moet CARTER'S LEVER-PILLETJES nemen om een liter gal vrij te doen stroomen, en U zult weer geheel fit zijn. Onschadelijk, plantaardig, zacht, onovertroffen om de gal te doen stroomen.

Eischt Carter's Leverpilletjes bij apothekers en drogisten. f 0.75.

Neemt een gratis proef met Carter's Leverpilletjes door inzending van onderstaanden bon.

Dépot Carter's Products - Den Haag

Mijnheer,
Zend mij gratis een flink monster Carter's
Leverpilletjes.

Naam

Straat

Woonplaats

Liefdesdrama

door J. P. Batjé

De avond viel over het meer, overall langs de oevers flikkerden lichtjes op, de twee gigantische bergen stonden als donkere reuzen tegen den avondhemel. Het motorbootje, waarop Robert Brown zat, zette koers recht naar de door talloze kleine gloeilampjes verlichte dancing aan den anderen oever van het stille meer.

Hoe dichter hij bij de dancing kwam, hoe gezelliger het Brown leek. De vlotte muziek van een band gleed over het water op hem toe, en hij neuriede het bekende wijsje mee. Toen ze nog meer naderden, zag hij de paren over het houten plankier, dat gedeeltelijk boven het meer uitkwam, zweven, en hij constateerde met genoegen, dat het er druk was.

„Je moet gaan op 'n drukken avond,“ had men hem geraden, „dan is het in die bekende dancing het interessantst. Dan wordt de Asti met volle teugen gedronken, dan wordt er gedanst, en soms... soms zie je dan een staaltje van het echte Italiaansche temperament. Interessant, kerel, interessant.“

En men had hem verteld, hoe het bloed van die Italiaantjes heel wat sneller vloeit, dan bij de nuchtere noorderlingen of Amerikanen. Hoe men snel klaar staat met het mes...

Wel, Robert Brown was niet bloed-dorstig, maar hij bezat net het beetje sensatiezucht, dat iedere vreemdeling heeft, die in een ander land met geheel andere zeden en gewoonten komt, en die zich een beetje griezelen afvraagt, of hij daar ook wat van te zien zal krijgen.

Daarom nam Brown vol verwachting plaats aan een tafeltje vlak bij de balustrade. Hij had een goeden kijk op het dansvloertje, en hij kon zoo nu en dan een blik werpen op het rustige, maanovergoten meer, waarover de lichtjes der motorbootjes in de verte heen en weer schoten. En vijf minuten later zat hij met een groote flesch Asti en een glas heerlijk schuimend vocht voor zich, ingeschonken door Margherita, het altijd lachende, altijd vroolijke, knappe kellnerinnetje, dat een populariteit en een vermaardheid bezat ver buiten de grenzen van het district.

Margherita was overall. Margherita schoot snel als een hinde langs de tafeltjes, overall klonk haar helder lachje op, als ze het goudgele vocht schuimend in het glas liet gulpen, men zag haar snelle voeten in de komisch kleppende muiltjes rap over het gladde dansvloertje trippen. En tussen de bedrijven door had Margherita ook altijd nog wel tijd om een dansje te doen met de gasten, vreemdelingen of landslui. In deze dancing was dat toegestaan, de directie stelde er zelfs prijs op, want het vormde een attractie voor de vreemdelingen.

Zie, nu danste Margherita met dien slanken jongen. Hij heeft donkerbruin, krullend haar en zijn huid is lichtgebronsd. Een prachtig paar vormen die twee, denkt Robert Brown, een uniek paar. En ze schijnen elkaar te mogen. Hij kijkt haar smachtend in de vurige, donkere oogen, en zij lacht luidop, terwijl oolijke kuiltjes in haar perzikzachte wangen komen. Die twee houden van elkaar, denkt Brown, dat wordt een paar voor het leven.

Maar dan ziet hij, hoe Margherita plots schrikt, en hoe ze even den pas

kwijt raakt. Ze wil ophouden met dansen, hij merkt het aan haar bewegingen. En als hij haar blik volgt, ziet Brown, bij den ingang van de dancing, buiten den lichtcirkel der lampjes, en dus flauwtjes verlicht, de gestalte van een man. Hij treedt een stapje nader, en Brown ziet, dat diens blik onafgebroken Margherita en haar partner volgt. Hij heeft de handen in de zakken en zijn glad, sluik haar valt met een weerbarstige lok over het voorhoofd. Zijn blik is somber en als het paar hem dicht passeert, doet hij een stap naar voren en hij zegt wat. Dan ziet Robert Brown, dat Margherita angstig haar partner aankijkt. Die knikt en keert zich meteen om, loopt naar zijn plaats. Met een strak gezichtje danst Margherita verder met den somberen man, die zoo juist is gekomen.

Brown speurt een liefdesdrama! Margherita, de vroolijke, lachende, ze is plots angstig en stil als een schuw vogeltje geworden. Waar is haar lach, haar stralende blik? Ze danst, maar haar vroolijk mondje van zooeven is nu een strakgespannen lijn, en als de donkere met z'n sluike, zwarte haar iets tegen haar zegt, is het telkens, alsof zij schrikt.

De dans is uit, en Margherita haast zich weg. Ze verdwijnt in het duister, verschijnt direct daarna weer met flesschen en glazen. Toch duurt het nog even, voor haar lachje weer opschalt en Brown meent er iets geforceeds in te bespeuren.

Weer zet de band een nieuwe melodie in, een zanger zingt een melancholiek Italiaansch liedje. Voeten schuifelen, hoofden nijken teeder tegen elkaar, monden glimlachen. Brown zoekt. Het duurt even, eer hij Margherita bij de dansenden ontdekt. Zij danst weer met haar eersten partner. Maar ze is niet gerust. Hij ziet haar blik over het dansvloertje zoeken, hij ziet haar fluisteren met den slanken jongen, met wien ze danst. Brown zoekt eveneens, vindt den kleinen donkeren knaap niet. Maar dan ziet hij hem ineens weer opduiken bij denzelfden ingang van zooeven. Nog duisterder is zijn blik, hij staat daar met het hoofd tusschen de schouders gedoken; het lijkt wel, alsof hij zich gereed maakt voor een sprong. Hij ontdekt Margherita aan het andere einde van het dansvloertje; zijn mond trekt zich. Hij schreeuwt, hard, luid, zodat ieder schrikt:

„Margherita!“

Het klinkt als de schreeuw van een wilde. Allen houden op met dansen, kijken naar Margherita, die daar staat, de armen slap langs het lichaam, de mond een beetje open, de mooie oogen verdonkerd van angst. Naast haar staat de lange, slanke jongen, en hij fluistert haar moed in. Rustig is zijn gezicht, maar hij kijkt scherp naar den korte, den donkere.

„Margherita!“ schreeuwt die opnieuw. En als ze geen beweging maakt, komt er een gebrul uit zijn keel, dat niets menselijks meer heeft. Men ziet, hoe hij plotseling een lang, blinkend mes in de hand houdt, en hoe hij op het paar aan den anderen kant afstuipt. Er wordt gegild, maar er zijn enkele mannen, die hun verstand niet verliezen. Ze laten den wilden aanvalleur struikelen, werpen zich dan meteen op hem, en ondanks zijn wild gebrul en

30 POND AFGEVALLEN IN 8 WEKEN...!

Dank zij de snelle, veilige
vermageringskuur in
vloeibaren vorm.

De dankbare resultaten, die BonKora geeft aan hen, die op veilige, snelle wijze van hun overtollige dikte bevrijd willen worden, zijn werkelijk opvallend. Leest wat onze 1e Hollandsche aviatrix, Mej. B. de R. te Den Haag, over BonKora zegt (origineel is vrij ter inzage):

„Ondergeteekende gebruikte gedurende 2 maanden regelmatig BonKora en constateerde, dat zij in de eerste week 2 K.G. was afgefallen; in totaal ben ik afgefallen 15 K.G. in 2 maanden. Nu gebruik ik soms nog BonKora, indien ik bemerk iets aan te komen en bereik steeds, dat ik na inname van BonKora afval. Onaangename gevolgen ondervond ik nooit.“

w.g. B. de R., 1e Holl. Aviatrix.

BonKora is de veiligste weg om snel overtollige dikte kwijt te raken. Drievoudige werking, drievoudige snelheid. BonKora-gebruikers verklaren eenparig, dat hun gezondheid verbeterde en zij hun jeugdige vitaliteit herwonnen. Dieet is niet nodig, doch al te vette spijsen worden ontraden. Overigens kunt U volop smullen van alle heerlijke, voedzame gerechten, die de BonKora-verpakking aangeeft, zoodat U nimmer een hongerig gevoel hebt.

Draag die lastige dikte niet langer mee! Koop vandaag nog een flesch BonKora à f 2.25, alom verkrijgbaar bij apothekers en erkende drogisten, of vraag inlichtingen bij het BonKora-Depot, Singel 115, A dam-C.

Ga je mee
vanavond?

Niet? Als je naar mijn raad luisterde en Nefa, het ideale Damesverband, zou gebruiken, kon je gerust meegaan! Neem maar een voorbeeld aan mij, want ik behoef me tijdens de critieke dagen niet het minste te ontfeggen! Nefa is wonderzacht, extra absorbeert en laat het lichaam volkomen bewegingsvrij. Zelfs bij 't luchtigste zomertoeiletje is Nefa absoluut „onzichtbaar“.

Nefa

NEDERLANDSCH
25 ct. 35 ct.

FABRIKAAT
50 ct. p. 10 stuks

zijn woest getrap kan hij niet ontkomen. Er klinken vele stemmen dooreen. Brown hoort zeggen: „Dat is Carlo, den één of anderen dag moest het er van komen.”

Dan verschijnen twee carabinieri. Zwaar gewapend. Ze praten even, voeren Carlo weg tusschen hen in.

Snel zet de muziek weer in, de zanger maakt een grapje, zingt dan een kluchtig liedje. Men danst weer, en Margherita schenkt wijn. Haar mondje staat een beetje peinzend, maar toch verschijnt er telkens een lachje om, als een vreemdeling een praatje met haar maakt. Maar meer nog als ze naar den slanken jongeman kijkt, die rustig zijn glaasje rooden wijn drinkt. Francesco kan nu rustig zijn. Hij weet, dat Margherita van hem houdt, en dat Carlo voorloopig van de baan is.

Liefdesdrama!!!

Margherita danst echter niet meer met Francesco. Ze heeft er geen tijd meer voor, want de vreemdelingen eischen haar voor zich op. Ze willen allemaal dansen met de mooie Margherita, waarvoor zoeven een man de gevangenis inging. En Francesco vindt het best. Hij glimlacht naar haar, en is gelukkig... Francesco is niet zoo ijverzuchtig als de dolle Carlo, die naar het mes greep...

*

Twee dagen later, op een prachtige middag, maakte Brown met een Amerikaanschen kennis uit zijn hotel 'n boottocht naar een stil plaatsje, een heel eind verder aan den oever van het groote meer.

Keystone, zijn tijdelijke vriend, die al maanden lang hier logeerde, wist enkele idyllische plekjes, en Brown genoot ten volle van het uitstapje.

„En nu,” zei Keystone, „nu weet ik nog een leuke osteria, waar we een goedkoop en goed glas wijn kunnen drinken. Het is hier vlakbij.”

Ze stapten in een klein, echt Italiaansch kroegje, waar het rook naar kaas en kruiden, en liepen naar achter, waar een schaduwrijke tuin was. Natuurlijks had Brown een stap in dien tuin gedaan, of hij stond stil, met open mond

naar een tafeltje starend. Keystone volgde nieuwsgierig zijn blik. „Ah,” zei hij, „ken je haar ook al? De bekoorlijke Margherita heeft haar vrijen middag.”

„Maar,” zei Brown verwonderd, „die twee mannen! De slanke en... de donkere... die werd gearresteerd. Is die weer vrij? En hoe komen die drie samen?”

Inderdaad, ze zaten heel genoeglijk samen te praten, en het was, alsof de donkere Carlo met z'n sombere tronie den slanken Francesco nooit naar het leven gestaan had.

Keystone lachte. „Heb jij dat meege-maakt?” grinnikte hij. „Wel, kerel, dat was een heel klein beetje humbug! Sensatie voor de vreemdelingen! Die denken nu eenmaal, dat iedere Italiaan een sluimerende vulkaan is, die ieder oogenblik tot uitbarsting kan komen. Liefdesdrama's aan de orde van den dag! Van een vermoedelijk, ordelijk huis-houden zou hier geen sprake zijn, naar hun idee. Zie je, daarom zag je Carlo arresteeren. Vroeger was het een dans-nummer, dat precies zoo werd uitgevoerd. Maar toen men zag, hoe het insloeg, en hoe enkele vreemdelingen enthousiast dachten, dat het werkelijkheid was, heeft men het later als werkelijkheid opgevoerd. Zoo één keer in de veertien dagen, als men denkt, dat alle vreemdelingen, die de opvoering al zagen, weer verdwenen zijn, keert de scène terug. De bevolking weet het natuurlijk, maar speelt lustig mee. Die carabinieri zijn natuurlijk ook humbug.” En weer lachte Keystone hartelijk.

Robert Brown plofte aan een tafeltje neer. Hij kon geen blik van de mooie Margherita en haar twee partners afwenden.

„Maar de werkelijkheid?” vroeg hij Keystone, die als maandenlange gast goed op de hoogte scheen, „Margherita, en die twee, hoe zit dat dan?”

„Wel,” verklaarde Keystone, „dat is het gelukkigste drieluik, dat bestaat. Carlo is Margherita's man, waar ze dol op is, en Francesco is haar broer, van wien ze, zoo mogelijk, bijna evenveel houdt!”

HOFGEHEIMEN

Uit het intieme leven van de grooten der aarde

In het nummer van de volgende week beginnen wij onder den titel „Hofgeheimen” met de publicatie van een reeks belangwekkende artikelen uit de memoires van Z.K.H. prins Christoffel van Griekenland, een oom van prinses Marina, de tegenwoordige hertogin van Kent. Prins Christoffel, die behalve een scherp opmerker ook een charmant causeur is, verhaalt in zijn gedenk-schriften tal van intieme en anecdotische voorvallen, opgeteekend tijdens zijn veelvuldige bezoeken aan haast alle hoven van Europa, waar hij een graag geziene gast was. Bovendien kwam hij in contact met vele ongekroonde heerschers: kopstukken op politiek, financieel en cultureel gebied en steeds weet hij er op onderhoudende wijze over te vertellen.

Prins Christoffel werd geboren in 1888. Zijn vader was koning George I van Griekenland en zijn moeder groothertogin Olga van Rusland.

Wij doen hieronder 'n willekeurigen greep uit de rijke verscheidenheid van onderwerpen:

Familiebijeenkomst aan 't Deensche hof — Czaar Alexander III en de tuinslang — De Deutsche keizer en zijn zeepieren — Koning Eduard VII morst spinazie — Basil Zaharoff, de Sphinx — De hertog van Kent, prinses Marina en... een sofa — Het huwelijk van den hertog van Kent met prinses Marina — De romance van den hertog van Windsor en mrs. Simpson — Charley Chaplin de-meert eigen verzen — In een autobus met Mussolini op mijn knie... Wij zouden zoo nog lang kunnen vervolgen, maar het boeiende, het ongewone en actuele van deze nieuwe reeks artikelen zal onzen lezers nu wel duidelijk zijn en hen naar de eerste publicatie doen verlangen.

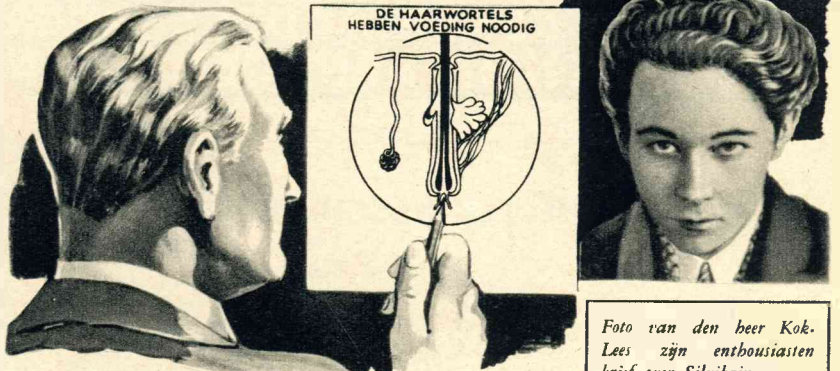

Professor Dr. Polland, de vermaarde dermatoloog van de Universiteit te Graz, Oostenrijk, zegt:

„Bij een doelmatige behandeling van haaruitval moet de oorzaak worden bestreden door voeding van de haarvormende weefsels en van de haarwortels.

DUN HAAR

is meestal een gevolg van zwakte der hoofdhuid

....en daarom schrijf ik

NEO-SILVIKRIN HAARVOEDING voor"

Normaal ontvangen de haarvormende weefsels en de haarwortels de voeding door den bloedsomloop. Door onvoldoende verzorging, ingespannen hoofdwerk, leefwijze en erfelijkheid of andere oorzaken worden zij verzwakt. Zij zijn niet meer in staat voor zich zelf te zorgen en de groeistoffen uit het bloed te halen, het haar valt uit en wordt dun.

Dan moet Neo-Silvikrin Haarvoeding helpen, de vinding van Dr. Weidner. Zij bevat alle veertien groeistoffen van het haar, waaronder het kostbare Tryptophaan, ontdekt door Prof. Sir Frederick Hopkins, winnaar van den Nobelprijs voor Scheikunde. De andere groeistoffen zijn: Tyrosine, Cystine, Cysteïne, Glycocol, Alanine, Valine, Serine, Leucine, Asparagine, Glutaminezuur, Histidine, Proline en Lysine. Deze 14 elementaire bouwstoffen zijn absoluut vereischt voor den haargroei.

HOE SILVIKRIN WERKT

Bovenstaande tekening toont U een doorsnede van een haar. Het bolle gedeelte onderaan, wordt door velen beschouwd als de wortel. Dit is niet juist. De eigenlijke wortel valt nooit uit, hij bestaat uit het vezelachtige weefsel, onder het bolle gedeelte. Hierdoor moet het haar de voeding opnemen, om te kunnen groeien. Wanneer de haarwortel nog leeft, en dat is meestal het geval, dan zal hij door Neo-Silvikrin Haarvoeding spoedig weer normaal functioneeren.

Als U lijdt aan roos, of met Uw haargroei niet tevreden is, volg dan den veiligen weg en doe, zooals vele duizenden dagelijks met succes doen, om gezonden, vollen haargroei te herstellen: Verzorg Uw haar met Silvikrin. Koop nog heden het Silvikrin-preparaat, dat U voor Uw geval noodig heeft.

WAT U NODIG HEEFT:

Bij hevige roos, sterken haaruitval, kale plekken, kortom voor herstel van nieuwen haargroei:

NEO-SILVIKRIN HAARVOEDING.

Voor de dagelijksche verzorging, bij lichte roos en beginnenden haaruitval, om de hoofdhuid gezond te houden, den haargroei te versterken en het haar tot volle schoonheid te brengen: SILVIKRIN LOTION

Zorgt U voor Uw hoofdhuid, dan zorgt Uw hoofdhuid voor Uw haar.

Haren groeien door

Neo-Silvikrin Haarvoeding

H.345.G

Trakteer Uw pijnlijke en vermoeide voeten op een melkwit Trannosan Voethad, bruisend als champagne.

Alle moeheid verdwijnt, de hinderlijke transpiratie wordt normaal. De spieren, pezen en voetenzenuwen worden versterkt en verfrist. U gevoelt zich een nieuw mensch.

De 15 minerale zouten van geneeskrachtige bronnen geven deze weldaad aan Uw gestel, de kwade stoffen worden verwijderd, de poriën gereinigd.

Duizenden gebruiken Trannosan Bruisend Voethad en doctoren schrijven het voor.

6 Bruisende Baden 48c

Trannosan, een genot voor de voeten

Eczeem met succes bestreden

Het kwaad in zijn oorzaak bestrijden door een hygiënische behandeling. Dit is de manier om te worden verlost van de folterende jeuk en de dikwijls ondragelijke last bij Eczeem en andere huidaandoeningen. Het D.D.D.-Recept van Dr. D. Dennis wordt met succes aangewend tegen het voortwoekerende kwaad. D.D.D. is een heldere vloeistof, die diep in de poriën dringt en onder de huid de ziektekiemen doodt. Reeds de eerste druppels geven onmiddellijk verlichting en overwinnen den aandrang tot krabben. Flacons à 75 ct. f 1.50 en f 2.50 bij Apoth. en Drog.

D.D.D. GENEESMIDDEL TEGEN HUIDAANDOENINGEN

KONINKLIJK NEDERLANDSCH-INDISCH LEGER

Opleiding voor monteur bij de luchtvaart-afdeeling

Bij bovengenoemd Leger kan een 100-tal monteurs geplaatst worden. Gegadigden moeten in het bezit zijn van het diploma **MACHINE BANKWERKER** afkomstig van een 3 jarige (of sinds 1935 2 jarige) Rijks- of Gemeente-Ambachtsdagschool. Leeftijd 18 tot 21 jaar. Ouderen komen alleen in aanmerking, indien zij gedurende de laatste jaren als gediplomeerd bankwerker gewerkt hebben op een goed bekend staande fabriek, dan wel in het bezit zijn van meerdere technische diploma's (maximum leeftijd 25 jaar). Dienstneming geschiedt bij het Wapen der Infanterie voor 5 jaar. Indien men niet als monteur voldoet, dient men dus het overblijvende deel van die vijf jaar uit bij de Infanterie. Traktement van f. 0.75 per dag (als soldaat) tot f. 530.— per maand (als onderluitenant).

Nadere inlichtingen worden op aanvraag verstrekt door

DEN COMMANDANT VAN DE KOLONIALE RESERVE TE NIJMEGEN.

Annonces betreffende

Geneesmiddelen en Geneeswijzen

worden in dit blad slechts opgenomen, indien zij vooraf voorzien zijn van het stempel „Geen bezwaar“ tegen de plaatsing, afgegeven door de Commissie van Contrôle op de Aanprijzing van Geneesmiddelen en Geneeswijzen, waarvan het Secretariaat is gevestigd: Segbroeklaan 33, 's-Gravenhage.

DE FILMSTER

Ik ben nu een ster. U hebt waarschijnlijk over mij gelezen in de filmtijdschriften en me vermoedelijk al eenige malen voor de radio gehoord. U hebt me gezien te midden van onze meest charmante dames en misschien hebt u me wel eens brieven geschreven.

Die carrière van mij is anders heel eigenaardig in zijn werk gegaan. Wanneer George zich als heer had weten te gedragen, zou ik nu waarschijnlijk nog met mijn handen in m'n zakken werkloos langs de straat lopen. Maar George was iemand, die meende zich als beroemdheid alles te kunnen veroorloven.

Toen ik hoorde, dat hij ons stadje zou bezoeken, had ik George in geen vier jaar ontmoet. Natuurlijk zagen we hem wel op het doek in het kleine bioscooptheater — waar hij we tevens de nieuwe golf in zijn haar en zijn vriendelijken glimlach konden bewonderen.

De familie zat financieel in den knoop, toen George naar Hollywood vertrok om zijn geluk te beproeven. Zijn vader werkte niet, de huur was maanden achter en George schreef voortdurend om geld. Ontroerende brieven kwamen er uit Californië, met verhalen over hongerdood en zoo al meer. Ze sloegen er zich echter doorheen. Wij allemaal trouwens. We geloofden destijds in George. Ik had zelf niets, maar toch deed ik alle mogelijke moeite om te helpen.

Toen werden George's brieven minder en ten slotte bleven ze heelemaal uit. In die periode hoorden we, dat hij naam begon te maken en goed geld moest verdienen. Maar van hemzelf vernamen we niets. Hij schreef niet en stuurde de familie ook niets. Hij vergat alles — hij dacht alleen nog maar aan het feit, dat hij op weg was om een ster te worden.

Tot het nieuws ons bereikte! George kwam terug! De maatschappij, waarvoor hij werkte, moest in onze streek opnamen maken. Ondanks alles was de familie opgetogen. George kwam thuis! Moeders en vaders zijn — nou, laat ik maar zeggen — vreemde wezens. Ze kunnen alles vergeven en vergeten.

Voor Ellen toonde zich opgewonden. Natuurlijk had men haar nooit over de ondankbare houding van George gesproken. Daar had de familie te veel trots voor. En ik voor mij wilde niet de zegsman zijn, hoewel ik mij dikwijls nauwelijks kon inhouden, vooral wanneer ze zich zoo enthousiast uitliet over zijn films.

Ellen was mijn meisje. We zouden gaan trouwen, wanneer de tijden beter werden en ik werk kreeg. Maar ik begon er langzamerhand aan te wanhopen of ze nog wel eens beter zouden worden. Eric Janis, de directeur van ons kleine provincie-theater, mocht mij graag. „Je moet hier vandaan,” raadde hij me herhaaldelijk aan. „Je bent als acteur stukken beter dan George.”

Maar daar dacht ik niet aan. Ik lag verankerd in mijn geboortestad. Ik kon niet loskomen. In het begin hoopte ik nog, dat George me zou helpen, maar hij trok zich van mij evenmin iets aan. Ellen's opwindende vreugde over George's terugkomst kon ik dus in geen enkel opzicht delen.

„Kijk naar George,” had ze gezegd. „Jij loopt maar steeds doelloos rond. Waar is jouw eierzucht?”

Voor al de plaatselijke pers maakte van George's komst buitengewoon veel drukte. Het stedelijk muziekcorps haalde hem van het station. Hij zag er knap uit, dat moet ik bekennen. Hij gaf zijn moeder een vluchtigen kus, zijn vader een handdruk en begroette mij met een onverschillig: „Hallo, ouwe jongen!” Juist toen hij in een taxi wilde stappen, zag hij Ellen staan.

„Ellen!” Zijn stem trilde. Ellen bloosde en het volgende oogenblik sloeg hij zijn arm om haar heen. Blijkbaar moeten we zulke dingen van filmsterren slikken. Ik had hem wel tegen den grond willen slaan. Ze was zoo opgewonden en onder den indruk, dat ze, toen ze bij me terugkwam, bijna niet kon praten.

De eerste dagen merkten we niet veel van George. De filmmaatschappij werkte buiten de stad. Natuurlijk liep iedereen uit om George voor de lens te zien spelen. En vooraan stond Ellen — met groote oogen volgde ze al zijn bewegingen. Ze had mij blijkbaar heelemaal vergeten en dat vond ik niet bijzonder plezierig. Maar ik maakte mezelf wijs, dat ze hem weer zou vergeten, zoodra de filmheld was vertrokken.

Nieuwsgierig ging ik ook eens 'n kijkje nemen en hoorde George toevallig met Ellen praten. Ze hadden mij niet gezien. Hij zei iets over een scène, waarin hij niet behoefde op te treden en vroeg haar om met hem een wandeling te maken.

Er begon iets in mij te koken. Ik bleef staan, tot ze achter een groepje boomen waren verdwenen. Toen, ik wist zelf niet waarom, volgde ik hen. Zoodra ik dichterbij kwam, hoorde ik hun stemmen weer.

„George,” zei Ellen, „'t is geweldig. Jij bent een ster. Iedereen is trotsch op je.” Ze zweeg plotseling, doch even later begon ze weer te spreken, maar nu was de klank van haar stem heel anders. „Nee, George, niet doen. Ik zeg: niét doen, George...”

Daarna hoorde ik hém. „Lieveeling,” „zong” hij, „doe niet zoo koel tegen me. Je moet het toch heerlijk vinden...”

Ze gilte; een gesmoorde kreet, alsof iemand haar wilde dwingen tot een kus. „Laat me los!”

Binnen enkele seconden was ik bij hem en zonder aarzelen liet ik mijn rechtervuist bliksemsnel vitschieten. Ze kwam in hevige botsing met George's sierlijk gevormden neus. Hij sloeg tegen den grond en greep luid kermend naar het getroffen lichaamsdeel. Snikkend vlijde Ellen zich in mijn armen.

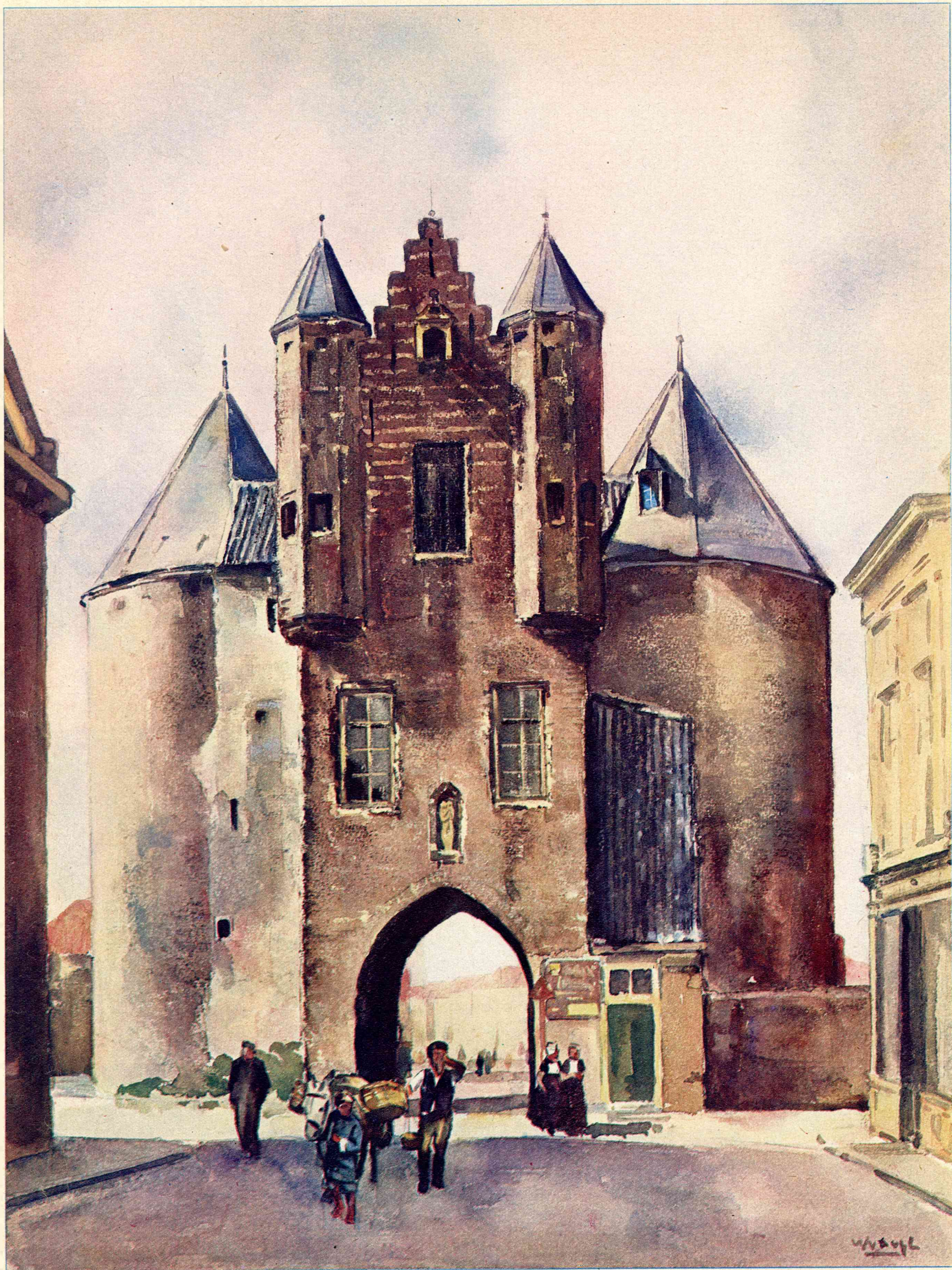
Eenige minuten later kwamen Janis, die bij de opnamen assisteerde, en de regisseur aansnellen. De man uit Hollywood schrok zich een ongeluk, toen hij George zag. „Kijk daar eens!” kreunde hij. „Lieve hemel, hij kan in geen weken optreden.” De man zweeg en keek mij aan. Plotseling kwam er een hoopvolle uitdrukking op zijn gezicht. „Janis zegt, dat jij ook kan spelen. Is dat zoo?”

„Dat kan ik ook,” antwoordde ik.

„Prachtig,” besloot hij. „George kan in deze film niet meer optreden en ik voel er weinig voor om de opnamen stil te leggen, tot hij hersteld is. Dat kost trouwens schatten geld. Ik zal jou een kans geven. Eerlijk gezegd, heb ik dien snuiter nooit goed kunnen zetten.”

Ik ook niet — al was mijn tweelingbroer.

PANORAMA, Geïllustreerd weekblad. Verschijnt Donderdags. Tezamen met een der periodieken De Stad Amsterdam, Groot Rotterdam, 's-Gravenhage in Beeld, Ons Land, Ons Zuiden of Ons Zeeland — f 1.62½ per kwartaal of f 0.12½ per week. Franco per post f 1.75 per kwartaal bij vooruitbetaling. Koloniën f 2.65 per jaar bij vooruitbetaling. Voor postabonnementen en adreswijzigingen van postabonnementen gelieve men zich uitsluitend te wenden tot het bureau te Haarlem. — Bureau: HAARLEM, Nassaulaan 51. Tel. Int. 13866. Giro nr. 142700. AMSTERDAM, N.Z. Voorburgwal 262. Telefoon Interc. 33170. Giro nr. 97946. ROTTERDAM, Stationsweg 24. Telefoon Interc. 30540. Giro nr. 101981. 's-GRAVENHAGE, Stationsweg 95. Tel. Interc. 111666. Giro nr. 43141. UTRECHT, Bilstraat 142. Telefoon Interc. 13473. Giro nr. 149597. 's-HERTOGENBOSCH, Stationsweg 27. Telefoon Interc. 1215. Giro nr. 129750. MAASTRICHT, Stationsstraat 20. Telefoon Interc. 5851. Giro nr. 124690. VISSINGEN, Badhuisstraat 5. Tel. 81. — De voorwaarden van onze gratis ongevalverzekering zijn op aanvraag verkrijgbaar.

HET PRONKJUWEEL EENER 650-JARIGE
DE GEVANGEN- OF LIEVE-VROUWEPOORT TE BERGEN OP ZOOM

Luchtfoto van Barcelona, hetwelk van de vele bomaanrallen zoozeer geleden heeft.

Het bombardeerden van open steden

Mag dit zoo voortgaan?

Toen, vóór enkele tientallen jaren, de eerste eenigermate geperfectioneerde vliegma-chines het luchtruim kozen, waren de menschen verheugd en enthousiast. Wij zien nog voor ons de opgetogen tafereelen van het starten van zoo'n stalen vogel, op het groene en wijde vliegterrein.

Er werden blijde uitroepen geslaakt, men wuifde met witte zakdoeken, men liep een eind mee met de zich verwijderende machine.

Behalve verheugd was men ook terecht trotsch op het menschelijk vernuft en doorzettingsvermogen, die deze overwinning op de materie mogelijk hadden gemaakt. Spoedig zou echter blijken, dat er een adder school onder 't gras! De menschen wendden deze schoone uitvinding ook weldra aan tot doeleinden van oorlogvoering en venijnigen aanval.

En het kan zijn, dat we *nu* die snelle vogels in de hoge luchten met eenigszins andere oogen aanzien dan vroeger.

Onze blijdschap en bewondering worden soms beslopen door gevoelens van droefenis en angstige gedachten.

Want we lezen telkens weer tot onze ontstelling in de couranten van luchtaanvallen op open steden, die meedoogenloos tal van menschen doodden en verminkten,

monumenten en huizen vernietigden tot chaos en puin.

De aanvallen werden niet alleen meer gericht op militaire punten, neen, men wierp de helse bommen nit op plaatsen, waar zich veel burgers bijeen bevonden, dood en verderf onder hen zaaiend, op waarlijk gruwelijke wijze.

Zulk een wijze van oorlogvoeren is niet alleen wreed, doch ook zeer onrechtvaardig, daar thans personen getroffen worden, die aan 't conflict part noch deel hebben.

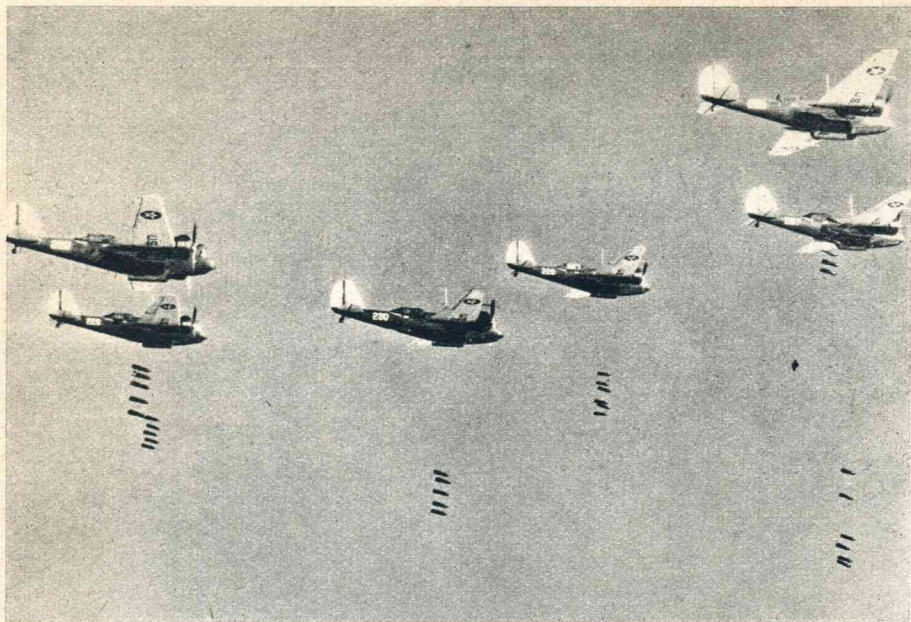
Vriend en „vijand” komen daarbij droevig en weerloos om.

Gelukkig echter groeien de protesten aan van officieele zijde en van miljoenen particulieren. Dit mag en zal zóó niet doorgaan. De wereld zou op deze wijze worden overgeleverd aan een onduidbaar barbarisme. Van een zekere beschaving, waarop we toch allen prat gaan, zou niet veel meer overblijven.

Het protest en het verzet zijn dus zeer gemotiveerd en op hun plaats; wij dienen ze algemeen te bekrachten.

Een sterk „halt” moet worden toegeroepen, in naam van menschelijkheid en beschaving, aan dit vreeselijke en wreede bedrijf.

Een bom zaait dood en verderf te Chapei (China). De brokstukken der huizen ziet men door de lucht vliegen.

Amerikaansche bombardementsvliegtuigen oefenen zich in het bommenwerpen tijdens de jongste legermanoeuvres in den staat New York.

Rechts: Wat er van een huis te Madrid overbleef.

Want indien dit voortgang heeft, is de algemeene vernietiging aanstaande en „de ondergang van het avondland” zal zijn beslag krijgen.

Spreeken we derhalve de hartgrondige hoop uit, dat de landen en de regeeringen spoedig zullen overeenkomen geen luchtaanvallen meer te ondernemen, waarbij een weerlooze bevolking de dupe kan worden. Waarbij een slachting kan worden aangericht, zooals dit thans het droevige geval is in Europa en daarbuiten.

We zouden gaarne nog zooveel vertrouwen hebben in de menscheid, dat zij dit niet langer meer wenscht en toestaat, dat zij de gelukkige mentaliteit doet spreken: tot hier en niet verder!

Wij kunnen allen, in onzen eigen kring, aan die geestesgesteldheid meewerken, door onzen afschuw te kennen te geven en onze sterke afkeuring uit te spreken.

„Panorama” verleent ook gaarne hieraan krachtige medewerking.

Op deze pagina's ziet men de fraaie beelden van enkele groote steden vóórdat zij geteisterd werden door het vreeselijke luchtmonstrum.

Daarnaast komen de foto's voor van de ontzettende verwoestingen door de snoode luchtaanvallen aangericht. Men behoeft deze beelden maar te bezien om de som te kunnen opmaken van het verschrikkelijke leed en de enorme schade, voortkomend uit een bedrijf, dat den mensch onwaardig is en waaraan hij spoedig, in zijn eigen belang, een eind zal dienen te maken. H.

Alirante, waar bij één luchtaanval bijna vijfhonderd personen het leven verloren.

VOOR WARME ZOMERDAGEN

GERECHTEN VAN KARNEMELK EN QUARK

Op warme zomerdagen zal een huisvrouw zooveel mogelijk verfrissende hapjes op het menu plaatsen. Gerechten van karnemelk en quark zijn daarvoor wel bijzonder geschikt, want de heerlijke zure smaak dezer beide melkproducten maakt, dat zij in den zomer graag gegeten worden.

Een der meest bekende karnemelk-gerechten, die we 's zomers gebruiken, is :

HANGOP (4 PERSONEN)

3 liter karnemelk, beschuit, bruine suiker of basterdsuiker en kaneel.

Giet de karnemelk in een dichtgeweven, schoonen doek, die tevoren nat gemaakt is. Knoop den doek dicht en hang hem boven een gootsteen. Laat nu de karnemelk uitlekken tot er niets meer dan een dikke, witte massa in den doek achterblijft. Doe de massa in een glazen schaal, roer er een scheutje room doorheen en presenteer er afzonderlijk beschuiten en bruine suiker of basterdsuiker en kaneel bij. Ook kan men de hangop presenteren met jam in plaats van met suiker.

QUARK ALS NAGERECHT

Dit is een gerecht, dat vooral op een dag, dat de huisvrouw drukke bezigheden heeft, bijzonder geschikt is, om als nagerecht op te dienen.

Men kan quark het beste vergelijken met een kaas-massa, die niet gezouten en ook niet gerijpt is. De quark wordt door vrijwel alle groote melkinrichtingen in potjes of kartonnen bekertjes verkocht. Men schudt den inhoud ervan in een glazen schotel, roert er wat tot room geroerde boter doorheen en geeft er gewone suiker of basterdsuiker en gestampte beschuit bij.

Geef quark of hangop met heele of gestampte beschuiten, basterdsuiker, bruine suiker of witte suiker en wat kaneel. Door de quark kan men bovendien een stukje tot room geroerde boter en door hangop een beetje room roeren.

Quarktaart: nadat de eieren met de suiker en de bloem tot een gladde massa zijn geroerd, voegt men er de quark bij en roert er een scheutje room doorheen. Vervolgens worden de overige ingrediënten erbij geroerd.

QUARKTAART

Voor het deeg : 150 gram boter, 150 gram bloem, 50 gram basterdsuiker. Voor het vulsel : 750 gram quark, 2 eieren, 1 afgestreken eetlepel bloem, 75 gram suiker, 25 gram krenten, 25 gram rozijnen, wat geraspte citroenschil, een scheutje room.

Roer de boter tot room, vermeng ze met de basterdsuiker en kneed er vervolgens de bloem doorheen. Laat het deeg eenigen tijd op een koele plaats rusten. Maak intusschen het vulsel klaar door de eieren met de suiker en de bloem tot een gladde massa te roeren, hierbij de quark te voegen en door dit mengsel eerst een scheutje room en vervolgens de gewasschen krenten en rozijnen en de geraspte citroenschil te roeren.

Bekleed bodem en opstaanden rand van een met boter bestreken springvorm met het deeg, vul dezen „deegbodem” met de quarkmassa, zet den vorm in den oven en bak de taart bij een matig warme hitte in pl.m. 1 uur gaar.

APPELQUARK (4 PERSONEN)

500 gram quark, 2½ dl. melk, 70 gram suiker, 100 gram rozijnen, 500 gram appels. Schil de appels en snijd ze in niet te dunne schijfjes. Breng ¾ dl. water met een stukje citroenschil en wat suiker aan

Quarkboter is een uitstekende vervanging voor gewone boter, ze smaakt heerlijk pikant en kan daarom ook voor sandwiches gebruikt worden.

Wanneer men karnemelk in een doek doet en boven den gootsteen laat uitlekken, krijgt men op een gemakkelijke manier hangop.

de kook. Leg hierin de appelschijfjes en laat ze gaar koken, maar zorg, dat ze niet breken.

Roer door de quark de melk, de suiker en de even opgewelde, gewasschen rozijnen en roer er ten slotte de afgekoelde stukjes appel doorheen.

Doe de massa in een glazen schotel en garneer het gerecht met de achtergehouden stukjes appel en wat rozijnen.

QUARK ALS SMEERSEL VOOR DE BOTERHAM

Een potje quark (250 gram), 100 gram boter, wat zout en peper, wat paprikapoeder of fijn gehakte peterselie.

Roer de boter tot room en roer er de quark, het zout en de peper en wat paprikapoeder of fijn gehakte peterselie doorheen.

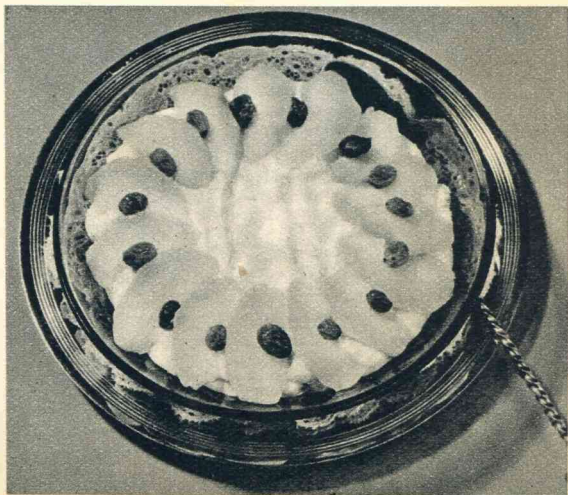
Het smeersel, dat men nu verkregen heeft, is heerlijk pikant en kan op uitstekende wijze bij de boterham worden gepresenteerd en in plaats van boter worden gegeven.

Ook voor sandwiches kan dit smeerseltje heel goed dienst doen.

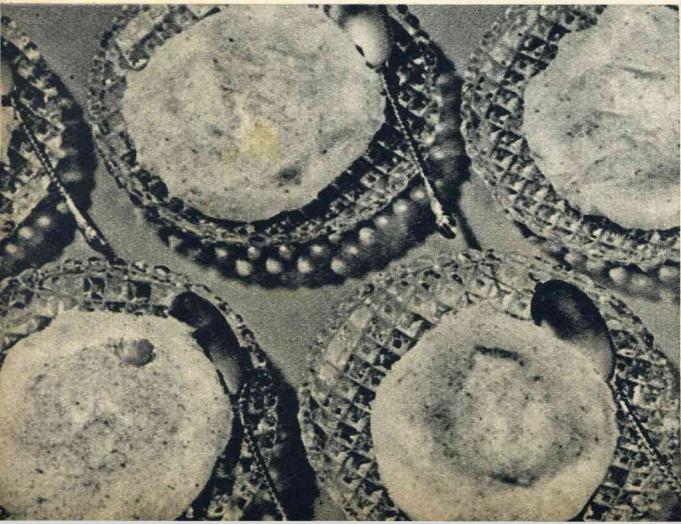
KARNEMELKPUDDING (4 PERSONEN)

4 dl. karnemelk, sap van 1 citroen, een stukje citroenschil 150 gram suiker, 8 blaadjes witte en 2 blaadjes roode gelatine.

Laat de gelatine minstens een kwartier in koud water weeken. Verwarm intusschen de karnemelk met het stukje citroenschil, los er de suiker in op en voeg er het citroensap bij. Neem de vloeistof van het vuur, voeg er de geweekte, uitgeknepen gelatine bij en roer even in het mengsel om te voorkomen dat de gelatine gaat zakken. Roer vervolgens nog af en toe tot de vloeistof geleichmatig wordt en doe de massa dan in een met koud water omgespoelden puddingvorm. Laat den pudding volkomen stijf worden en dien hem met een vanillesaus.

Appelquark, een voedzaam en verfrissend nagerecht voor warme dagen.

Ons Menu

WAT ZULLEN WE ETEN?

- Zondag :** Bouillon.
Varkenscoteletten.
Doperwtten.
Aardappelen.
Custard met aardbeien.
- Maandag :** Runderlapjes.
Gestoofde tomaten.
Aardappelen.
Griesmeel met bessensap.
- Dinsdag :** Lamsarbonade.
Andijvie.
Aardappelen.
Hangop met beschuit.
- Woensdag :** Varkenshaas.
Peulen.
Aardappelen.
Chocoladevla.
- Donderdag :** Kervelsoep.
Koude varkenshaas.
Komkommersla.
Gebakken aardappelen.
Broodpannekoekjes.
- Vrijdag :** Gekookte snoek.
Worteltjes.
Aardappelen.
Eiersaus.
Zoete macaronicroquetten.
- Zaterdag :** Visschotelletje met kerrie.
Roereieren met ham.
Bloemkool.
Aardappelen.
Fruit.

liter water. Giet het kokende suikerstroopje langzaam bij 't cacaopoeder (van het vuur), doe alles even in 't pannetje terug en laat de massa nog eens opnieuw aan de kook komen. Giet ze, zodra ze kookt, in goed schoongemaakte flesschen en sluit deze af. Laat den inhoud der flesch, wanneer er een gedeelte van gebruikt is, niet staan, want hij bederft spoedig.

Pickles worden als volgt gemaakt :
Neem verschillende groenten, die de tijd van 't jaar oplevert, als : worteltjes, snij- en spercieboonen, tuinboonen, stukjes bloemkool, uitjes, augurkjes en doperwtjes. Kook alle groenten te zamen gedurende 5 minuten in water met wat zout en laat ze vervolgens op een vergiet uitdruipen. Schik ze daarna in goed schoongemaakte potjes of fleschjes en overgiet ze met een mosterdsausje. Voor dit sausje rekent men per kg. schoongemaakte groenten : 1 $\frac{3}{4}$ liter inmaakazijn, 10 gram kurkuma, 10 gram gemberpoeder, 125 gram mosterdpoeder. Vermeng kurkuma, gemberpoeder en mosterdpoeder met een weinig van den kouden azijn tot een dun papje, giet den overigen azijn er bij en laat dit mengsel op 'n zacht vuurtje aan de kook komen onder voortdurend roeren. Laat de saus nu nog even doorkoken tot ze een weinig gebonden is en giet ze vervolgens over de groenten. Sluit de potjes of fleschjes, waarin de pickles bewaard worden, met vochtig perkamentpapier zoo vlug mogelijk af.

Mevr. L. te Rotterdam. Uw verzoek om inlichtingen over een jumper bereikte ons niet. Gaarne ontvingen wij hierover nader bericht.

N. v. d. Kr. te Laren. Inderdaad schijnt het onderhoud met was van kurkzeil vaak minder goede resultaten te hebben. Velen laten de wasbehandeling dan ook achterwege en maken alleen geregeld gebruik van een lauw zeepsopje voor het reinigen van dit poreuze materiaal.

NUTTIGE WENKEN

Wanneer we koperwerk niet met gewoon poetsen mooi blinkend kunnen krijgen, kan een papje van citroensap en zeer fijn zand goede diensten bewijzen. We schuren hiermee een poosje en spoelen het betreffende voorwerp dan met koud water af.

Vlekken in glacé handschoenen verdwijnen in veel gevallen, door ze enkele dagen weg te bergen in een goedgesloten bus, waarin een laag hertschoornzout is gedaan.

Kledingstukken, waarin elastiek zit, mogen niet in benzine worden gewaschen, voordat het elastiek verwijderd wordt. Gummi lost nl. in benzine op.

Hout, waarop sporen van schimmel voorkomen, kunnen we schoonmaken met behulp van wat azijn of spiritus.

Kleine doffe vlekjes op vensterruiten zijn vaak te verwijderen door ze met droog krantenpapier af te wrijven.

Theedoeken, die versleten raken, hoeven we nog niet weg te doen. We stikken de goede stukken aan elkaar, vouwen ze verschillende malen dubbel, stikken enkele malen flink door en hebben dan uitstekende stofdoeken.

CORRESPONDENTIE

Verzoeken genoteerd van : Mej. C. de J. te Zuider-Legmeer ; mevr. H. L. te Amsterdam ; mevr. J. v. d. P. te Schiebroek.

Mevr. G.J.F. te N. Aan de regen-vlekken op uw zijden japon is niets te doen. Het apprêt is op die plaatsen nl. verdwenen en dit komt alleen weer goed, wanneer de jurk in haar geheel wordt behandeld.

J.W.C.T. te Rotterdam. Zooals u ziet voldoen wij in dit nummer aan uw verzoek tot het plaatsen van een bruidskapje met korten sluit.

Wat de bruidsjaponnen betreft, betrekkelijk kort geleden publiceerden wij enkele modellen, die eventueel ook zonder sleep zouden kunnen worden genomen.

W. Sn. te Bortel. Op uw vraag moeten wij het antwoord helaas schuldig blijven. Wendt u zich liever tot een muziekhandel, waar men u de gewenschte inlichtingen ongetwijfeld wel kan geven.

Mevr. J.d.V. te Zaandam. Alle teruggaande toeren van den rand worden recht gebreid. Van een enkelen omslag breid u 1 steek ; van een dubbelen omslag worden 2 steken, nl. 1 steek recht en 1 steek averecht gebreid. Wanneer u het patroon op deze manier uitwerkt, komt het zeker uit.

Mevr. G. W.-V. te Zaandam. Op uw verzoek plaatsen wij nogmaals het recept voor een koude chocoladedrank. De ingrediënten hiervoor zijn: 125 gram cacaopoeder, ruim $\frac{1}{2}$ liter water, 350 gram suiker.

Meng 't cacaopoeder met een beetje water tot een dun papje aan. Verwarm dit papje op een zacht vuurtje en roer in het papje tot dit glad en glanzend geworden is. Kook de suiker met den $\frac{1}{2}$

Echt zuiver
Lavender water

met den verrukke-
lijken, decen-
teur in de typische
groene flacons is

Grossmith's Old Cottage
Lavender Water

Importeurs :
Rich. Werneck & Co.
Huddestr. 9
Amsterdam-C.

Grossmith's
Old Cottage
Lavender Water

Zon en lucht

aan het strand, in het bosch of op de weide bij sport en spel, maken het lichaam gezond en krachtig. Maar — de zon, die heilzaam werkt voor het lichaam, is voor het blonde haar gevaarlijk. Zoo gemakkelijk wordt het door de zon glansloos en onaanzienlijk. Beschermt U toch vooral den glans en de schoonheid van Uw blond haar door een regelmatige verzorging met Zwartkop Shampoo "Blond".

Shampodor "Blond" is zeep- en alkali-vrij, dus geen kalkzeepneerslag of alkalische opzwelling. Uw haar blijft blond, gezond en elastisch, de golf valt beter en houdt langer!

Naast Shampodor "Blond" is er verder ook de soort "Shampodor" voor iedere haarsoort. Prijs per pakje 20 ct. Beide soorten ook "vloeibaar" in flacons van 35, 85 en 125 ct.

En we zeilden den heelen dag

Urenlang heerlijke zonneshijn, een flinke bries en af en toe kwam er een scheutje water binnen boord! Maar je begrijpt, dat gaf alleen maar vrolijkheid, want we behoefden onze jurken niet te ontzien, die waren van Indanthren geverfde stoffen gemaakt! Koop in het vervolg Indanthren geverfd goed, het is onovertroffen waschecht, zonecht en weerecht.

Let op het merk

Indanthren

MANTELS

VOOR ALLE LEEFTIJDEN

In ons klimaat is en blijft de mantel het belangrijke kledingstuk van onze garderobe. Er zijn gelegenheden te over, waarvoor noch de tailleur, noch de thans zoo populaire swagger in aanmerking komen en zeldzaam zijn de dagen, dat we ons tot 's avonds laat zonder mantel op straat kunnen wagen. Het groote voordeel van den mantel boven den swagger is het feit, dat de mantel op elke japon gedragen kan worden, terwijl de swagger het slechts goed doet op een jurk van bijpassend materiaal en van liefst niet te dunne stof. Al luidt het mode-parool dezen zomer: „Lichte mantels op lichte jurken”, de vrouw, die zich niet meerdere mantels kan veroor-

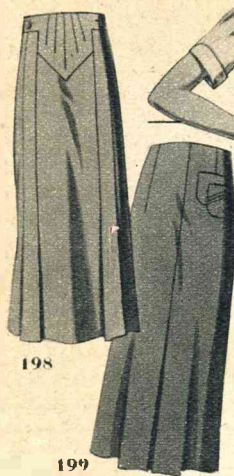

loven, zal toch goed doen met zich tot een wat donkerder kleur te bepalen. Marineblauw en zwart zijn dan wel het meest populair; blauw wint het ditmaal zelfs van zwart, omdat het toch altijd een tikje zomerscher staat. Heel veel mantels, de z.g. complet-jassen, sluiten van voren slechts tegen elkaar aan, zoodat bij elken stap de japon te voorschijn komt.

Dat ook deze mantels eigenlijk slechts dan genomen kunnen worden, als men ook nog een ander exemplaar in de kast heeft, spreekt wel vanzelf. Swagger en complet-mantel vragen een garderobe, die zich in kleur aanpast. Onder den swagger van marine staat bijzonder mooi een japonnetje in grijsblauw, zacht-rose, lichtgeel en wit. Bij de marine-complet-jas doen vooral imprimés het aardig, mits het fond ook van donkerblauw is. Ten slotte nog de opmerking, dat de mantels zonder revers over het algemeen bijzonder afkleeden en dat de strenge redingote, zooals een onzer plaatjes die brengt, slechts geschikt is voor lange slanke figuren en dan nog alleen voor zakelijke doeleinden. Een dergelijke strenge mantel krijgt pas charme door het figuur dat hem draagt en is hopeloos saai in de groterematen.

Voor het kantoor- meisje

193

193. Blouse van gestreepte popeline, aangeknijpte schouderpat, wit kraagje. Benodigde stof: 3 m. à 70 cm. breed.

194. Vestblouse van geruite zijde, sluiting met knopen en knoopsgaten, witte kraag en manchetten. Benodigde stof: 2 m. à 90 cm. breed.

195

195. Blouse van witte crêpe mongol, ingezet vest, voorpanden met kleine ingestikte plooijs, lange mouw. Benodigde stof: 2.25 m. à 96 cm. breed.

198. Rok van crêpe de laine, voorbaan met figuur en plooiën. Benodigde stof: 2 x de lengte van den rok à 100 cm. breed.

199. Rok van wit linnen, plooï middenvoor, aan één zijde opgestikte zakken. Benodigde stof: 2 x de lengte van den rok à 90 cm. breed.

VERKRIJGBAAR IN DE MATEN 40, 42, 44, 46, 48.

Van alle in deze rubriek afgebeelde genummerde kostuums, die ontleend zijn aan het modealbum „Zomerpracht“, zijn patronen verkrijgbaar tegen den prijs van 50 cts. voor complets, 35 cts. voor mantels en japonnen en 20 cts. voor rokken, blouses, kleine avondjassjes en kinderkleding. Bij bestelling vooral opgeven het gewenschte maatnummer. Bestellingen kunnen geschieden bij uw agent of bezorger: door girostorting op No. 295651; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels (s.v.p. niet van 6 ct.) aan het PATRONENKANTOOR „PANORA“ — NASSAUPLEIN 1, HAARLEM waarbij 5 cts. extra voor bestelkosten verschuldigd is. Men kan echter de patronen ook afhalen aan het bureau van dit blad.

BRUIDSSLUIER MET HALVE VOILE

Nog altijd zijn er bruidjes, die op den gewichtigen dag haar bruidssluier graag met halve voile dragen. Om welke redenen?

Er zijn er vele, maar zeker is het dat dit stukje tule voor het gezicht zeer flatteert. Dat wil zeggen: als men er een diadeem bij draagt. Zonder het laatste kan men een bruidssluier in dezen vorm gedragen onmogelijk mooi noemen.

Het bruidje van onze teekening heeft haar sluier nog op heel aparte wijze versierd. De rand van het naar voren hangende gedeelte is met georgette bloemen bewerkt, welke in applicatiewerk uitgevoerd werden.

Nadat de omtrek van den geheelen bruidssluier met een rolzoom of een siersteek afgewerkt is, meet men het gedeelte af dat de voile vormt. Op wit zijden georgette teekent men dan het bloemmotief zoo vele malen als men denkt dat er voor den rand noodig is. Men knipt de bloemen met bladeren uit en rijgt deze langs den rand van het afgemeten gedeelte. Met witte zijde festonneert men dan den omtrek van de bloem en cordonneert de bladeren. De nerven in de laatste zijn met een steelsteek met dezelfde zijde geborduurd.

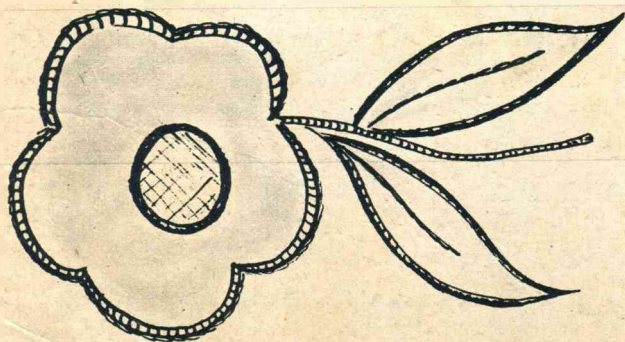

Voor het steeltje legt men een draad en hierover cordonneert men met witte zijde. Het rondje in de bloem is uitgeknipt, zoodat hierdoor de tule van den sluier te zien komt. De omtrek hiervan is weer met cordonneersteken gewerkt. Heel mooi is het om langs den onderkant van den sluier hier en daar een losse bloem te werken.

De diadeem, dien het bruidje draagt, is eveneens van witte georgette. Men kan hiervoor echter ook dezelfde tule als voor den sluier nemen. Hij bestaat uit een rechte strook, die, als men georgette gebruikt, dubbel genomen en als men tule gebruikt, tweemaal dubbel genomen moet worden.

Deze strook wordt in dichte plooiën gelegd en men kan er zelfs ter meerdere stevigheid een stukje gaas tusschen leggen.

Zeker zal menig bruidje dit model sluier voor haar grooten dag kiezen.

GRATIS TER KENNISMAKING!
Monstertubes Pond's Vanishing en Cold Cream en monsters der 5 tinten Pond's Poeder na inzending van 10 ct. in postzegels voor kosten van verzending aan Pond's Extract Co., Afd. 136, Amsterdam.

Naam Adres

POND'S CREAMS IN TUBES EN POTJES VANAF 35 CT.

DOOSJES POND'S POEDER 25 EN 50 CT.

189

Nu en dan...

...voelt men zich de kracht tot doorzetten ontzinken. Nu en dan zou men ergens anders willen zijn. Men zou even wat frissche lucht willen scheppen. Maar dat is helaas niet altijd mogelijk. Een flacon Lohse Uralt Lavendel kan men echter steeds bij zich hebben, om zich af en toe het voorhoofd te verkoelen en zich te verkwikken aan de zuivere, bijzondere geur. De prijs kan geen beletsel zijn. Deze is slechts 75 cents voor den mooien, handigen zakflacon.

DOET UW TANDEN SCHITTEREN ALS JUWELEN

Kolynos verwijdert snel leelijke gele vlekken, doodt mondkieken, die tandbederf veroorzaken en maakt de tanden hagelwit. Probeer Kolynos, de anti-septische tandcream.

Verhelder
Uw glimlach
met Kolynos

Wees zuinig
koop de
grote tube

732H

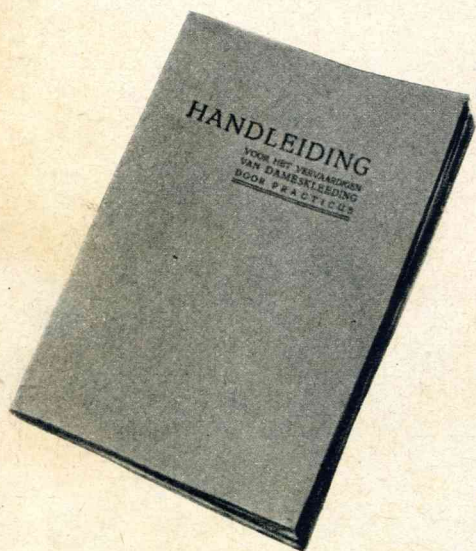
DEZE 3 DINGEN

1

Een modeboek „Zomerpracht”

(met gratis strijkpatroon)

2

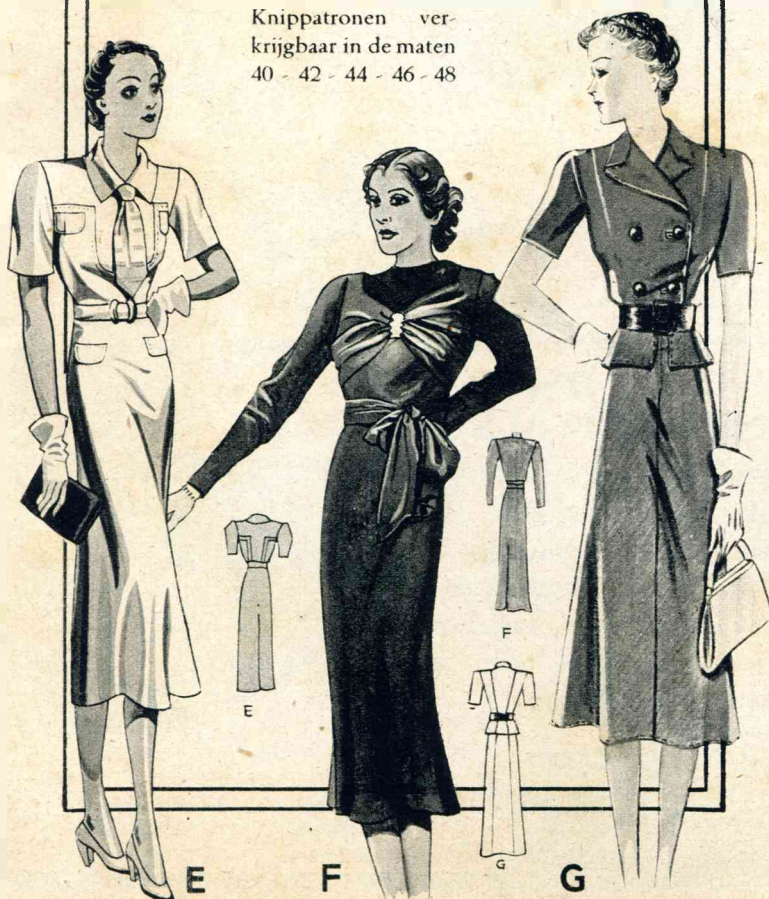
Een praktische Handleiding

3

1 Reclame-knippatroon

(naar keuze uit de 3 nevenstaande modellen)

Modellen E, F en G.
Knippatronen verkrijgbaar in de maten
40 - 42 - 44 - 46 - 48

...te zamen voor 75 ct.

„ZOMERPRACHT 1938”

Dit bekende Hollandsche modeboek, 64 pagina's groot, bevat voorbeelden van dames-, bakvisch- en kinderkleding, dames-, heeren- en kinderpyama's, dameslingerie, etc. Van alle 327 modellen zijn knippatronen direct uit voorraad leverbaar. GRATIS FRAAI STRIJKPATROON

HANDLEIDING

Een praktische raadgeefster voor iedere vrouw, die nog weinig aan het zelfmaken van kleding heeft gedaan. Het boekje is haast een volledige knip- en naai-cursus en bevat vele handige tips, die ook voor ervaren naaisters van groot belang zijn en met succes opgevolgd kunnen worden.

RECLAME-PATROON

Bedoeld als kennismaking met onze uitstekende knippatronen. U moogt één keuze maken uit de 3 nevenstaande modellen. U geeft ons op de letter van het gekozen model en Uw maat. Zij, die „Zomerpracht” reeds bezitten, kunnen deze patronen bestellen à 15 cent per stuk (plus 5 ct. voor porto).

Bestellingen kunnen als volgt geschieden: door bemiddeling van Uw agent of bezorger; door girostorting op No. 293631; door toezending van het bedrag per postwissel of in postzegels aan

PATRONENKANTOOR PANORA

Nassauplein 1 - Haarlem